

R Y.

Ročník XXII.

Číslo 1. — 4.

Redaktor

Fr. Hubáček

Vydává Tisková Liga.

Naše radost a štěstí.

Ar. Oliva.

Cena Kč 8.—.

V Praze 1929.

**Knihtiskárna Družstva Vlast.
Nákladem Tiskové Ligy.**

Nová kniha blahopřání.

Sbírka různých přání a příležitostných proslovů. Cena 6 Kč. — Zasílá jen za hotové družstvo Vlast, Praha II., Žitná ul. 26. n.

Novinka!

Novinka!

Ar. Oliva:

Katolík a katolická církev.

Jedinečné dílo české katol. literatury. Díl I.-III. 15 Kč. Družstvo Vlast, Praha II., Žitná ul. č. 570.

Stručné dějiny církevní

Třetí rozmnožené a přehlédnuté vydání. Pro československou mládež napsal V. Oliva. Cena 2 Kč. — Objednávky vyřizuje administrace Družstva Vlast, Praha II., Žitná ul. 26 n.

Stručný výtah z liturgiky

pro žáky obecné školy na 16 str. III. rozmnožené vydání prodává se jen za 1 kus za 40 hal., poštovné se přidle velikosti objednávky. Zasílá nakství Družstva Vlast, v Praze II., Žitř. číslo 26 n.

!DOPORUČJEME!

SPISY-AR. OLIVY:

Matka vychovatelka	Kč 2'20
Spasitel přichází	» 4'—
Biblické ženy a katol. dívka	» 6'60
Přítel Kristův	» 6'—
Katolík a katol. církev	» 10'—
Modlitby pro školní mládež	» 5'—
Srdce Ježíšovo zdrojem útěchy (30 kázání)	» 9'—
Promluvy k I. sv. přijímání (22 promluv)	» 10'—
Bůh a příroda	» 4'—
Ve vážné chvíli	» 6'—
O významu nábožensko-politi- ckých snah sv. Václava v rámci světových dějin. Na- psal Antonín Rokyta	» 12'80

**Kritika posoudila tyto publikace
velmi příznivě a doporučila
laskavé pozornosti čtenářů.**

Objednávky obratem vyřídí

ADMINISTRACE DRUŽSTVA VLAST
PRAHA-II., ŽITNÁ UL. 26. n.

OBRANA VÍRY

Ročník XXII.

Číslo 1. — 4.

REDAKTOR FRANTIŠEK HUBÁČEK

Vydává Tisková Liga.

Naše radost a štěstí.

Ar. Oliva.

PRAHA 1929.

Tiskem Družstva Vlast. — Nákladem Tiskové Ligy

Nihil obstat.

Canonicus Antonius Eltschkner,
censor.

Imprimatur.

Pragae, die 18. Junii 1928.

No. 7465.

† Antonius Podlaha,
Daphiensis Vicarius generalis.

Úvod.

Svět potácí se se strany na stranu. Všude zmatek, neklid, boj. Noví a noví proroci vyvstávají, jedni potírají druhé, každý chce míti pravdu. Vnikají i do katolických rodin a rozšiřují různé letáky a brožury. plné hany a posměchu na katolickou církev a její učení. Nic jim není svato. Žel Bohu, že mnozí katolíci dají se zlákat a z nevědomosti opouštějí církev, „sloup to a základ pravdy“. (Tim. 3, 15.)

Katolická církev stojí klidně, jako skála v příboji vln. Má diplom božského původu a poslání ve své ruce.

Moderní, na smrt nemocný svět, může zachrániti jen katolická církev. Jaké bohatství jest v ní uloženo, jakých milostí člověku dává, jak jest dobrou a starostlivou matkou, jak pravdu Kristovu chránila a ctíla, nalezne čtenář v této knížce, která jest psána pro katolíky i nekatolíky, kteří se poučiti chtějí o pravdě.

Myšlenky tu uvedené jsou myšlenkami dp. Jiřího Ströbele, jak jsem je našel v jeho krásné knize: Der Himmel auf Erden. V době Katolické akce bude snad knížka vítanou pomůckou.

Ar. Oliva.

I. Církev.

1. Skála v příboji vln.

Největším zázrakem v dějinách světových jest katolická církev. Po devatenáct století pracováno na zničení církve. Svět i peklo použily všech možných zbraní v boji proti ní. Marně!

Světová říše římská vypovídá boj mladé církvi. Pohanští filosofové, mocní císařové se svými legiemi a krutostí popravčích vyčerpávají své síly a svou moc v boji proti církvi. S ďábelskou nenávistí potírají ji mečem a ohněm; kam nedosáhl meč katův, stříkl filosof jed pomluvy a posměchu v její čistou tvář; umění i věda podávají si ruce, aby jí zasadily smrtelnou ránu; revoluce uvnitř, vyvolané vášněmi a neřestmi, otrásaly jejími základy.

A výsledek?

Církev tu jest a kde jsou její pronásledovatelé?

Dějiny církve jsou psány krví a slzami; jsou to dějiny bojů a zkoušek, pronásledování a utrpení. Země byla napájena krví nejšlechetnějších a nejvěrnějších dítek církve. Splnila se slova Spasitele: „Na světě budete míti soužení, avšak důvěřujte, já jsem přemohl svět.“ (Jan 16, 33.)

Jak často byla církev lodičkou na rozbouřeném moři a zmítala se uprostřed vln, potápěla se, ale nikdy nepotopila! Jak často byla skalou, do níž vztekly byly vlny, ale neublížily jí! Jak byla a jest obdivována světem! Utloukali ji — ona žila a žije! Pomlouvali ji — ona jákala! Bili ji — ona žehnala! Pronásledovali ji — ona triumfovala!

Krev mučedníků stávala se semenem nových křesťanů!

Jak často její nepřátelé, klesající v hrob, museli doznati: Zvítězil jsi, Galilejský!

Bůh ji chrání, děti její ji milují; stále je pokořována a stále je slavnou; stále je potírána a pronásledována a stále vítězí.

Za každým pronásledováním následuje její vítězství. Přemohla mocnou říši římskou; nezničil ji Arius, nezničil ji Mohamed, nezničil ji Luther, nezničil ji Voltaire. Nezničí ji ani moderní nepřátelé, ani mocnosti pekla, s nimiž se spojují. Lidé, slabí a ubozí lidé, pokoušejí se otrásti stromem církve. Hnuly někdy slabé lidské ruce mohutným dubem? Bouře tu a tam setrese suché listy s koruny její, ulomí suchou a nezdravou větev, ale nová a zdravější znovu vypučí.

Pošetilci hrozí jí zničením a smrtí. Může někdo ve své zlobě sraziti jedinou hvězdičku s klenby nebeské? I když hněvivě zdvi-

há pěstě, hvězdy klidně jdou svou cestou. A tak i církev! Na jejím čele září nápis: Brány pekelné ji nepřemohou!

2. Tajemství nesmrtelnosti.

Po seslání Ducha svatého vydali apoštolové v Jerusalemě před veleradou zmužilé a slavné svědectví Kristu. Členové velerady zuřili a chtěli je usmrtiti. Tu vystoupil Gamaliel, učený člen velerady, a prohlásil: „Upusťte od těchto lidí a nechte je; neboť je-li z lidí záměr ten nebo to dílo, rozpadne se, je-li však z Boha, nebudete moci je zrušiti.“ (Sk. ap. 5, 39.)

Devatenáct století uplynulo od té doby a všechna ta století nad slunce jasněji dokazují celému světu nezničitelnost církve.

Byla milována i nenáviděna, žehnali ji i proklínali ji, měli ji v úctě a zahrnovali ji posměchem, obdivovali ji a pohrdali ní — krásnější anděla, majestátnější královny, laskavější matky, jde klidně světem. Jest stále žijícím Kristem!

Církev nemůže umřít, nemůže býti zničena! Prst Boží napsal na její čelo grandiosní slova: „Já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.“ (Mt. 28, 20.)

Církev jest pozemskou vlastí Ježíše Krista.

Toto radostné vědomí jest tajemstvím jejího klidu a její důvěry, její radosti a její odvahy; to jest její bohatství a štěstí, její vědomí vítězství ve světě zmatků a neklidu.

Nebojí se bludů a lží. Moci temnosti na ni útočí a ďábelskými jazyky ji špiní — neleká se. Má světlo. Má pravdu. Musí zvítěziti. Svět a peklo ji nepřemohou.

Bůh je s ní, proto ji nikdo nikdy nezničí!

Oběma rukama můžeme ukázati na zářící nápis na jejím čele.

Snad nikdy nebylo tak příšerně a systematicky otrásáno základy církve jako dnes; snad nikdy s tak ďábelskou zlobou nebylo voláno: „Zničte tu ohavnici“ tak jako dnes. Nastal mocný nástup proti církvi. Všecko marné! Zmůže něco nenávisť proti lásce? Lež proti pravdě? Temnota proti světlu? Be'lál proti Kristu?

Mnozí jsou křikem nepřátel církve omámení a spletení. Mnozí ztratili důvěru a lásku k církvi. Žijeme v dobách apostasie. Bojovné signály zaznívají se všech stran. Zvony vyzvánějí a upozorňují. Volají všem, kteří věří v Krista stále žijícího: „Trubte na roh na Sionu, křičte na mé svaté hoře, ať se třesou všichni obyvatelé země“. (Joel 2, 1.)

Církev jest klidná. Dovede se sama obhá-
iti.

3. Ústa Kristova.

Církev jest božského původu, Kristus sám dal jí do ruky svatou listinu s nápisem : „Hle, já jsem s vámi po všechny dni až do skonání světa.“ (Mt. 28, 20.) „Kdo vás slyší, mne slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá,“ (Lk. 10, 16.)

Začíná-li církev mluvit, mají všichni, kteří poslouchati chtějí, se zbožnou úctou padnouti na kolena, jako když mluví božská Pravda sama. Církev — toť ústa Ježíše Krista. Nesmí jinak, musí mluvit pravdu s neomylnou jistotou právě tak, jako musí slunce dávat světlo a teplo.

Dejme tomu, že listina v ruce církve byla by napsána lží, pak by i církev byla lží a žila by ze lži. Mohl by pak někdo požadovati, abychom před oltáři s věčnými světly v úctě poklekali, hříchy své vyznávali, když by církev byla lidským dílem?

Plným právem by ji tedy potírali césarové ohněm i mečem; lež nutno potírati a nenáviděti. Plným právem byli by reformátoři 16. století svolávali do boje proti dílu lidskému svět i peklo; lež nemá práva žíti; pak bychom i museli ctíti apostaty všech dob. Blázni by byli všichni, kteří by jich nenásledovali!

Nepřátelé církve, máme-li s nimi mluvit, musí ovšem nejdříve podati nezvratný důkaz, že božská koruna Ježíše Krista, jenž církev založil, jest zhotovena z falešného zlata. Musí nám dokázati, že smrt i vzkříšení Páně jsou podvodem. Dokáží toho? Nikdy! Ať jdou k nepřítelům Vítěze nad smrtí a otáží se jich: Co vy soudíte? — Nepřátelé budou mlčeti, smrt Kristovu a jeho zmrtvýchvstání nemohou popříti! Ať zapřisahají peklo, aby jim řeklo, zda Kristus svou vlastní mocí z mrtvých vstal nebo dosud je v hrobě. I ono bude mlčeti, neboť velikonočního fakta nemůže popříti! I sama smrt vydává svědectví pro Krista, i když pomlčíme o apoštolech, kteří mluví, žijí, trpí a v největších bolestech umírají pro Ukřižovaného, jenž z mrtvých vstal, a touto radostnou zvěstí obnovují tvářnost země.

Lež ještě nikdy neobnovila svět, nedala lidstvu mučedníky a světce.

Že Kristus vstal z mrtvých, jest naprostá pravda; proto je i církev jím na skále založená skutečná a pravá církev. Kdo v pokoře pokleká před Vítězem nad smrtí, smí i radostně ruce spínati a modliti se: věřím ve svatou církev obecnou. Za církví stojí Vítěz. V ní žije a učí ji Syn Boží. Církev — toť ústa Ježíše Krista. Kdo vás slyší, mne slyší. Kdo slyší církev, slyší Krista. Kdo poslouchá církev, poslouchá Krista.

Všecky Piláty, kteří se táží: Co jest pravda? můžeme vésti k církvi a uslyší hlas toho, jenž u vědomí svého božství mohl prohlásiti: „Proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě.“ (Jan 18, 37.)

Musí-li někdo nésti těžký kříž a nikde na zemi nenalézá útěchy, těší ho církev útěchou toho, jenž sám kříž nesl a svou krví posvětil.

Přistupuje-li církev se svými svátostmi k lůžku umírajících, prchají hrůzy smrti. Církev — toť ústa toho, jenž sám prohlásil: „Kdo věří ve mne, byť i umřel, živ bude.“ (Jan 11, 25.)

Církev přináší útěchu hříšníkům, když z příkazu Kristova jim hlásá: „Přišel Syn člověka hledat a spasit, co zahynulo.“ (Lk. 19, 10.) „Bude větší radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.“ (Lk. 15, 7.)

Slova církve jsou světlem v temnotách, útěchou v každém utrpení, silou pro každou slabost; její slova jsou pravda a život.

4. Ruka Páně.

Církev katolická jest Kristus, jenž stále žije a působí v národech. Svatou vášní Kri-

stovou jest ožiovati a žehnati, těšiti a milost udělovati.

Každému hříšníkovi přináší světlo lásky a milosrdenství. Jde za ním až k branám pekla, aby ho přivedl na cestu života; jinak by byl nepodával Jidášovi ruku k odpuštění a smíru.

Pro každou bídu má dosti prostředků. Dnou stížený ubožák z Kafarnaum může nám to dosvědčiti a s ním zástupy ubožáků, které těšil, a posedlí, které uzdravoval. Nevinným žehná, hladové krmí, nemocné uzdravuje, zoufalým vrací život a naději. Důkazem toho jest deset malomocných v evangeliu. Smutné těší, lopotící se a obtížené volá k sobě: „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.“ (Mt. 11, 28.)

Totéž činí církev po dobu svého trvání. Její cesta po staletí jest cestou světla, požehnání, života. Nedá se mýliti nenávistí, neustupuje zuřivosti pekla. Kdo má oči a chce viděti, vidí její péči a starost. Církev jest rukou Páně, která žehná a milost rozdává.

S touto rukou Páně setkáváme se u každé zpovědnice, když plna milosrdenství vztahuje se k hříšníkům. Rozdává pokoj a milost a věčný život.

Tuto ruku vidíme u křtitelnice, kdy nám dává nový život.

Tuto ruku vidíme žehnatí snoubencům, kdy jim dává tolik milosti, že apoštol praví: „Tajemství toto jest veliké; já však to pravím s ohledem na Krista a na církev.“ (Ef. 5, 32.)

Celý křesťanský věk jest mocným chvalozpěvem, který zdůrazňuje převeliké milosti ruky Páně. V komůrkách umírajících sílí ubohá lidská srdce na cestu do věčnosti. Nádherné dómy i prosté kostelíčky jsou denně svědky grandiosní lásky Boží k hříšnému lidstvu. Věčné světlo před svatostánkem — přibytkem Syna Božího mezi námi — dnem i nocí stále nám připomíná: Pojdte a chvalte a děkujte za veliké dary útěchy a pokoje, za dar světla pro zbloudilé, za dar života pro mrtvé, za dar klidu pro uštvané; tyto dary ukrývá tichý svatostánek a dává při každé návštěvě chrámu Páně, při každé mši svaté, při každém svatém požehnání, když zbožně se modlíci a prosící lidská srdce otvírají se mírnému vanutí Boží milosti.

V životě dotkne se nás mnohdy bolestně tvrdá ruka, aby kárala a varovala; u oltáře ujímá se nás s láskou a milosrdenstvím ruka Boží. Peklo vztahuje s posměchem svou černou ruku; u oltáře cítíme žehnající ruku Boha Otce.

5. Drahokam z ruky Páně.

Kdo má pravdu? Má pravdu Řím? Kde jest pravda? Tyto otázky vyžadují odpovědi dnes mnohem více než jindy, neboť přibývá těch, kteří chtějí viděti a ukazovati známky smrtelné v obličeji církve; noví a noví falešní proroci vystupují na jeviště a s posměchem a pohrdáním mluví o blížícím se konci církve.

Jest katolická církev městem na hoře ležícím, jehož kopule pravdy a pokoje klene se nad celým světem? Jest světlem na svícnu, které svítí všem, které střeží římský papež, či má někdo jiný ve své ruce Boží pochodně pravého evangelia, které Kristus vložil do rukou apoštolů?

Jest viditelným tělem Ježíše Krista církev katolická, která do celého světa volá: věřím ve svatou katolickou a apoštolskou církev či jest i ona jednou z přemnohých sekt?

Palčivá otázka dneška!

Katolická církev jest církví, které sám Bůh napsal na čelo: „Stánek Boží s lidmi.“ (Zj. sv. Jana 21, 3.) Můžeme tedy s klidem volati v neklidný svět: Pojdte do světlých a klidných místností stánku Božího! Tu jest asyl pokoje. Tu jest dobře pro všecka starostmi obtížená, a pochybnostmi zmítaná a uštvaná srdce lidská! Pojdte v

příjemný příbytek práva a spravedlností, kde všichni jsou co nejsrdečněji vítáni bez ohledu, jsou-li to mocní králové či jen ubozí žebráci. Pojdte do vlasti lásky, kde všichni jsou povinni milovati Boha z celého srdce svého, z celé duše své a ze vši mysli své, a bližního svého jako sebe samého. Pojdte na místo světla a života ze světa tmy a smrti!

Kolik církví, tolik i hlasů: Já jsem štítem a domovem pravdy; kdo mně věří, jde za světlem. U bran církví nutno se zastaviti a každé se tázati: Máš celou pravdu božskou, či máme celou pravdu hledati u církve jiné? Můžeš prokázati, že jsi založena Kristem? Máš na čele naprosto přesvědčující známky božského původu, že jen slepý by mohl popírati tvůj božský původ?

Svůj božský původ dokáže jediná církev katolická. „Ty jsi Petr (t. j. skála), a na té skále vzdělám církev svou.“ Jednu jen církev Kristus založil, jedna jen může býti pravou, božskou církví. Jest to ta, jejíž základ jest na skále, Petrovi! Kde Petr, tam pravá církev! Proto jediná církev katolická může pěti hlasitě a vděčně chvalozpěv Magnificat, neboť jen ona má celou pravdu božskou a jen ona má milost Boží. Její podivuhodné rozšíření, její legie svatých, její svatost, její jednota a její trvání

jsou nezvratným důkazem její věrohodnosti a nejjistějším svědectvím jejího božského původu a poslání.

Okem církve hledí na nás sám Bůh s celou láskou a věností; na její královské koruně září čtyři drahokamy, které jí mohla darovati jen ruka Boží; její roucho dává každému člověku dobré vůle poznati, že vyšla z dílny Ducha svatého, Ducha pravdy.

6. Víra.

Kde jednota, tam pokoj a radost, moc a velikost, krása a život, vzrůst a rozvoj, vnutí Ducha svatého.

V nejednotě zmatek a rozklad a smrt. Nikdo nehledá pravdy tam, kde je zmatek ve víře; tam chybí duch Boží.

Moderní protestantský pastor Claus Harms praví o své církvi: V čem jsme jednotni, dá se napsati na nehet u prstu; ve všem ostatním není u nás jednoty.

Není to bolestné doznání: nemáme pravdy?

Ve Spojených státech severoamerických jest asi 150 protestantských sekt a každá z nich se modlí jiné Credo!

Podobně jest tomu v Německu i u nás a jinde. Kolik tu jest apoštolů různých sekt, kteří vykřikují své nové Credo! U prote-

stantismu jest to zcela přirozené, když si mohou libovolně vykládati bibli.

Staví-li se některá náboženská společnost vedle katolické církve a chce popíratí její charakter božského původu, nechť nám napřed dokáže, že všichni její údové jsou jednotni ve víře.

Katolická církev nepotřebuje podávati důkazu o jednotě víry svých údů! — Ve všech dílech světa zaznívá jediné její Credo; katolické chrámy a školy na celém světě jsou svědky jednoty ve víře. I největší a nejzavilejší nepřátelé církve musejí doznati tuto jednotu víry, ať chtějí nebo nechtějí; katechismus katolické církve jest opravdu jednotným katechismem. Kamením mohou házetí na vyznavače církve, pravdu její víry mohou popíratí, za dílo lidské ji prohlašovati — nemohou a nesmějí popíratí její jednotu víry!

Jednota ve víře byla předmětem velekněžské modlitby Ježíšovy. V jednotě víry jest církev majestátní a krásná jako Bůh, krása věčná; jest slavná jako království Boží, kde nebydlí hřích, který všecko rozdvójuje.

Katolická církev, ač je rozšířená po celém světě, zachovává jednotu ve víře, jako by obývala jeden dům, jako by měla jednu duši a jedno srdce; učí, jako by měla jedna ústa. Církev jest jediné světlo sluneční, které se láme v mnohé paprsky, církev jest je-

diný strom, který vyhání mnohé větve, jest jediným pramenem, z něhož vyvěrají mnohé potoky. Vezmeš-li slunci jeden paprsek, netrpí tím jednota světla. Ulom větev a ona uschne; odděl potok od pramene a on vyschne. Tak rozšiřuje církev, světlem Božím osvícená, své paprsky po celém světě a při tom zůstává jedním světlem.

Jednota jest zkušebním kamenem pravdy.

7. Korunní svědek pravdy.

Největší hodinou v dějinách lidstva jest hodina na Golgotě. Tato hodina obnovuje se při mši svaté. Proto jest v katolické církvi oltář mystickým magnetem, který mocně k sobě přitahuje lidská srdce. Vezměte církvi oltář a vzali jste jí oko; vezměte církvi oltář a vyrvali jste jí jazyk; vezměte církvi oltář a vytrhli jste srdce z prsou jejích.

Katolická církev s oltářem stojí a padá, žije a umírá.

Od té chvíle, kdy mše svatá po prvé byla sloužena samým Veleknězem naším v sále jerusalémském, jenž sám proměnil chléb a víno ve své tělo a svou krev, a dal apoštolům grandiosní moc proměňovati se slovy: To čiňte na mou památku — od té chvíle jest mše svatá to nejvyšší a nej-světější, co hříšné děti Adamovy mohou slaviti: zvěčnění oběti kalvárské, obnovování

nezměrné lásky Spasitelovy, nejkrásnější triumf křesťanského náboženství nade všemi ostatními náboženskými vyznáními světa.

Mše svatá jest bohatstvím a ctí katolické církve, jejím štěstím, její nadějí, jejím sluncem a životem. U oltáře otvírá se její svaté diamantové pole, nebe božského milosrdenství a božského života. Žádná slova nevolá církev s tak velikou pýchou a radostí do světa jako slova apoštola Pavla: „Máme oltář, z něhož jísti nemají moci ti, kteří slouží stánku.“ (K žid. 13, 10.)

S oltáře vane katolíkoví vzduch otčiny — ať jest kdekoliv — oltář k němu mluví řečí otčiny, připomíná mu její radosti i její lásku, cizinu činí domem otcovským.

Oltář jest útechou misionáři i misijní sestře, kteří v nejbídnějších chatrčích — vzdáleni světa i příbuzných — v osamělých stanicích věnují svou životní sílu ubohým černochům.

Vyvolejme z hrobu největší učitele církevní Východu i Západu, probuďme ze spánku mučedníky prvních křesťanských století, aby nám vypravovali o nejlepším a nejvznešenějším způsobu bohopocty — povedou nás k oltářům v katolických chrámech a jedním hlasem budou volati: Nejdokonalejší bohopoctou jest oběť mše svaté. Ve mši svaté viděli jsme nejlepší oběť chvály, nejvzne-

šenější obět díků, bohumilou obět smíření a nejvydatnější obět prosebnou.

Všecka křesťanská století slavnostně prohlašují: Kristovu církev, pravou církev hledejte tam, kde jest oltář, svědek obnovované oběti Kristovy! Mši svatou ustanovil sám Kristus, jest to jeho nejdrahocennější testament. Na našich oltářích napsala ruka Boží nezničitelná slova: „To čiňte na mou památku!“

Kde není oltáře a oběti, tam se ztratila podstatná část evangelia; dům Boží, který má býti místem radosti a pokoje, stal se domem smutku, nevidí-li obnovování oběti Kristovy; stal se hrobem, v němž pochovali nejsvětější a nejvznešenější dar Spasitelův a má býti pramenem života; stal se pustým, studeným, mrazivým místem, kde srdce se nezahřeje a duše neraduje a má býti oasou nebeského štěstí a blaženosti v údolí slzavém.

Církev, které zbořily oltáře, zapřely a ztratily pravého Krista.

8. Záštitá jednoty.

Celý svět jest na cestě k Římu. Jedni přicházejí s láskou v srdci, jiní s nenávistí; jedni žehnají, druzí proklínají; jedni obdivují, druzí pohrdají. Při slovech Řím a papežství nikdo nezůstane lhostejným.

Žádná dynastie v dějinách světových není tak starou a úctyhodnou jako dynastie svatého Petra, žádná tak neimponuje, žádná není tak mocnou. Papežství jest největší mocí na zemi.

Sami protestantští historikové musejí doznati, že bez papežů byla by Evropa kořistí despotů, jevištěm svárů nebo mongolskou pouští.

Je-li nějaká svatá pýcha, pak jest to pýcha katolíka z papežství a jeho blahodárné činnosti po celou dobu svého trvání. Je-li nějaká nezkalená radost, pak jest to radost katolíka, že papežství jest sloupem pravdy.

Stává-li se svět Babellem, místem náboženských zmatků, kde nerozumí jeden druhému, kde otázka Pilátova: Co jest pravda, stává se vážnou otázkou dne — vinu nese zneuznávání papeže a popření jeho autority. Masy lidu nevidí nad sebou žádného světla; kolem samá pochybnost, samá otázka — bezplánovité blouzení od jednoho mínění ke druhému, od jednoho falešného proroka ke druhému; žádný cíl, jen smrt a hrob a u toho hrobu tisíce otázek a žádná odpověď, tisíce záhad a žádné rozluštění.

To jest svět bez papeže. Náboženští blouznivci a sektářští apoštolové, kteří na rozích ulic a v nespočetných lokálech mají své kazatelny a vykřikují své nové evangelium, přispívají jen k většímu zmatku a větší bídě.

Sekty dnes triumfují a s nimi jdou celé zástupy zmámených, kteří právě zlato evangelia zahodili a těší se třpytivými nepravými perlami, kteří chléb pravdy zaměnili za tvrdý kámen.

Kdo má na svědomí tento zmatek?

Protestantismus! Zavrhł papeže a proto kolik u nich kazatelen, tolik i papežů. Kolik čtenářů bible, tolik i neomylných vykladačů. Na půdě protestantismu vyrostly sekty. Dnes tu bídu nahlížejí i protestanté a proto už u nich ozývá se nářek a touha po jednotě a jasnosti. Jako modlitba o záchranu zní to: Potřebujeme jednu nejvyšší hlavu; dejte nám papeže, jenž chrání jednotu víry, Boží pravdu proti duchu času a světa, nedovoluje dotýkati se svatosti evangelia!

Kde není jednoty, jest rozklad. Kde není papeže, jest zmatek. Papežství jest záštitou pravdy!

9. J e d i n á z á c h r a n a.

Roku 452 vpadl hunský král Attila se svými hordami do Italie. Pálili a ničili nač přišli. I Řím měl býti zničen. Papež Lev I. vyšel králi vstříc a přiměl ho k odchodu. Papež stal se osvoboditelem a zachráncem Italie. Attila později doznal, že při příchodu papeže se mu zdálo, jako by po straně jeho stál nějaký nebeský zjev.

Druhý Attila táhne a plení křesťanské země a ohrožuje svaté dědictví velké křesťanské minulosti. Pronásleduje křesťanství. Nevěra začíná zpívat svou vítěznou píseň a volá vítězoslavně do světa: Brzo stanete u hrobu Kristova náboženství.

Všechny zvony křesťanských chrámů měly by sezváněti na poplach, aby probudily všechny spáče a všichni poznali celou a hroznou vážnost doby. Záchrana může přijíti jen od papežství. Láska k svatému dědictví Kristovu volá všem nepřítelům papežství: Odložte starou nenávist k náměstku Krista Pána, nenazývejte ho antikristem, podívejte se na jeho tiaru a čtěte na ni nesmazatelná slova: „Ty jsi Petr, (t. j. skála), a na té skále vzdělám církev svou, a brány pekelné ji nepřemohou.“ (Mt. 16, 18.)

Kolikráte svět a peklo povstaly již proti papežství a vypověděly mu vyhlazovací boj! A vždycky musely bolestně doznati: Zvítězil jsi, Petře!

Kdyby nebylo papežství božského původu, bylo by již jeho trvání největším zázrakem světa. Nebylo jediného století, ve kterém by aspoň jeden nepřítel nepovstal proti papežství. Kristus drží nad ním svou ruku podle příslibení: „Já jsem s vámi po všechny dni až do skonání světa.“ Slova Kristova jsou věčná. Proč tedy nepřá-

telé papežství neodloží motyky a lopaty, když papežství do hrobu položiti nemohou?

Když Napoleon uslyšel o smrti Pia VI., prohlásil: Už není tiary; filosofové jásali: papežství jest mrtvé a chystali slavnosti k jeho pohřbu. Napoleonova hvězda počala blednouti a Pius VII. vystupuje na jeviště jako zástupce Kristův. Fontainebleau, kam papeže dopravili, bylo jen zajetím, ostrov sv. Heleny byl pro Napoleona hrobem.

Papežství jest ve spojení s Bohem, Bůh je chrání a proto nemůže býti zničeno ani mocnostmi pekla: „Utěšitel, Duch pravdy, ve vás zůstává a ve vás bude.“ (Jan 14, 17.)

Papežství — toť ústa Ducha svatého!

Mluví-li papež, měl by svět s úctou pokleknouti. Jest to ozvěna hlasu Ducha svatého.

Papežství jest ruka Ducha svatého. Žehná-li papež, rozdává milodary Ducha svatého.

Papežství jest úctyhodný nositel Kristovy pravdy. Nemá-li světové křesťanství rozpadnouti se v atomy, musí se opírat o žezlo jediného pastýře. Buď se křesťanský svět pokorně a kajícně skloní před autoritou papeže, nebo ho nebude.

Záchrana jest ještě možná jedině v papežství!

10. Špatní papeži.

Nová doba odkryla skvrny na slunci, o nichž starověk nevěděl; tím slunce neutrpělo, zůstalo největším dobrodincem světa, kterého chválí a miluje každý rozumný tvor. Slunce jest životní princip světa; bez slunce nebylo by na světě života.

Vezměte církvi papežství a ona přestane existovati. Že Evropa nestala se kořistí Hunů, Tatarů, Turků a Mongolů, jest zásluha papežství. Papežství jest největším Božím dobrodiním pro lidstvo. Ono jest životem a požitkáním pro církve, jemu patří koruna ctností, čest vědy, heroismus a svátost.

Nezapíráme, že i hřích povstal proti papežství a že bylo několik papežů (v celku asi 10), kteří zapomínali při své důstojnosti lidských slabostí. Nebe to vidělo a truchlilo; peklo to vidělo a jásalo; lid to viděl a naříkal.

Kdyby bylo papežství dílem lidským, musela by 10. a 15. století, která viděla jidášské postavy na trůně Petrově, viděti i jeho hrob. S bolestí a zármutkem připomínají dějiny církevní papeže: Sergia III. (904—11), Jana X. (914—29), Jana XI. (931—36), Jana XII. (955—63), Jana XIX. (1024—33), Benedikta IX. (933—46), Alexandra VI. (1492—1503), Lva X. (1513—1521).

Papež jest správcem božského úřadu. Tento úřad ctíme i v méně hodných papežích. Osobní skvrny papežů odsuzujeme a litujeme jich více než naši nepřátelé: není nic smutnějšího nad náměstka Kristova, který zapomíná svých povinností, neboť čím výše člověk stojí, tím hroznějším jest jeho provinění a jeho pád.

Co znamená 8—10 nehodných papežů proti dlouhé řadě těch, kteří jsou pravou ozdobou lidstva!

Krví 45 mučedníků papežů jest stolec Petrův očištěn ode všeho prachu hříchu.

Andělsky čistý život 82 svatých papežů tisíckrát napravil to, co několik nehodných zavinilo. O 252 papežích nemohou ani nepřátelé nic potupného říci, nejostřejší kritika na nich nic zlého nalézt, největší závist a nepřátelství proti církvi musí tu umlknouti. Kde jest druhá dynastie na světě, která se může pochlubit takovým světlem, takovou láskou, takovým životem, takovými ctnostmi, takovou svatostí!

Všecka křesťanská století hlásají: Papežství jest největším zjevem v dějinách, zázrakem světa! Jen hluchí nechtějí této pravdy slyšet. Papežství — to dosvědčují i protestantští dějepisci — leskem svým zastíňuje všecka knížata a regenty všech dob; papeži posledních čtyř století vyznamenávají se naprostou čistotou a svědomitostí.

Hlasitěji než lidské jazyky dosvědčují dějiny, že všechno spiklo se proti papežství, všech zbraní použily svět i peklo k jeho zničení — marně! Brány pekelné nepřemohou církev, nezničí ani papežství!

Roma aeterna — Řím věčný!

11. Slovo tvé jest pravda.

Cíl všeho zjevení a veškeré božské činnosti na zemi jest posvěcení v pravdě. Proto přišel Kristus na svět, proto založil církev, „proto vydal sama sebe za ni, aby posvětil ji, očistě ji koupelí vodní při slově, aby sám sobě představil církev jako slavnou, jako takovou, která by neměla poskvrny ani vrásky neb něco podobného, nýbrž aby byla svatá a bezúhonná.“ (Ef. 5, 26—27.)

Jenom svatá církev může vychovati svaté lidi.

Kdo se odváží tvrditi, že slova církve nejsou pravda a život! Jen katolická církev může s klidem a jistotou volati do celého světa: „Kdo vás slyší, mě slyší, a kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“ Kdo slyší církev, slyší samého Krista; kdo pohrdá církví, pohrdá i Kristem.

Její učení jest učením Krista. S evangeliem Kristovým v ruce vystupuje každé ne-

děle na kazatelnu, aby zvěstovala radostné poselství věčného života. S evangeliem v ruce přistupuje k dětem, vstupuje do příbytku nemocných a stojí u hrobů mrtvých. Učení její jest učení nebeského Otce. Ona jediná může se otázati všech pochybujících a hledajících pravdu: Kdo z vás může mě viniti z hříchu proti evangeliu Ježíše Krista? Apostaty může postaviti před rozhodné buď —anebo: Zapřela-li jsem evangelium, dokažte mi to; hlásám-li evangelium, proč mě zapíráte a opouštíte?

Chtějí-li pochybovači věděti, čemu církev učí, ať se otáží dětí: Co jest alfou a omegou vašeho náboženského vyučování? Ať se otáží křtence v kolébce: Co ti kladla církev při vstupu do chrámu Páně jako první a nejdůležitější na srdce? Ať se otáží katolických kazatelů: všichni jednomyslně odpovědí: Největším přikázáním církve a nejdůležitější její záležitostí jest láska k Bohu a bližnímu. To jest jádro, duše a slunce jejího učení. Jejím přikázáním jest přikázání lásky. Z toho nesmí škrtnouti ani písmenky. Toto přikázání hlásá divochům australským i inteligenci evropské i Kanibalům africkým. Toto přikázání připomíná mocným světa i podřízeným, bohatým i chudým.

Zapřela někdy církev toto přikázání lásky? Hlásala někdy snad nenávist? Chválila někdy ducha světa, ducha nemilosrdenství?

Snad za války? Čest budiž pravdě! Když národové se vraždili a opojení krví nechtěli o míru ani slyšeti, nebyl to právě papež římské církve, jenž na kolenou prosil regenty a parlamenty národů: Podejte si ruce k smíru, učinite konec hroznému vraždění?

Kdy a kde učila církev jinak než její zakladatel? Kdy a kde a koho dispensovala od přikázání lásky? Kdy dovolovala zlé zlým spláceti? Stalo-li se někdy tak, pak to nebylo v duchu církve!

Církev od dob apoštolských slyšíme hlásati zásadu: „Jsouce tupeni žehnáme, jsouce pronásledováni snášíme to, jsouce pomlouvání modlíme se.“ (1. Kor. 4, 12.)

Kde láska, tam i pravda; kde pravda, tam i láska.

12. Vzácný klenot.

Kde svatá bázeň a úcta přebývají, tam jest dobře; tu není místa pro temnotu pekla, které vyvolávají sváry a nenávisť, připravují vzpoury, kde byl pokoj, zahánějí pořádek a mír.

Kdo vypovídá boj svaté bázně a úctě, otrásá základy společenského řádu.

Známkou pravdy jest i svatá bázeň, a úcta, která dává Bohu, co jest Božího, a lidem, což jejich jest.

Katolická církev jest záštitou a vlastí tohoto vzácného klenotu. Hlasy zvonů z katolických chrámů i katolické chrámy celého světa i všechna přikázání církve hlásají všem: „Počátek moudrosti jest bázeň Páně.“ (Ž. 110, 10.)

Neúprosným a vážným: Budeš! přikazuje povinnost světití den Páně. Jako druhý Jan stojí u bran velikonoční doby a přikazuje pokání v čase velikonočním. Celý církevní rok jest jediné, hlasité volání: Sláva Otci i Synu i Duchu svatému.

Ctí každého člověka. Všecky pokládá za děti Boží, bratry a sestry Ježíše Krista, chrámy Ducha svatého. Otažme se v palácích boháčů, zda církev schvalovala někdy nespravedlivé používání majetku, zda jim nepřipomínala slova svatého Matouše: „Boháč vejde těžko do království nebeského. A opět pravím vám: Snáz je jest velbloudu projíti uchem jehelním, než boháči vejíti do království nebeského.“ (19, 23—25.) Tažme se zhýralců a zpustlíků, křivopřísežníků, zda jim církev nehrozila s pozdvíženou rukou jako Jan Křtitel Herodovi: „Není tobě dovoleno.“ (Mt. 14, 4.) Tažme se chudých, zda jim církev nepřipomínala jejich povinnosti.

Všecky, kteří trpělivě nesou své kříže, blahoslaví; opovržení a pronásledování, kteří

trpělivě a s odevzdaností do vůle Boží nesou trpký osud svůj, musí doznati: Požehnání církve činí nás silnými.

Čemu učí církev? Hrdinové, kteří se svými kříži jdou svou cestou křížovou, praví všem, kteří slyšeti chtějí: Slova církve učinila z nás hrdiny. „Evangelium Ježíše Krista jest moc Boží pro každého, kdo věří.“ (Řím 1, 16.) Ztracení, Magdaleny, kteří život opět našli, nové zmužlosti a odvahy opět nabyli, děkují za vše útěšným slovům církve. Církev má celou božskou pravdu, celé evangelium Ježíše Krista, církev tu pravdu i to evangelium úzkostlivě a svědomitě opatruje.

Ve všech náboženstvích najde se snad zrnko pravdy, jediná církev katolická má celé zlaté ložiště pravdy Kristovy. Všecky svaté pravdy má jediné ona, neboť jen jí dán byl Duch pravdy.

Kdo hledá pravdu, snadno ji nalezne. Kde jest svaté učení, tam jest i pravda.

13. V zemi zaslíbené.

Od žebráka neočekává nikdo darů. Žije sám z almužen, jež mu dávají šlechetné ruce. Chudák vztahuje své ruce k tomu, kdo něco má.

Mohou sekty dáti něco, když samy ničeho nemají?

Církev katolická jest bohatá, může tedy rozdávat. Všem lidem od časů Krista Pána volá: „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.“

Církev volá k lačným: Pojďte a nasyťte se u stolu božského života a božské lásky!

Jde k nemocným a těší je a silí na poslední a těžký boj na zemi.

Volá ztracené, aby jim dala nový život.

Volá všecky, kteří chtějí býti hrdiny ve světě bojů a trampot, kteří chtějí býti anděly ve světě svodů a hříchů, aby jim dala lék nesmrtelnosti, sílu a svatou nepřemožitelnost.

Církev katolická jest druhým, lepším rájem, v němž se prochází nekonečně bohatý Bůh; jest stromem života, který poskytuje všem pokrm a obživu. Jest zemí zaslíbenou, která oplývá mlékem a medem, kde není nedostatků. Všichni jsou tu bohatí, všichni nalézají tu občerstvení, není tu nešťastníků. Jest nebem na zemi, místem Boží lásky a blízkosti. Ona může zpívati: „Pán jest můj pastýř, netrpím nedostatkem; kde pastvy hojnost, tam lehát smím. K vodě, kde možno si odpočinout, mne vodí; duši mou občerstvuje.“ (Ž. 22, 1.)

I v trampotách může katolík jásat; může zpívati píseň radostnou, i když starosti srdce

svírají. Nad ním nezapadá slunce božské lásky a milosti. Jest jako strom, „štípený u tekoucích potoků, jenž dává ovoce časem svým, jehož list neuvadá; všecko, co podniká, daří se.“ (Ž. 1, 3.)

Katolická víra, jak ji církev hlásá, jest největším bohatstvím, nejdrahocennějším pokladem a největší ctí na této zemi.

II. Svátosti.

1. Svatý počet.

V jerusalemském chrámu na hoře Sionu stál proti stolu pro chleby předkladné sedmiramenný svícen z ryzího zlata. Každého večera museli kněží naplňovati lampy na svícnu čerstvým olejem, aby jasné světlo ozařovalo i v tmavé noci prostory chrámové.

Církev Kristova má sedm svatých sluncí, které dávají všem jejím údům světlo a život, požehnání a milost, útěchu a pokoj. Jsou to svaté svátosti.

Je-li církev rukou Ducha svatého pěstovaná zahrada Boží, jsou svaté svátosti živými prameny ze srdce Ježíšova, které tu zahradu zavlažují, oživují a občerstvují. Je-li církev městem na hoře ležícím, jsou svaté svátosti nepřeborné studnice, které mu v

největším žáru poskytují stále hojnost čerstvé vody. Vede-li nás církev k věčnému životu, jsou svaté svátosti sedmi anděly, které vyslala láska Ježíšova k zbloudilým a ztraceným dětem Adamovým, aby je přiváděli k Bohu a činili z nich skutečně bratry a sestry Krista Pána. — Slabí dostávají ve svátostech sílu, která je mění v hrdiny; nemocné uzdravují, pocestné sytí svatým chlebem poutníka, umírajícím dávají zbraň i výzbroj k poslednímu a rozhodnému zápasu. Každému pomáhají, každému dávají milost, kdo ji chce a nevzpírá se jí.

Církev svaté svátosti opatrovala a opatruje jako nejdrahocennější klenoty. Raději oči si dá vypíchat, jazyk z úst vyrvat než by obětovala jen jedinou svátost.

Cení je víc než sváteční roucho a šperky, víc než korunu. Svátosti jsou jejím životem, její duší, tajemstvím její nezníčitelnosti. —

Katakomby — ona úctyhodná místa, kde svatí mučedníci tak jasně a krásně dosvědčují svou věrnost ve víře a lásku k Bohu — jsou svědky sedmi svátostí. — Sekty, které již v nejstarších dobách opustily církev — na př. Jakobité v Syrii a Koptové v Egyptě — znají také sedm svátostí. — Řecko-schismatická církev souhlasí s katolickou církví v počtu svátostí. Všecka křesťanská století staví se po bok církvi katolické a sborově volají: Ty jsi uchovala drahocenné dědictví

sedmera svátostí neporušené, ty jsi uchovala po všechny věky milosti a požehnání, která ruka Boží do nich vložila, ty jsi nedovolila dotknouti se jediného zářícího drahokamu v královské koruně své, která zhotovena byla v dílně Ducha svatého. Tys jediná domovinou pravdy!

Teprve reformátoři začali popíratí sedmý pramen milosti Boží a tak připravili duše svých stoupenců o světlo a život, požehnání a milost, útěchu a pokoj. Odtáhli je od stromu života, od pramene milosti, připravili o majetek, učinili z nich žebráky.

Že máme světlo a život, požehnání a milost, útěchu a pokoj — musíme děkovati katolické církvi, která jediná na koncilu Tridentském slavnostně prohlásila: Kdo by tvrdil, že jest více nebo méně než sedm svátostí, nebo že některá z těchto svátostí není pravou a skutečnou svátostí — anathema sit!

Církev hájí tajemství svého života.

2. Kristovo volání.

Církev Kristova zastavuje se hned u kólebky novorozeněte a volá je k svatosti.

Křest svatý spojuje člověka s Kristem; pokřtěný stává se živým údem těla Ježíše Krista, obléká Krista, stává se ratolestí vinného kmene. Kristův život jest jeho životem,

Křtovo bohatství jeho bohatstvím, Křtova sláva jeho nadějí. Pokřtěný stává se novým člověkem, jenž umřel tělu a světu a žije jen v Křtu a s Křtem. Jest obmyt, posvěcen, ospravedlněn ve jménu Pána našeho Ježíše Křta a v Duchu Boha našeho (1. Kor. 6 11); dědičný hřích jest z duše vymazán, duše je naplněna posvěcující milostí Boží. S ní má pokřtěný spolupůsobiti a přinášeti ovoce spravedlnosti, ono jest mu životem a světlem.

Nezrušitelné znamení křesťana, které křest vtiskuje do duše, prosí a napomíná stále pokřtěného: „Buď dokonalý jako Otec tvůj v nebesích!“ (Mt. 5, 48.) „Vysvo-bozen z rukou nepřátel, máš slou-žiti Bohu beze strachu ve svato-sti a spravedlnosti po všecky dny své!“ (Lk. 1, 74.)

Od svatého křtu jest první a největší po-vinností pokřtěného býti svatým.

Pokřtěný vede buď život světce nebo syna marnotratného. Po křtu zůstávají žádostivo-sti těla, které Bůh lidem ponechává ne snad proto, aby se jim staly kletbou, nýbrž požeh-náním. Máme se cvičiti v trpělivosti, ovládati tělo, získati si jejich přemožením nesmrtelné koruny vítězství. I po křtu království nebeské násilí trpí, svět a peklo číhají, aby zničily du-še krví Křtovou vykoupené a zachráněné. Pokřtěný nesmí váhati. Uzavřel smlouvu s

Kristem, jeho ruka ho chrání a pomáhá mu, Kristus jest v jeho duši. Může tedy radostně volati: „Žiji již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus. Co však žiji v těle, žiji ve víře Syna Božího, jenž mě zamiloval a sebe sama vydal za mne.“ (Gal. 2, 20.)

Kristus stále volá pokřtěného, aby ho následoval na cestě světla.

Aby pokřtěný neumdléval, staví mu církev stále před oči hrdinu z království Božího a ten bez přestání volá a napomíná: Nezahazuj hříven, kterých jsi dostal na křtu svatém; jsouť zbraní Boží k těžkému boji proti světu a tělu; jsouť světlem a horlivostí ve světě tmy a lhostejnosti; jsouť silou ve slabosti. Já se stal svatým, i ty jím můžeš býti, budeš-li věrně a svědomitě používatí milosti křestní!

3. Letnice.

Každý katolík má své Letnice, kdy na něho sestupuje Duch svatý. Jest to při svátosti biřmování. Tato svátost vtiskuje do duše pečeť Ducha svatého a znovu připomíná povinnost snažiti se býti svatým.

Kdo přijal tuto svátost, šel by světem jako lhář, kdyby si vážně nepřipomínal: Nechci-li býti zrádcem Ducha svatého, který ve mně přebývá, musím můj život býti stálým odříkáním se zlého ducha a hříchu, musím radost-

ně a ochotně poslouchati hlasu Ducha svatého.

Svaté biřmování dává duši oheň; ten oheň má duši biřmovance očistiti a osvítiti jako apoštolý; má srdce biřmovancovo zahřáti a posíliti jako učinil z bázlivých apoštolů neohrožené lvy; má duši jeho osvítiti jako jasnými učinil apoštolům tajemství Boží, aby biřmovanec v temnotách života viděl a nalézal cestu k svatosti.

Biřmování jest vážným závazkem k svatému životu.

Biřmovanec smí s Apoštolem říci: „Všecko mohu v tom, jenž mě posiluje.“ (Filip 4, 13.) I když sebe více lákají a svádějí marnosti světa, poroučí mu milost, kterou dostal ve svatém biřmování, uskutečňovati radu sv. Pavla: „Jestliže tedy jste povstali s Kristem, hledejte těch věcí, které jsou svrchu, kde jest Kristus, sedě na pravici Boží; o to pečujte, co svrchu jest, ne o to, co jest na zemi.“ (Kolos. 3, 1—2.)

Nikdo se neodváží říci, že život jest dětskou hrou. Právě následování Krista vyžaduje hrdiny, duše ohnivé, ducha mučednictví, duše nelekající se ani největších obětí. Svaté biřmování dává odvahu i sílu k ctnostnému životu. Kolik máme mučedníků, tolik máme svědků této pravdy; kolik máme svět-

ců, tolik máme důkazů; kolik máme křesťanských hrdinů, tolik máme veleskutků Ducha svatého.

I bířmovanec žije na zemi a šlape prach země. I on slyší svůdné hlasy světa, i v jeho srdci zůstává touha po ovoci zakázaném, ale ve světle milosti Ducha svatého poznává ono jedno potřebné a při pohledu na nebe táže se se sv. Aloisiem: Co mi to prospěje k věčnosti? Osvícen milostí Ducha svatého jest bystrozrakým mezi slepci, dobře slyšícím mezi hluchými, jest moudrým člověkem mezi pošetilci světa.

Bez milosti Ducha svatého neměli bychom oněch velkých a silných duší, které v legiích táhnou zahradou církve „podívaná světu, jak andělům, tak lidem“. (1. Kor. 4, 9.) Neměli bychom duší zbožných, duší velikých v lásce, hrdinných v utrpení, které jako nejčistší hvězdy září a svítí na obloze církve. Neměli bychom těch světlých postav pokory a mírnosti, čistoty a tichosti, lásky k Bohu a bližnímu. To jsou ty divy Ducha svatého.

Všecky ty duše učinil velikými Duch svatý svou milostí ve svatém bířmování.

Církvi, která v každé duši staví chrám Duchu svatému, aby jí byl těшитelem v dobách utrpení, světlem v temnotách života, společníkem ve velikých zápasech mezi duchem a tělem a výmluvným advokátem zájmů

Kristova království ve světě Bohem pohrdajícím — nemůžeme a nesmíme upříti čestný titul svatosti.

4. Svatý Grál.

Křesťanský středověk znal překrásnou legendu. Hodně vysoko na mohutném pohoří, nad prachem a vášněmi světa, stojí tajemný hrad, zvaný Mont Salvat. Jest tu uschován drahocenný klenot, kalich z jediného draho-kamu. O každém velkém pátku sletí holubice s nebe a vloží do drahocenného kalichu bílou Hostii. Kalich v nebeském ohni počne se rozžhavovati a září nesčetnými barvami.

Kalich s nejsvětější svátostí jest tím svatým Grálem. Strážci jeho jsou přecetní šlechtetní rytíři. Jsou věčně mladí, žádný meč jich nezraní, žádnou nemocí netrpí, jsou neobyčejně šťastni, pokud jsou ve službách svatého Grálu. Opustí-li svatý Grál a přikloní-li se k hříchu a vášním světa, mizí rázem všechno štěstí: mládí vadne, nepřítel tělo jejich poseje ranami, bídne umírají.

V katolické církvi jest legenda stále živou skutečností.

Jejím Mont Salvat jest oltář s Nejsvětější Svátostí; jejím svatým Grálem kalich s chlebem nebeským, tajemstvím síly, ohniskem lásky, školou svatosti.

Eucharistie jest největším bohatstvím církve, pramenem jejího života a její svatosti. Ona dává pravého ducha k následování Krista, ona rodí pokolení hrdinů a světců. U stolu Páně jsme všichni jedno srdce a jedna duše, všichni mluvíme jednou řečí, jedna víra vyznává tu své Credo, jedna láska hoří v srdcích všech, jediná chvála zaznívá ze rtů všech. Tu mizí všechny rozdíly stavů, všichni jsme bratři a sestry, není více chudých ani bohatých, všichni máme stejně. Není tu rozdílu mezi starými a mladými, všichni jsme dětmi Božími a spolustolovníky Kristovými. Kde jest Eucharistie centrem života, modlitby a práce, tu možno mezi lidmi hledati anděly, neboť živí se Chlebem andělským. Tu jsou hrdinové, kteří jsou ochotni životy dáti za pravou víru, neboť je posiluje Chléb silných. Tu jsou duše apoštolské, které pamětlivy slov Kristových, že člověku nic neprospěje bohatství celého světa, nezachráníme-li duši — modlí se a pracují, obětují se a trpí, žijí a umírají, aby zachránily duši. Tu jsou duše, které nejprve hledají království Boží a spravedlnosti jeho.

Nejsvětější Svátost rozohňuje lásku k Bohu a bližnímu, která svět v úžas uvádí. U stolu Páně dostáváme obrovskou sílu, kterou nepřemůže celé peklo. Eucharistie vy-

chovává největší hrdiny čistoty a svatosti. Jediný Bůh ví, jaké hrdinství plodí tento nebeský Chléb.

Eucharistie jest sluncem katolické církve, které probouzí ctnostný život a táhne člověka vzhůru, jest jejím světlem a její nadějí, studnicí její síly a krásy, tajemstvím její svatosti.

5. Zpovědnice.

Zpovědnice v katolických chrámech! Tisíce lidí mají před nimi strach, desetitisíce se jim posmívají a pohrdají jimi. Zpovědnice nepotřebují obhájců. Jsou dokladem božského milosrdenství a božské lásky. Na místě božím vykonávají své poslání: „shledávají, co se bylo poztrácelo; přivádí zase, co bylo rozptýleno; obvazují, co bylo polámáno; posilují, co mdlého, opatrují, co silného a tučného; na nejlepších pastvách pasou ovce své.“ (Ez. 34, 14 a n.)

U zpovědnic stále se opakuje podobenství o synu marnotratném; zpovědnice jsou živým dokladem božské lásky.

Před zpovědnicí musí úžas a vděčnost němě a uctivě skloniti hlavy; tisíckrát odehrává se tu hodina milosti před Damaškem, která ze Šavla učinila Pavla, a tichá ho-

ďina z Kafarnaum, kdy Spasitel ubohému nemocnému a hříšníku daroval život tělesný a uzdravil i jeho duši.

Kdyby nebylo zpovědi, musel by svět na kolenou prositi o tento dar Boží, o tento drahocenný dar, který nám dal Spasitel po svém zmrtvýchvstání.

Ovocem zpovědi jsou: život, láska, spravedlnost, obětavost, svatost. Jmenujte mi na světě jen jediný ústav, který dává tak mocnou záruku pro plnění všech sociálních povinností, jako dává zpověď, vykonaná před knězem na místě Božím! Kdo klade více meze oněm hříchům, které jako rakovina prožirají lidskou společnost? Kdo chrání více a účinněji neposkrvněnost manželství, pramen to života a blaha národů? Kdo lépe chrání právo vlastnické? Kdo více klade na srdce rodičům i dětem jejich povinnosti? Kdo učí chudinu trpělivosti a odevzdanosti do vůle Boží? Kdo důrazněji připomíná bohatým povinnost prokazovati mílosrdenství, pyšné nabádá k pokoře, mocné k mírnosti? Jak přemnozí odešli ze zpovědnice jako zcela noví lidé! Předtím plní hříchů a lásky k světu, pak plní svaté horlivosti pro Boha a ctnost; předtím otroky tělesných vášní, pak andělé čistoty; dříve v okovech nenávisti, potom ve službě lásky!

Plným právem tedy naříkají ti, kteří zpovědi ušní nemají!

Protestantismus odstraněním ušní zpovědi zavrhl největšího dobrodince lidských duší a mocného vychovatele k hrdinství a svatosti.

6. Cestovní pas.

Posledním zápasem na světě jest zápas smrtelný; dává člověku poslední příležitost rozhodnouti se pro Boha nebo ďábla, býti spasen nebo zatracen.

Kdo věří v převelikou lásku božského Srdce, jest pro něho samozřejmostí, že toto božské Srdce nenechá člověka bez útěchy a pomoci v hodinu rozhodnutí pro celou věčnost. Kristus skutečně na tuto chvíli pamatoval a ustanovil svátost, která má zbytky hříchů z duše odstraniti, nemocnému dodati zmužilosti, posílití jeho vůli, do duše stísněné vlíti radost a důvěru a poskytnouti ulehčení v bolestech a trpělivost.

Kdo by chtěl popíráti svátost pomázaní nemocných, musí zavřítí oči, aby neviděl, musí popřítí slova sv. Jakuba: Stůně-li kdo z vás, povolej k sobě kněží církve, a ti ať se modlí nad ním, mažíce jej olejem ve jménu Páně, a je-li v hříších, budou mu odpuštěny. (5, 14—15.)

Zkušenost i život říkají každému, kdo slyšet chce, že svaté pomázaní plným právem

nazývá se svátostí naděje. Ulehčujeť duši nemocného a sílí ji, neboť probouzí velikou důvěru v božské milosrdenství a nemocný tedy obtíže nemoci klidněji snáší a pokusem ďábla zmužileji odporuje.

Kristus, přítel nemocných, kterého evangelia tak často nám ukazují ve společnosti trpících jako laskavého těšitele, mocného pomocníka a největšího divotvůrce, neodepřel a nemohl ani odeprítí své církvi dar útěchy pro nejtěžší hodiny jejích údů.

Posílá-li smrt své příšerné trapiče k lůžku nemocných, aby ubožáka mučili bolestmi a příšerami, špatným rozmarem a výčitkami, počíná-li svědomí býti úzkostlivým a ďábel začíná pracovati, aby zviklal důvěru nemocného v božské milosrdenství — posílá jistě i Bůh lásky svého anděla pokoje ku pomoci duši zápasící.

Svaté pomazání nemocných jest zvěčněním lásky Spasitele k nemocným, poslední výzvou k svatosti, posledním velikým darem Božím.

7. Zprostředkovatel spásy.

Kněžský úřad v církvi ustanovil Pán Ježíš a vložil ho do rukou apoštolů při poslední večeři.

Kristus na tento úřad připravoval apoštoly tři roky. Na konec na ně dechl a

tím jim dal Ducha svatého a vyzbrojil je mocí shůry: měli býti nositeli a zprostředkovateli spásy. Slibil jim svou pomoc až do konce světa. Jejich ústa jsou Kristova ústa; Kristus mluví skrze ně. Jejich čin jest Kristův čin; Kristus působí skrze ně. Jejich požehnání jest Kristovo požehnání; Kristus žehná skrze ně. Kdo vás přijímá, mne přijímá; kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.“ (Lk. 10, 16.) Kdo je přijímá, Krista přijímá; kdo jimi pohrdá, Kristem pohrdá.

Působnost kněze jest skoro tak veliká jako působnost náboženství samého. Úcta k náboženství stojí a padá s úctou ke stavu kněžskému.

Z příkazu Božího stojí kněz na životní dráze křesťana: prorok svatých výroků Božích, herold velkých povinností k Bohu a nesmrtelné duši, lékař od Boha zplnomocněný uzdravovati nemocné a vraceti jim životní radost a životní štěstí, otec a vůdce, který se stará o drahocenné duše; rozdávač tajemství Božích.

Celý život člověka, od kolébky až do hrobu, provází požehnaná činnost kněze. Kolik zoufalých lidských srdcí nalezlo u něho útěchu a klid! Ubožáci vždycky nazývali kněze svým otcem, zarmoucení svým těшитelem, utlačovaní svým ochráncem, osočovaní zachráncem cti, všichni učitelem ctností a svatosti.

Onou podiv vzbuzující vznešeností, která zadržela Theodosia u bran kostela, Attilu na cestě do Říma a Ludvíka XIV. před oltářem, může se pochlubiti jen jediný stav na světě, katolický stav kněžský! A ještě podivuhodnější jest ona moc, která dovede obměkčiti srdce zatvrzelá, která necitelným boháčům odnímá zlato a dává je chudíně; ona moc, která se ničeho neleká a vše přemáhá, jedná-li se o to potěšiti jednu duši, jinou osvítiti nebo zachrániti; ona moc, která proniká lidská srdce a lidská svědomí, aby neřest z kořene vyrvala; hrozná a přece láskyplná; drahocenný a nikdy nevysychající pramen smíru, dostiučinění, náhrady, účinné lítosti a všeho toho, co Bohu po nevinosti jest nejmilejší.

Tuto nadpřirozenou moc nalézáme jen v katolické církvi!

8. Svátostné manželství.

Málokdo smýšlí dnes o manželství správně. Jest obrazem lásky Krista k církvi a proto velkou svátostí, která — majíc základ v Kristu — dává sílu a vytrvalost k lásce čisté, věrné, pevné a silné. Láska manželská má býti čistá jako voda, krásná jako ryzí zlato, pevná jako žula, silná jako smrt.

Taková láska klidně snáší utrpení, lidské vrtochy i zvěli. Jen ruka Boží může smrti

zrušiti svazek, který v manželství spojuje dvě lidská srdce. Povinnosti, které manželství ukládá, nejsou žádné malé povinnosti, proto jest potřeba i milosti a pomoci Boží, aby je mohli manželé svědomitě plnit.

Jen láska svátostným manželstvím posvěcená a zušlechtěná může vážně prohlásiti: Tvé utrpení jest i mým utrpením; tvá nouze jest i mou nouzí; tvá radost jest i mou radostí; tvé starosti jsou i mými starostmi. Vše chci s tebou trpělivě snášeti a ve všem ti pomáhati.

Bez milosti Boží, bez svátostného manželství těžko se snášejí všechny nepříjemnosti a starosti, těžko se přinášejí oběti vzájemné. Mají-li slabí lidé převzítí úlohu obrů, musí býti posíleni shůry. Má-li křehký člověk konati divy mravního hrdinství, musí býti účasten moci Boží. Manželství svátostné jest něco velikého a svatého a božského, jednou polovicí stojí na této zemi, druhou polovicí patří nebi.

Svátostné manželství jest důkazem svatosti katolické církve. Zrušení nadpřirozeného charakteru manželství jest rozkladem a smrtí manželského života, koncem nedotknutelné věrnosti a vzájemného posvěcování.

Prohlášení manželství za čistě občanskou záležitost vede k rozlukám a rozvodům, k zničení rodiny.

Svatá práva a povinnosti manželské jsou chráněny jen v manželství svátostném. Jenom v manželství před katolickým knězem uzavřeném a jím požehnaném můžeme hledati šlechetné postavy, jako byla sv. Ludmila, sv. Ludvík, král francouzský, sv. Jindřich a jiní. Jen o svátostném manželství můžeme říci: ty jsi svaté svým původem, ty jsi svaté svým účelem, ty jsi svaté svými účinky. Původcem svátostného manželství jest Bůh, předobrazem svátostného manželství jest spojení Krista s církví, účelem jest rozmnožení svatých údů církve, účinky jeho milost Boží.

Katolické manželství jest a zůstane čestným listem v dějinách svaté a tudíž pravé církve.

III. Svátost církve.

1. Cesty na výšiny.

Ve své velekněžské modlitbě vyprošuje Kristus svým učedníkům ducha svatosti: „Posvět je v pravdě.“ (Jan 17, 17.)

Církev vždycky vážně se starala o posvěcení svých členů. Nespokojovala se tím, že vedla věřící cestou přikázání Božích k cíli Bohem vytčenému, vždycky volala všechny, kteří to chápati mohou, na cestu dokonalosti zachováváním evangelických rad.

A nikdy nevolala marně!

V hustých zástupech přicházejí věřící každého věku i pohlaví, všech stavů i povolání, kteří hledají jen čest a slávu Boží a spásu duše. Kolik nevadnoucích květů překrásných ctností daly církvi kláštery! Jak bojovaly tyto šlechetné duše proti žádosti těla, žádosti očí a pýše života Spasitelovými zbraněmi dobrovolné chudoby, ustavičné čistoty a naprosté poslušnosti, aby došly na výšiny! Kolik hrdinů lásky k Bohu a bližnímu, kolik andělů svaté čistoty, beránků trpělivosti a pokory a tichosti, kolik neohrožených lvů ve vyznávání víry, kolik apoštolů pravdy, kolik pionýrů království Božího daly kláštery světu!

V šlechetném zápolení bojují všechny řády církevní o palmu vítězství.

V údivu stojí před nimi svět a neví, komu ji má dáti. Ať jsou to ty, které v tichém klášterním kostele zbožnou modlitbou denně Otci světél přinášejí povinný dík a dosti- učinění za svět, který Boha zapomíná, ať jsou to ty, které s neúnavnou horlivostí a láskou hlásají svaté pravdy lačnému světu, ať jsou to ty, které ve službě křesťanské charity své síly stravují, ať jsou to ty, které daleko od vlasti konají služby misio- nářské — všechny mohou vypravovati o sku- tečných hrdinech ctností všeho druhu.

Na písku pouště nerostou růže, v mo-

čálech nejsou lilie. Blud a lež nemají místa tam, kde veleskutky lásky k Bohu a bližnímu a láska, nelekající se žádných obětí, nebe i zemi v úžas uvádějí. Zachovávání evangelických rad v klášteřích katolické církve jest projev nejkrásnější lásky a věrnosti ke Kristu, které se nespokojují jen zachováním jeho přikázání, ale snaží se vyplniti i jeho přání.

Slunce dává zemi světlo a život a požehnání, i když slepí to popírají; kláštery jsou a zůstanou tichými prameny síly, úctyhodnými ohništi nadpřirozeného života a snažení, i kdyby celý svět s opovržením šel kolem.

Kdo chce viděti a obdivovati celou krásu a veliké štěstí z následování Krista, nahlédniž okny a dveřmi do prostor klášterních, štěpnic to svatosti a cvičných škol dokonalosti.

Koho Bůh volá a milost mu dává státi se členem řeholní obce, vyvolil stránku nejlepší.

2. Ovoce pravdy.

Církev jest matka svatých, pozemská vlast Ducha svatého, ve které ustavičně působí divy své lásky v hrdinech ctností.

Svět může svaté zapírat, neuznávat jich; nebe i peklo svědčí pro ně. Nebe volá;

církev mě zalidnila světci; peklo běduje: církev zhatila mé plány.

Církev může hrdě ukázati na zástupy svých šlechetných údů, kteří velikostí lásky, utrpení a obětí svatými se stali a zvolati: Vizte svědky mé pravdy! Vizte apoštoly mé důstojnosti! Vizte heroldy mého božského původu! Strom, který přináší dobré ovoce, musí býti dobrý, neboť strom špatný nenese ovoce dobré. (Lk. 6, 43.)

Náboženství, které plodí hrdiny ctnosti, má na svém čele pečeť pravdy.

Jako alpští velikáni převyšují okolní nížiny, tak převyšují světci okolní svět; světci mluví jinou řečí než děti tohoto světa; jdou jinou cestou, jinak smýšlejí než ubohé oběti lži a předsudků a pověr. Jsou to aristokrati ctnosti, hvězdy na obloze lidstva, velikáni, které Bůh sám jako své miláčky i četnými zázraky oslavil a k úctě a obdivu na svícen postavil.

Svatý opat Bernard z Clairvaux ve 12. století činil před očima tisíců četné zázraky. Svatého Antonína Paduánského vidíme ve 13. století kázati v Římě před zástupy různých národů; mluví jednou řečí a všichni ho slyší ve své řeči mluvit. Podobný zázrak uvádí se ze života sv. Vincence Ferrerského, apoštola 14. a 15. století, ze života sv. Františka Xaverského, apoštola

Japanu a Číny v 16. století. Známý jsou zázraky sv. Terezičky.

Pravdou jest, že všichni světci jsou katolíci. Katolíci jsou všichni hrdinové ctností, třeba všichni katolíci nejsou svatými a všichni nekatolíci špatnými. I když nekatolíci dosáhli podivuhodného stupně ctnosti, byly to vždycky katolické pravdy a katolické prostředky milosti, které vědomky či nevědomky od církve přejali a z nich žili a tyli.

Jakého stupně dokonalosti byli by dosáhli, kdyby je bylo osvěcovalo celé slunce pravdy, kdyby byli pili z čistého a bohatého božského pramene života!

Církev, která dala světu zástupy hrdinných mučedníků, nemůže býti dílem lidským. Církev, která může poukázati na legie panen jako na dcery svého domu, nepotřebuje dalšího důkazu svého božského původu a své božskosti. Církev, jejímiž dětmi jsou sv. Ludmila, sv. Václav, sv. Cyril a Methoděj, sv. František z Assisi, sv. František Xaverský, sv. Vincenc z Pauly, sv. Terezie, sv. Alžběta a miliony a miliony jiných světců jest jistě církví svatou, neboť ovocem jejím jsou světci.

Mluví-li nepřátelé církve o blížícím se konci církve, mluví světci jasnou řečí o vítězství katolické víry, která přemáhá svět.

3. Statistika.

Moderní doba užívá zbraní, kterých dříve neznali. Jest to statistika, mluva čísel. Této statistiky se používá i tehdy, chtějí-li církvi upíratí její svatost.

Církev může s plným klidem vzít do ruky tabulky statistické; nemusí se obávat srovnání s jinými konfesemi; každé moderní sektě a každému jinému náboženskému vyznání může se statistikou v ruce, která vypočítává poklesky ve všech oborech mravnosti, klidně pohlédnouti do očí; ale právem bude také zdůrazňovati, že statistika nikdy nebyla a není neomylným měřítkem mravnosti některé země nebo některého vyznání, a proto také nemůže býti spolehlivým základem pro srovnávání, jaké ovoce přináší katolická církev a církve jiné.

Statistika vypočítává jen neřesti veřejné, o tajných nemluví — a přece mohou tyto za jistých okolností lidstvu mnohem více škoditi, než neřesti veřejné.

Statistika také mlčí o dobrých skutcích a ctnostech. Positivní výkony některé náboženské společnosti vrhají nejlepší světlo na ducha, který v ní žije a působí.

Ptejme se statistiky: Která konfese uvedla v život nejvíce dobročinných ústavů? Která přinesla nejvíce a největších obětí ve službě chudých a nemocných? Která nejvíce vyko-

nala na velikém a širokém a důležitém poli — výchově mládeže? Která ukázala největší heroismus v sebezapírání, umrtvování, pokoře a tichosti, v milosrdenství a čistotě a v kultuře duší?

Na všechny tyto otázky statistika odpovídá: To se vymyká mému posuzování. Statistika nevšímá si také zvláštností podnebí, chování se státní moci k náboženství, ducha veřejného mínění — a přece právě tyto faktory jsou přecasto rozhodujícími motivy pro mravní jednání.

Chce-li statistika se svými číslicemi hoditi kamenem po katolicích, ať napřed řekne, zda ti, které zanesla do listiny zločinců, byli katolíky činem či jenom katolíky matrikovými. Ducha armády nemůžeme posuzovati podle špatných vojáků a dobrotu stromu podle padanek.

Vždycky jest mezi pšenicí koukol a bude tak až do konce světa. Pokud církev vychovává světce, jest Kristem štípený strom života, i kdyby v zahradě církve stály i stromy špatné. Kde jest hodně světla, jest i stín; kde jest hodně života, jest i smrt; kde jest mnoho divů milosti Ducha svatého, jsou i hanebné činy zlého ducha.

IV. Katolicita církve.

1. Kristovo zrno hořčičné.

Nejrůznější konfese prou se o Krista. Všecky chtějí býti jeho dílem, všecky chtějí míti dědictví Boží ve svých rukou, neboť všecky vědí, že mají jen tak dlouho právo na svůj život, pokud mohou učití a vystupovati ve jménu Ježíše Krista.

S majestátním klidem může katolická církev přihlížeti k stupňujícímu se sváru náboženských vyznání. Na její straně stojí všecka křesťanská století a prohlašují všemi jazyky světa: Nám jsi byla učitelkou a vůdkyní k věčnosti; byla jsi známa, když o nynějších sektách nebylo slechu ani vidu; dokud ještě nikdo neupíral papeži jeho primát, ctíli tě všichni jako svou dobrou matku; dokud ještě nikdo nepomyslel odstraniti oltáře z kostelů a zhasnouti věčné světlo, shromažďovaly se kolem tvých kazatelen zástupy pravdu hledající jako kdysi kolem Krista na poušti a na hoře Blahoslavenství.

Církvi vydávají svědectví apoštolové; jejich evangelia a listy střežila a neporušeně zachovávala jako svatý diktát Ducha svatého, jako drahocenný klenot s úzkostlivou opatrností chránila jejich učení. Žádný šlechtický erb není v takové účtě potomků, v jaké účtě církev chovala a chová, ctíla a ctí apoštolské vyznání víry.

S klidem královským může v náboženských svárech různých konfesí volati: Udejte mi datum svého narození! Řekněte mi, kde jste byly vy, když mučedníci pro moji víru svatou s nadšením a radostí umírali? Kde jste vy byly, když sv. Vojtěch pro mě podstoupil smrt mučednickou? Kde jste vy byly, když svatí bratři Cyril a Metoděj hlásali mou nauku a civilisovali slovanské národy?

Snad nechce některý odpadlý kněz nebo reformátor tvrditi, že teprve on hlásá pravdu! Že církev pravdu Kristovu ztratila nebo změnila! Neřekl Kristus: Já s vámi jsem po všechny dni až do skonání světa? Zakladatelé sekt a reformátoři musili by tedy napřed dokázati, že tato slova Kristova nejsou pravdivými! Nebe a země pomínou, ale slova Kristova nepomínou, jsou věčná, věčně pravdivá! „A já budu prositi Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky, Duchu pravdy.“ (Jan 14, 16—17.) Kde Duch pravdy stále zůstává, tam musí stále pravda býti!

Kdo škrtá z evangelia jednu větu, zahodí za chvílku celé evangelium!

Katolická církev má katolickou víru, stejnou pro všechny země, všechny národy, všechny své údy. Dějiny bludařství jsou dějinami stálých změn a stálých kontroverzí. Každé

království proti sobě rozdělené zpustne. (Mt. 12, 25.)

2. Církev objímá celý svět.

Na světě je asi 1700 milionů lidí. Katolíků je asi 360 milionů, schismaticů asi 157 milionů, protestantů asi 212 mil., mohamedánů asi 227 mil., židů 15 mil., pohanů asi 730 milionů.

Katolická církev mezi křesťanskými vyznáními stojí na prvním místě jako obrovský dub mezi nízkými jedlemi, jako vznešená královna mezi ubohými trpaslíky. Jest rozšířena ve všech dílech světa. Hledá-li lidské srdce pravdu, touží-li po náboženství, které může dáti spolehlivou odpověď na všechny otázky životní, které neustupuje ani před záhadou smrti, může jen a jedině se obrátiti na katolickou církev, neboť ona jediná mluví pravdu!

Její heslo zní: „Odejdouce tedy, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.“ (Mt. 28, 19.) Tato slova napsal jí na čelo sám Vítěz nad smrtí po svém zmrtvýchvstání, jejími hranicemi jsou hranice země.

Církev jest katolická. To jest její největší čest. Žádná jiná náboženská společnost nemá odvahy tak se nazývati, toto čestné jméno si přivlastňovati, které Kristus při svém nanebevstoupení na její korouhev napsal.

Různými jazyky mluví se na zemi, všechny společně vyznávají: Věříme v jednu, svatou, katolickou církev. Různí národové jsou v církvích, mají i různé zvyky a obyčeje, ale jednotni jsou jako bratři a sestry v lásce k jednomu otci, zástupci Kristovu na zemi. Jsou rozptýleni po celém světě a cítí se jednou rodinou, ctí jednu matku.

Na celém světě ve všech dílech světa najdeme sotva jedno větší město, kde by nehořelo věčné světlo a nehlásalo nekonečnou lásku Spasitele ke všemu lidstvu až do konce světa.

Jest sice pravda, že náboženství katolické není ještě náboženstvím všech kmenů a národů, ale s vítěznou korouhví pravdy tluče, Kristem posláno, na brány národů dosud sedících v temnotách a ve stínu smrti a miliony rukou na Východě i Západě, na Jihu i Severu spínají se k modlitbě, aby byl jeden ovčinec a jeden pastýř.

Kdy přijde ta hodina? Nevíme!

Kdo jest netrpělivým, koho unavuje čekání, kdo by chtěl pochybovati o konečném naprostém vítězství katolické pravdy, nechť se uklidní slovy Ducha svatého: „Nejsou myšlení má, myšlení vaše, ani cesty vaše, cesty mé. Oč totiž převyšují nebesa zemi, o tolik cesty mé jsou vyšší než vaše a má myšlení než myšlení vaše.“ (Is. 55, 8—9.)

„Tisíc let je před tvým zrakem jako včerejší den, který prchl, jako doba noční hlídky.“ (Ž. 89, 4.)

V. Apoštolskost církve.

1. Apoštolské dědictví.

Svět jest Babelem, místem zmatků. Mohou stále svolávaní náboženské kongresy a zváti na ně všechna vyznání, nedojde se k jednotě, dokud celý svět nepadne na kolena pokorně před Tím a nepřidrží se víry Toho, jenž jest středem a vrcholem světových dějin — Ježíše Krista!

Otázku pravé církve může rozluštit jen Ježíš Kristus.

Kristus založil jen jednu církev. Může tedy býti jen jedna otázka: kde jest ten pramen, který má počátek v Kristu? Kde jest onen zlatý řetěz, jehož prvním článkem jest Kristus? Kde stojí onen strom, který stále a stále vyrůstá do výše z kořenů, z nichž vzešel? Kde jest ona šlechetná matka, která, když všechno kolem umíralo a mizelo, patřila prvnímu století a patří i století dvacátému?

Všichni, kteří klidně a vážně pravdu hledají, ať se otáží katolické církve: Zachovala jsi dědictví apoštolské neporušené či máme je hledati někde jinde?

Katolická církev může otevřít kroniky národů a nechat je za sebe mluvit. Co říkají všechny ty kroniky? Byla jsi viditelnou společností po všechna století, byla jsi jedinou Boží rodinou, vždycky jeden jako nejvyšší hlava zaujal místo Petrovo. Vždycky jsme slyšeli modlit se jedno Credo, které se apoštolové modlili, kterému učili, pro které i umírali.

Každá věta, každé slovo apoštolského vyznání mají na čelech napsána slova Pavlova: „Jedno jest evangelium Kristovo. Avšak kdybychom my nebo anděl s nebe kázal vám proti tomu, co jsme vám kázali, budiž proklet.“ (Gal. 1, 8.).

Tak mluví pravda!

Pravda jest jen v katolické církvi.

2. Katolická nesnášlivost.

Katolická církev má ve své ruce apoštolské dědictví; to jest její pýcha, její největší čest, její bohatství a štěstí. Se žádným vyznáním nejedná, aby snad je získala koncesemi ze svého Creda. Ví, že mezníky pravdy, kterou hlásá, položila ruka Páně a apoštolové věrně střežili.

Do apoštolského vyznání ničeho nevkládá, ničeho z něho neubírá. Náboženství, které přizpůsobuje své Credo podle potřeby, ne-

může býti pravým. Pravé náboženství musí v boji proti bludu a mínění dne býti neoblomným jako slunce v boji s tmou.

Katolická církev má a chrání dědictví apoštolské. K hrobu svatého Petra do Říma proudí národové z celého světa a modlí se jedno Credo: Věříme v jednoho Boha...

A toto Credo modlí se spolu sbor apoštolů a vyznává: Tato víra jest světlem s nebe, které jsme nesli do světa, jest radostnou zvěstí, kterou jsme lidstvu hlásali z příkazu a ve jménu Ježíše Krista, pro toto Credo šli jsme na smrt.

Kdyby sv. Pavel znovu přišel, modlil by se apoštolské vyznání, naše Credo, a volal by v řady bludařů, sektářů a apostatů: „Máme oltář, z něhož jísti nemají moci ti, kteří slouží stánku.“ (K žid. 13, 10.)

Společnosti náboženské, které nemají mše svaté, které se nemodlí katolické Credo, nejsou apoštolské. Mohou s biblí v ruce choditi a své nové učení hlásati — nejsou apoštolské, nemají trvání, zaniknou, zaniknouti musí!

A kdyby přišel sv. Jakub, řekl by všem těm bludařům, sektářům a apostatům, všem těm společnostem, které nejsou apoštolské: Nemáte pravdu, nemáte svátost pomazání nemocných, neboť i ona jest dědictví apoštolské.

A kdyby přišel sv. Petr se svatým Janem, museli by odsouditi všechny, kteří se ne-

modlí apoštolské vyznání, museli by jim říci: Jdete po bludných cestách, nemáte svátost biřmování, neboť i ona jest apoštolské dědictví.

3. Co vypravují století.

Credo katolické církve jest Credo apoštolské. Všichni, kteří o tom pochybují a všichni, kteří pravdu vážně hledají, ať zajdou k hrobům velkých učitelů církevních, k hrobu sv. Augustina, Jeronyma, Chrysostoma, kteří světlem svého ducha svět osvěcovali a silou svého vyznání obnovovali, a ať se jich otáží, které Credo se modlili. Jedním hlasem odpovědí: Credo katolické církve! To bylo naším světlem, naším životem, naší nadějí.

Dokladem jsou jejich spisy.

S pýchou a radostí zaznamenávají dějiny církve v Anglii jméno kardinála Neuwmana. Jako velice vzdělaný protestant studoval církevní učitele a tázal se, zda učili katolicky či protestantsky. A stal se katolíkem, knězem, biskupem, kardinálem.

A ptejme se národů, kteří slyšeli evangelium z úst svatých mužů, kteří k nim přišli a svaté pravdy jim hlásali s odvahou svatého Petra, s horlivostí sv. Pavla, s přísností sv. Jakuba, s láskou sv. Jana, kteří v potu tváře rozsévali símě víry a svou krví je zalévali, ptejme se sv. Kolumbána, Havla, Bonifáce,

Ansgara, Kiliána, Viliborda, Vojtěcha, Cyrila a Methoděje — jaké Credo jste se modlili, čemu jste učili? A odpověď? Katolické Credo!

Toto Credo modlili se velicí misionáři a všichni ti, kteří šli do dalekých zemí zámořských, aby vyplňovali řady padlých reků se slovy Apoštolovými na rtech: „Láska Kristova nás pudí“ (2. Kor. 5, 14), s láskou k pravdě v srdci, s apoštolským Credem v ruce.

Každý hrob mučedníka volá nám hlasitě: Věř církvi, která se modlí apoštolské Credo, pro které jsme trpěli a zemřeli. — Když se je už modlití nemohli, psali je svou krví do země.

Apoštolské Credo jest církvi nedotknutelným klenotem, který svědomitě opatrovala a opatruje a opatrovati bude.

4. Mluvící kameny.

Lidská slova můžeme přeslechnouti, svědectvím vědy můžeme pohrdati, počínají-li však mluvit kameny — nasloucháme s úžasem. Kameny hájí katolickou církev a uctívají ji jako strážkyni a učitelku apoštolského Creda.

Všecky kostely a kaple modlí se s kazatelnami a oltáři, se zpovědnicemi i křtitelnici, se stolem Páně, s obrazy svatých i

symbolsy vzkříšeného Spasitele katolické Credo.

Všichni tito svědkové všem, kteří viděti chtějí, ukazují pravé apoštolské dědictví. Když za časů tak zvané reformace nutili je v zemích německých modliti se jiné Credo, nechtěli se je modliti. Když jim rvali srdce z prsou a ničili oltáře a obrazy svatých a zpovědnice pálili, naříkali a ještě dnes tu stojí jako němí svědkové hrozného bezpráví a násilí.

Víra katolické církve jest víra apoštolská.

I písek katakomb, který viděl bohoslužbu prvních křesťanů a s úctou přikrýval mrtvoly mučedníků, potvrzuje kázání starých dob. Jak? Nehlásala církev od dob apoštolských nové články víry? Neslyšel teprve rok 1870 slavnostní prohlášení článku víry o neomylnosti papeže? Ano! Ale hodina zrození tohoto článku jest starší; tento článek víry jako jiné mají na čele datum prvních Letnic.

Prohlašuje-li církev nové články víry, činí tak, vedena Duchem svatým, k ochraně pravdy, proti vznikajícím bludům, na podporu pravdy a aby odpověděla na otázky pochybovačů a hledajících pravdu.

Může někdo zazlívati zdravému stromu, vyhání-li nové větve? Církev jest zdravým stromem, který vyrostl ze zrna hořčičného, které ruka Kristova do země vložila. Jest samozřejmým, že růžové poupě pomalu se

rozdívají a ukazují v celé kráse; nemůže-li se rozvíjeti a píseň chvály a díky zpívati Stvořiteli, jest odsouzeno k smrti.

Církev jest dílem Božím, největším zázrakem světa, vidí lidi i národy umíratí, sama však neumírá; neumírá proto, že neumírá ani Kristus, jenž ji založil, a neumírá ani Duch svatý, jenž ji oživuje.

Ve víru různých mínění a bludů stojí majestátně jako nebetyčné hory, klidná jako hvězdy v noci. Jest ctěna i milována, chválena i tupena; jedni jí žehnají, druzí ji proklínají; jásá i pláče; triumfuje i hořekuje; jest stará a přece věčně mladá, patřila prvnímu a patří i dvacátému století. Jejím duchem a životem jest Duch svatý, Duch pravdy.

Sekty mohou se roditi jako houby po dešti; všechny jsou jepicemi; dnes dělají rámus, zítra není o nich slechu.

Nepřátelé církve mohou odpadové hnutí uměle a systematicky prováděti, ze všech sil podporovati, zítřek dá jim na kamenné náhrobní pomníky nápis: Oběti lži.

VI. Sloup a základ pravdy.

1. Učitelka národů.

Katolická církev má vznešené poslání. Kristus dal jí do ruky božskou pravdu jako nejcennější dar svého srdce, jako světlo ze

světla nekonečného Boha, jako božskou sílu pro všechny, kteří ji poslouchají, jako život z božského života, jako pokoj a radost s nebe. Tuto pravdu má nésti až na hranice světa. Všude, kde jsou lidé lačníci po pravdě, má stavěti své kazatelny. Duch svatý provází ji na cestě světem mezi národy. Ani písmenky nesmí vydati ze svaté pravdy. Učeným i neučeným otvírá dveře své školy. Často slovo pravdy přesahuje chápavost posluchačů; ještě častěji nemilosrdně ve jménu Božím šlehá vášně a chyby lidské; často volá své vážné Ne, kdy hříšný člověk rád by slyšel Ano; mluví o povinnostech, kterých se hrozí slabá vůle. Vědoma svého božského majestátu předstupuje s klidnou rozhodností před lidi a národy, aniž by uzavírala kompromisů; zradou bylo by vzdáti se jen jediného slova z božského pokladu víry, smrtelnou ranou do vlastního srdce. Pravda jest jejím bohatstvím, životem, její pýchou.

Než by obětovala část pravdy, dá se raději na kusy roztrhati; kdyby anděl s nebe požadoval od ní kousek pravdy, zvolá mu do očí: Budiž proklet! a bude pravdu chrániti. Se sv. Pavlem volá: „Na místě Kristově konáme poslání, jakoby Bůh skrze nás napomínal.“ (2. Kor. 5, 20.) Spíše dá svou krev i svůj život než pravdu, kterou jí Kristus svěřil. Tato pravda jest neochvějným právem a neúprosnou spravedlností, ne-

smířitelným vanutím Božím nad bezprávím a hříchem; tato pravda jest živým zákonem, který ve jménu Božím vyžaduje úctu a plnění a odporuje svévoli a vrtochům; tato pravda jest nekonečností a věrností, poněvadž jest to slovo Ducha pravdy; tato pravda jest věčně stejnou odpovědí na pestře se střídající otázky lidstva.

Jako stojí neochvějně skála v příboji vln a silný dub v lese za bouře, tak neochvějně a majestátně a klidně stojí pravda církve ve víru lidských mínění a světových bludů.

Lidé se mohou mýlit a mohou klamat, církve se nemýlí a neklame. Mluví z ní Duch pravdy. Lidé mohou nenávidět to, co dříve milovali, církve vždycky nenávidí, co nenávidí Bůh, a vždycky miluje, co miluje Bůh; její duší a jejím životem jest Duch svatý. Lidé i národové mohou oslepnouti a vidět tmu, kde dříve viděli světlo, slunce pravdy katolické církve tím ničeho neztrácí ze své síly a svého světla. Ve chvíli, kdy by se církve vzdala víry ve svou neomylnost, zničila by se, s hlavy své by shodila Bohem darovanou královskou korunu pravdy, překrásné bílé roucho z dílny Boží vyměnila by za bídný šat pozemský. Bohem ustanovená učitelka národů musí býti neomylnou.

2. Na váhách dějin.

Kdyby se církvi mohl dokázati jediný blud, ztratila by právo na neomylnost a hodnověrnost. Má-li na svém těle jen jediné místo zranitelné, může jí každý nepřítel s klidem zasaditi smrtelnou ránu. Kdo jednou selhal, nevěříme mu, i když pravdu mluví. Církev by ztratila navždy právo na důvěru, kdyby jí dějiny mohly dokázati jen jediný poklesek proti pravdě.

Všem nepřátelům církve můžeme klidně říci: Mlčte tak dlouho, dokud jste církvi nedokázali jediného bludu! Dokážete-li církvi jen jediný blud, pak nejsou pravdivými slova Kristova: „Já s vámi jsem po všechny dni až do skonání světa.“ Nepravdou byla by i slova: „A já prositi budu Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstával na věky, Ducha pravdy.“ Dokážete-li církvi jen jediný blud, pak padla skála, na které jest vzdělána, církev jest přemožena.

Všem bludařům, všem sektářům, všem apostatům může církev klidně říci: Udejte mi rok, ve kterém jsem začala jinak učit než učili apoštolové! Jmenujte mi papeže, který prohlásil článek víry, odporující víře svatých mučedníků! Budou mlčeti, musí mlčeti! A řekněte mi, kdo první uděloval svátosti, kterými vy pohrdáte? Kdo stavěl první oltáře k slavení Nejsvětější Oběti? Kdo hlásal první

učení o existenci a věčnosti pekla? A musí doznati: Ty jsi to všecko činila!

Dějiny jsou svědkem, že národové lpějí na zvycích a obyčejích, které jim přirostly k srdci. Křesťanský lid všech dob neohroženě povstal na obranu pravdy, když bludaři mu chtěli hlásati nové učení a vytvořil mocnou hradbu, aby lež nemohla vniknouti do zahrady božské pravdy. Církev vždycky dovedla rozeznati blud, i když se halil v roucho světla, a dovedla mu zabrániti přístup ku svému stádcí. Všichni bludaři musí doznati, že církev se s nimi nepouštěla do žádných vyjednávání, vždycky požadovala jasné Ano nebo Ne.

Nemilosrdně ukázala církev dveře každému, kdo přicházel s požadavkem nového učení. Jejím nejlepším advokátem jsou dějiny.

3. Pod ochranou svatého Ducha.

Síla a konsekvence katolické církve jest v papežské neomylnosti, která jest zárukou jednoty víry katolické. Protestant Lessing dělá si posměch z mnohých protestantských papežičků a míní: Musím-li míti papeže, pak jest mi nejmilejším papež římský. Vatikánský koncil, který v r. 1870 prohlásil slavnostně neomylnost papeže za článek víry, formuloval jasně a přesně jen učení evangelia a svědectví křesťanských století. Slova Kristova:

„Ty jsi Petr (t. j. skála), a na tě skále vzdělám církev svou a brány pekelné ji nepřemohou“ — jsou ohlášením neomylnosti. Nemá-li církev ve víře pochybiti, musí mít pevný a neomylný fundament. Základ (fundament) nedostává svou pevnost a stálost od budovy, nýbrž budova od fundamentu; jako fundament církve papež nemá svou neomylnost od souhlasu ostatních biskupů, nýbrž tito dostávají pevnost z fundamentu, poněvadž na něm spočívají.

Má-li papež jako na zemi stále žijící Petr pásti ovce i beránky, tedy celou církev, musí Duch svatý býti stálým a jistým jeho pomocníkem a ochráncem, aby ovce nevedl k jedovatým pramenům bludu, nýbrž vždy jen k čistým pramenům pravdy; to může jen papež neomylný.

Všecka křesťanská století staví se na stranu koncilu vatikánského a volají: Promluvil jsi nám z duše, naši víru prohlásil jsi za nedotknutelné dogma církve!

Papež Innocenc I. již v roce 416 odsoudil pelagianismus, který tvrdil, že není dědičného hříchu a jeho následků. Rozhodnutí papeže bylo neomylným.

Papež Celestýn I. odsoudil Nestoria, že se pokládal za neomylného. Sv. Cyprián připsuje neomylnost římské církvi. Sv. Ireneus praví, že s církví římskou musí všechny ostatní souhlasiti.

Na koncilu efesském r. 431 mohl papežský legát bez odporu prohlásiti: Nikdo o tom nepochybuje, spíše celému světu jest známo, že svatý Petr, kníže a hlava apoštolů, sloup víry a základ církve, obdržel od Pána našeho Ježíše Krista, Spasitele a Vykupitele lidského pokolení, klíče království nebeského a že mu byla dána moc svazovati a rozsvazovati. On pak žije nyní a na věky ve svých nástupcích, v nichž svou pravomoc vykonává. Sv. Augustin byl tak přesvědčen o neomylnosti papežských rozhodnutí, že ve sporu s Pelagiány před lidem prohlásil: Roma locuta, lis finita — Řím promluvil, pře skončena.

Kdo se zabývá dějinami, studuje je a není zaujatý, nemůže a nesmí popíratí neomylnost papeže. Kéž by popírači neomylnosti více dějinami se obírali.

4. A r c h a N o v é h o z á k o n a.

Pravda jest neúprosná; nezná snášlivosti; ničení koncesí; ve světle klamu, bludu a proměn stojí jako majestátně vynikající Buď — Buď; nespokojí se polovičným Ano a polovičným Ne; chce celou vůli a celého člověka.

Katolická církev jest vlastní a štítem božské pravdy na zemi. Jen jí platí slova Kristova: „Když však přijde onen Duch

pravdy, naučí vás všeliké pravdě“ (Jan 16, 13); Utěšitel pravdy bude v církvi na věky. Kdo církev slyší, slyší Krista; kdo církvi pohrdá, pohrdá i Kristem, a kdo pohrdá Kristem, pohrdá i tím, jenž ho poslal. Pohrdati církvi znamená pohrdati Bohem.

Může dosáhnouti spásy, kdo Bohem pohrdá? Jest jako pohan a celník, nepatří k církvi, sám se vylučuje a uzavírá si nebe. „Kdo neuvěří, bude zavržen.“ (Mr. 16, 16.)

Sv. Pavel píše: „Člověka bludaře po jednom a druhém napomenutí se varuj, věda, že takový člověk jest převrácen a hřeší, sám sebe odsuzuje.“ (Tit. 3, 10.)

Církev není ukrutnou ani nesnášlivou, tvrdí-li, že mimo ni není spásy. Kristus i apoštolové uložili jí za povinnost mluvit k bludařům řečí neúprosnou.

Sv. Ignác antiochenský praví: Kdo se připojuje k heretikům, nemůže přijíti do nebe. Sv. Cyprian vyznává: Kdo nemá církev za matku, nemůže míti Boha za otce. Čtvrtý církevní sněm Lateránský (1215) prohlašuje: Jest jedna obecná církev věřících a kdo jest mimo ni, nemůže býti spasen. Tak i soudili všichni Otcové a učitelové církevní.

V tom okamžiku, kdy by se církev postavila na stejný stupeň s ostatními vyznáními a příslušnost k pravdě nepokládala více za

podmínku spásy, zapřela by Krista, ztratila by víru v Ducha svatého, jenž v ní stále žije a poučuje ji, vydávala by se za dílo lidské. Musela by se rozpadnouti.

Pravda, která se dá prodávati a kupovati, která se smlouvá, stojí na hliněných nohách. Církev, pozemská vlast Ducha svatého, musí býti k heretikům neúprosnou, jako světlo proti tmě, jako Ano proti Ne; to je její právo a její sláva, její povinnost a její život.

5. Katolická snášelivost.

Církev proti bludu jest tvrdá jako diamant, neúprosná jako soudce, přísná a nepodajná, jak jen pravda býti může. K bloudícím jest měkká jako vosk a laskavá jako matka, jak jen láska mírnou býti může. Řídí se slovy sv. Augustina: Blud nenávidím, bloudící miluji.

Církev nehází kamením po Šavlovi, jenž ze slepé horlivosti pro Boha a jeho zákon hlídal šaty katanů sv. Štěpána; Šavlovo svědomí zachránil mnohé duše, které jdou po cestách nevěry, pověry, a bludu, ale jsou přesvědčeny o pravosti svého náboženství.

Církev ví, že jest to jejím úkolem podle vůle Boží otevřeně a poctivě nazývati blud bludem a lež lží, ale láska k bloudícím jest jejím největším a nejsvětějším příkazem. Zda bludař zaviněně či nezaviněně v bludařství

setrvává, to rozhodnouti přináleží jedině Bohu, „jenž zpytuje ledví i srdce, jenž jediný bude souditi skryté věci.“ (Řím. 2, 16.)

Mnohý konvertita říká: Kdybych neslychal od dětství tolik předsudků proti katolické církvi, byl bych dříve a snadněji našel pravdu!

Dáme-li bloudícím do ruky katolický katechismus, aby klidně v něm četli a jako poctiví lidé bez předsudků pravdu hledali, musí přijíti k branám církve katolické a prositi: Otevřte nám! Přijměte nás do vlasti pravdy a pokoje! Pokud v církvi nejsou, církev jimi nepohrdá, miluje je. Každé poctivé přesvědčení vyžaduje úcty. Bylo by to hrozným proviněním a potupou katolické církve lámati hůl nad poctivými vyznavači jiné víry a kamením házet po jinověrcích, kteří neměli příležitosti poznati pravdu! Církev musela by prohlásiti: Zapíráte mého ducha, přestupujete mé největší přikázání, neboť máme milovati svého bližního. Neurázejte jich, nečiňte ničeho, co by je rmoutilo.

Duch Kristův a učení Kristovo, které jsou církvi svěřeny, přikazují katolíkům ctíti a milovati každého člověka, i kdyby nás dělily světy předsudků a celé peklo nenávisti; nejlepším a nezvratným svědectvím katolické církvi proti bludu nekatolíků jest její svět objímající láska; slunce nezatrácuje nepřátele světla a tepla, jsou spíše jeho chvalořečníky;

katolická církev neztrácí ty, kteří pohrdají jejím učením, modlí se za ně, žehná jim, miluje je.

VII. Svatých obcování.

1. Svatý trojspolek.

Křest jest v životě člověka největší událostí, prvním velikým divem lásky Boží. Křest otvírá nám dveře k obcování svatých, uvádí a přijímá nás do rodiny dítek Božích. Na štěstí křtěnce berou podíl tři světy a jeho radost jest jejich radostí, jako se radují tři sestry ze štěstí rodiny: církev bojující, trpící a vítězná; tři země, různící se způsobem života, ale jednotny v lásce; tři říše s jedním králem, jemuž všichni slouží; tři světy s jedním sluncem, které všechny zahřívá a zúrodnuje; zlatým svazkem lásky jsou všechny tři světy spojeny v jednu velikou společnost lásky a života; láska nezná hranic, končiny země nemohou ji omezovati; na perutích andělských vystupuje v prostory věčnosti, s myšlenkami věrnosti a vděčnosti, s citlivým srdcem, po zlatých mostech lásky, která neumírá, přecházejí naši bratři a naše sestry do věčnosti, naši přátelé a společníci v boji, naši rádce a naši ochránci.

Všecky pojí jedno heslo: „A by Bůh byl všechno ve všem.“ (1. Kor. 15, 28.) Je-

den cíl hledají všichni: spojení s Bohem, neboť „nemáme zde města zůstávajícího, nýbrž vyhledáváme toho budoucího.“ (K žid. 13, 14.) Jedna vlast všechny přijme. Jeden svazek spojuje všechny, Kristus jest hlavou těla církve (Kol. 1, 18), „jako totiž v jednom těle máme mnoho údů, tak i my počtem mnozí jsme jedním tělem v Kristu, každý jednotlivec však údem jeden druhého.“ (Řím 12, 4—5.)

Obcování svatých jest tajemstvím katolické zmužlosti u rakví a otevřených hrobů. Ono zušlechťuje, zjasňuje a posvěcuje život, povznáší ho nad starosti pozemské, jest mocným impulsem a silným motivem k svatosti, k trpělivosti v utrpeních, k odevzdání se do vůle Boží, k Deo gratias — díky Bohu u otevřených hrobů.

Katolik ví, že ani smrt netrhá pouta lásky a věrnosti. Smrt odděluje sice věrná srdce zevně, niterně je oddělit nemůže. Shledáme se opět všichni. Tato myšlenka jest nám útěchou. Utrpení čistí a sílí a dodává naději: „Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.“ (Řím. 8, 18.)

2. Mocní pomocníci.

„Láska nikdy nepomíjí.“ (1. Kor. 13, 8.) Nepomíjí ani tehdy, když oči vyhasnou a srdce

přestane bítí. Jest tím účinnější, čím něžnější a čistší byla na zemi.

Vlast světců, hrdinů ve vznešené rodině Boží, jest vlastí nejslechetnější, nejúčinnější a nejbohatší lásky. U bran věčnosti nestrhala a nespálila mosty, které spojují tento svět s oním světem; hledá a nalézá opět a opět nové cesty k těm, se kterými je spojena svazky přirozenosti a vděčnosti. V jasném světle věčnosti, na božském srdci jest její zrak mnohem bystřejší, její věrnost mnohem hlubší, její moc mnohem větší. Mohou Boha prositi čistšíma rukama než jejich bratři a sestry na zemi; z mnohem bohatšího pokladu zásluh a milosti mohou čerpati než hříšní lidé v údolí slzavém; svůj celý život, bohatý ctnostmi, hrdinstvím, obětmi a dobrými skutky, mohou položit na vážky při své přimluvě u Boha. Nerozlučně a věčně spojeni s Kristem, hlavou těla církve, mají i svaté právo na moře zásluh Kristových. Mohou, znajíce naši bídu a naše potřeby, poklady Kristovy větší měrou nám přiváděti. To jest skutečnost, kterou dokazuje i Písmo svaté.

V 2. knize Machabejské se vypravuje, jak jednou Juda Machabejský viděl ve snu zemřelého velekněze Oniáše, an se modlil s rukama pozdviženými za veškeren národ židovský a jak Oniáš ukazuje na jiného muže, věkem i nádherným vzezřením bu-

dícího úžas a oblitého velebností veliké krásy zvolal: „To je Jeremiáš, prorok Boží, je to ten, který se mnoho modlí za národ a za všecko svaté město.“ (15, 14 a n.)

Jako Jeremiáš prosí i jiní světci za nás a svatí patronové i za národ náš. Vážme si jich!

Církev při svatořečení počíná si velmi opatrně.

Láska nikdy nepomíjí; světci nás milují a za nás orodují.

3. Volání o pomoc.

Světlé příbytky Boží otvírají se jen dokonalým duším, které přicházejí k branám věčnosti bez poskvrny, neboť „nic nečistého nevejde do království Božího“. Duše všedními hříchy poskvřené, které mají ještě odpykati časné tresty, čeká očištec, místo pokání a dostiučinění, radosti a smutku, jásotu a nářku, naděje a žalu, prostřed mezi nebem a peklem. Tyto duše mají plné právo na pomoc žijících; jsou údy těla Kristova; „trpí-li úd jeden, trpí spolu s ním všechny údy“ (1. Kor. 12, 26.).

Proto jsou modlitba a obět za tyto ubohé duše tak staré jako církev sama. Již Starý zákon dosvědčuje, že jest užitečno a potřebno se modliti za duše zemřelých: „Proto svatá a spasitelná jest myšlen-

ka za mrtvé se modliti, aby hří-
chů zproštění byli.“ (2. Mach. 12,
46.)

Sv. Augustin praví: Není sporu, že mod-
litby církve, mše svatá a almužny prospí-
vají mrtvým. A pro svůj výrok dovolává
se svědectví celé církve.

Pomáhejme duším v očistci, budou po-
máhat i nám!

4. Bohatá společnost.

Katolik má hleděti do světa s jasným o-
kem, radostným srdcem a klidnou duší. Jest
někdo bohatší? Je někdo šťastnější? Při-
slušnost k společnosti svatých nutí ho ve
dne i v noci velebiti divy Boží milosti a
lásky. „Veliké věci učinil mu ten, jenž jest
mocný a jeho jméno jest svaté.“ (Lk. 1, 49.)
Se žalmistou může radostně volati: „Pán
jest můj pástýř, netrpím nedostatku; kde
pastvy hojnost, tam lehat smím. K vodě, kde
možno si odpočinout, mě vodí.“ (Ž. 22, 1—2.)
„Milostivost tvá jen bude mne provázet po
všecky dny mého života; vždyť budu přebý-
vatí v Hospodinově domě časy veledlouhé.“
(22, 6.) Má podíl na nezměrném bohatství
své církve. Jako dobrá matka, kterou bož-
ská láska ustanovila nad pokladnicí milosti
a zásluh Ježíše Krista a svatých, kterou
„Kristus miloval, a vydal sebe sama za ni,

aby ji posvětil, očistě ji koupelí vodní při slově“ (Ef. 5, 25.), může církev každému říci: Mé bohatství jest i tvým bohatstvím, má milost jest i tvou milostí, má spása jest i tvou spásou.

Církev jest mystické tělo Ježíše Krista; všichni, kteří křtem svatým stávají se jejími údy, jsou i údy tohoto těla. „V jednom Duchu my všichni byli jsme pokřtěni v jedno tělo, jedním Duchem byli jsme napojeni.“ (1. Kor. 12, 13.) Všichni se účastníme jedné oběti, kterou církev přináší, všichni se živíme jedním Chlebem, všichni jsme jedním tělem, neboť „všichni jsme účastni jednoho těla.“ (1. Kor. 10, 17.)

Posílá-li církev denně kněze k oltářům, aby sloužili mši svatou, jest to hodina milosti a požehnání pro všechny věřící; modlí-li se zástupy kněží a řeholníků breviář a tak přinášejí obět chvály, otvírají ruku božské všemohoucnosti, a lásky pro všechny bez výjimky; dosahují-li legie Kristových učedníků v zářícím rouchu milosti koruny světců a mnozí koruny mučedníků, jsou jejich zásluhy požehnáním a životem, útěchou a pomocí pro celek.

Nevinnost svatých panen, mravní hrdinství zmužilých vyznavačů, odříkání a oběti misionářů nezanikají s jejich smrtí; svítí a žijí dále, jsou světlem všem, kteří jsou dobré vůle, silou a povzbuzením všem snaži-

vým, útěchou a nadějí všem, kteří s pohledem k nebi jdou po cestě spásy.

Katolík nemá zoufati, nesmí zoufati, za ním stojí božskými poklady obdařená matka, která se za něho modlí, za něho obětuje, za něho trpí, bojuje, jejíž ruka ho chrání a žehná mu, těší ho a posvěcuje.

Katolík stojí a žije v předsíních nebe.

VIII. Smrt a věčnost.

1. A co potom?

Lidský duch popírá všecko. Není snad pravdy, ke které by neudělal veliký otazník. Jediná pravda nebyla nikdy nikým popírána: „Uloženo jest lidem jednou umřítí.“ (K žid. 9, 27.) Kdyby chtěl člověk i tuto pravdu popírat, usvědčuje ho z omylu 88 tisíc mrtvol, které denně odnášíme do hrobů, usvědčuje ho 32 milionů lidí, kteří ročně opouštějí tento svět, umíráček hlásá mu: Počkej jen chvílku a i tobě odzvoním.

Celá filosofie smrti dá se shrnouti v jedinou větu: „A prach se do země vrátí, jak býval, duch pak se vrátí k Bohu, jenž dal jej.“ (Kaz. 12, 7.)

A co potom? Co po smrti?

Na nejpálčivější otázku může jen katolík dáti nejlepší a nejspolehlivější odpověď. Je-

ho víra mu to praví jasně a zřetelně, že duše neumírá, že po smrti těla nastává věčnost. Víra naše usvědčuje z klamu brahmany indické, kteří myslí, že duše při smrti spojí se s Bohem, jako se spojuje jiskra s ohněm, z něhož vyráží, jako kapka vody s mořem. Duše není hmotou, není kouskem nebo částí Boha, nýbrž dechem jeho lásky, jeho obrazem a podobenstvím; po smrti těla stane duše před svým Stvořitelem, aby podle zásluhy byla odměněna nebo potrestána. Není pravdou víra starých Egyptanů a mnohých moderních sektářů (anthroposofů), kteří nechávají duši po smrti těla objeviti se zase na zemi v některém člověku nebo zvířeti. Kristus praví: „Přichází noc, kdy nikdo nemůže dělati.“ (Jan 9, 4.) Tato slova Kristova byla by nepravdou, kdyby duše, vracejíc se do života, mohla znovu působiti. Kdyby se duše vracela, musela by přece o svém pobytu na zemi věděti! Tato pošetilost dávala by lidem volný pas do země hříchů. Přijde-li duše znovu na svět, může se odvážiti odejiti se světa s hříchy!

Evangelium vyvrací i názor moderních sekt, že duše upadá v jakýsi spánek až do vzkříšení těl. Mluví-li Kristus o smrti jako o spánku: „Lazar, přítel náš, spí“ (Jan 11, 11), mluví-li sv. Pavel o zemřelých jako o těch, kteří zesnuli (1. Theš. 4, 13), jsou tato

slova dokladem pro vzkříšení, nikdy však důkazem pro tvrzení, že duše upadá v jakýsi spánek. Jen tělo spí, duše spáti nemůže, jako nemůže spáti Bůh, jehož jest obrazem a jako nemohou spáti duchové, kteří nemají pouta prachu a pomíjejícínosti. Jen tělo spí, které se jednou probudí, aby se s duší spojilo a duší ovládáno více neusnulo. Spánek jest známkou konečnosti a omezenosti, můžeme ho tedy hledati jen v zemi prachu a pomíjejícínosti, nikdy však ve světě ducha — za smrtí a hrobem.

Slova Kristova: „Nebojte se těch, kteří zabíjejí tělo, duše však zabít nemohou, ale bojte se spíše toho, jenž může duši i tělo zatratiti do pekla“ (Mt. 10, 28), dokazují, že duše žije i po smrti a že bude souzena.

2. Z l á m a t k a.

Smrti se lidé bojí. „Ó smrti, jak jest hořká vzpomínka na tebe!“ (Sir. 41, 1.)

Když král francouzský Ludvík XI. obával se smrti, slíbil lékaři deset tisíc franků, zachová-li mu život. Bylo to nemožno. Smrt jest neúprosný rušitel pozemských radostí, hrozný kazitel lidské nálady, necitelný rušitel rodinného kruhu v nádherných palácích milionářů i v chudých děrách žebráků.

Kde stojí kolébka smrti? Kdo ji učinil nemilosrdným tyranem světa? „Odplata hříchu jest smrt.“ (Řím. 6, 23.) U zapovězeného stromu rajského jest její počátek. „Bůh totiž stvořil člověka neporušitelného a k obrazu podoby své učinil ho. Ale závistí ďábla přišla smrt na svět.“ (Moudr. 2, 23—24.) Hřích jest matkou smrti. „Skrze jednoho člověka hřích přišel na tento svět a skrze hřích smrt; na všechny lidi smrt přišla, poněvadž v něm (Adamovi) všichni zhněšili.“ (Řím. 5, 12.)

Člověk chtěl býti jako Bůh a proto vztáhl ruku po ovoci zapovězeném; sáhl po ovoci a ukázala se smrt. Chtěl překročiti hranice, které mu stanovila božská moudrost a láska, a upadl do náručí smrti. Pro hřích ženy umíráme všichni. „K trůnu božskému chtěl vystoupiti člověk, byl sražen v prach země; hnilobě může říci, můj otec jsi ty, matka má a sestry moje, červům.“ (Job. 17, 14.) Nevděčný tvor chtěl se postavit na místo Stvořitele, smrtí stává se obětí tlení.

Smrt jest nejdojemnějším kázáním všemu lidstvu.

Posílá-li moderní doba mrtvé do vyhnanství, vynášeli je daleko za města a vesnice, aby hřbitovy nepřipomínaly lidem smrt a nerušily je v užívání světa, neumlčí tohoto mocného kazatele. Přichází opět a opět a

mluví jim o pomíjejícínosti všeho pozemského, o marnostech světa; napomíná je vážně: nevěřte potměšilému světu a jeho zdánlivému lesku a jeho radostem a rozkošem, neboť „jako stín jsou dny vaše na zemi“ (Job 8, 9), pavučina, která se snadno přetrhne, dým, který jest chvilku viditelný a pak se ztrácí.

Vážné přemýšlení o smrti jest počátkem věčného života.

3. Z r n í B o ž í.

Božím polem nazývá církev pohřebiště v Pánu zesnulých. To jest hluboká a krásná myšlenka!

Mluví o vzkříšení, o shledání, o věčném životě. Jest andělem strážným a obhájcem důstojnosti lidského těla jako chrámu Duha svatého.

Se svatou úctou ukládala církev v nejstarších dobách kosti mučedníků ve svých chrámech, později nejbližší okolí kostela bylo hřbitovem a místem odpočinku pro mrtvé.

Bylo to útěchou a radostí křesťanů očekávat slavný den vzkříšení ve stínu oltářů, kde se sloužila mše svatá.

Teprve nová doba vydala heslo: Pryč s mrtvými z okruhu živých. Živí mají slovo, mrtví ať jich neruší! Ti již svou roli dohráli!

Vzdálené hřbitovy působí dojmem smutného exilu, do něhož mrtví byli posláni. Pieta katolické minulosti by toho nesnesla. Hroby ve stínu chrámů byly předkům úctyhodnými místy, která vyhledávali s láskou a vděčností a pokorně se modlili za duše svých miláčků.

Nová doba šla ještě dále a volá: Pryč s hroby, pryč se hřbitovy! Spalujte mrtvoly! Ani kouska piety není v těch slovech!

Tak volali staří jen v dobách úpadku mravů a ctností.

Nejstarším způsobem pohřbívání jsou hroby.

Staří Egypťané mrtvoly balsamovali. Ještě dnes pyramidy hlásají úctu k lidskému tělu.

Staří Řekové a Římané také mrtvoly pohřbívali. Když později Římané začali mrtvoly spalovati, odňali jeden úd z těla a ten pohřbili do země.

Novodobé pohanství, které vždy drzeji vystrkuje růžky uprostřed křesťanských národů, zavádí tento barbarský způsob, který připomíná nejhroznější úpadek římského pohanství. Církev spalování nepřipouští. Vytyká se církvi zpátečnictví, že se staví proti tomuto způsobu pohřbívání. Církev činí tak z úcty ku křesťanské minulosti, z piety k zemřelým a ke křesťanskému hrobu, který posvěcen byl tělem samého Krista a povýšen na čekárnu slavného vzkříšení.

U spalovacích pecí není posvěceného svatého pole, není zrní budoucí sklizně, vidíme oheň bez světla, jsou tu otázky bez odpovědi, záhady bez rozluštění.

V spalovací peci jest násilné zničení chrámu Ducha svatého za příšerného pohledu při tisíci stupních tepla, jest to olupování mrtvého o jeho právo pomalu v prach se navraceti.

Estetické ohledy, kterými se odůvodňuje spalování, jsou věci citu, nejsou tedy rozhodujícími.

Strach před zdánlivou smrtí vyjímá se v době, kdy se chlubíme pokrokem a kdy chceme zkoumati i nejtajnější myšlenky lidské, jako nespělý strach a útěk od té tolik vychvalované lidské vědy, která nerozezná smrt skutečnou od smrti zdánlivé.

Nikdo nebéře vážně námitku, že hřbitovy ohrožují lidské zdraví. To jest vědecky dávno vyvrácená pohádka. Zkoumání vody v blízkosti hřbitovů a stáří hrobníků dokazují opak.

Můžeme totéž tvrditi o spalovacích pecích? Sotva! Vzduch továrními komíny znečištěný se jen ještě více znečišťuje. Faktem jest, že Indie, kde jest spalování mrtvol obvyklým, jest pařeníštěm nákaz a epidemií.

Katolíci, kteří přes církevní zákaz chtějí býti spáleni a toto své rozhodnutí po upozornění neodvolají, nemohou dostati roz-

hřešení na smrtelné posteli a odpírá se jim církevní pohřeb. Katolický kněz do krematoria nesmí jíti mrtvolu vykropiti.

Katolík nabídku za člena spolku pro spalování mrtvol musí zodpověděti záporně, chce-li býti opravdu katolíkem!

IX. Těla vzkříšení.

1. Světlo u hrobu.

S okem zaroseným a s bolestí v srdci stojí katolík u hrobu s vědomím, že se znovu shledáme. Spíná ruce a modlí se: Věřím v těla vzkříšení za hlasitého protestu nevěry a posměchu moderních sektářů a skeptiků, kteří tomu nevěří.

Evangelium mluví proti nim. Evangelium nikde nemluví o věčném rozkladu a věčné smrti těla.

Tak jasně, jak jen pravda jasně mluvití může, mluví evangelium o těla vzkříšení. „Přichází hodina, ve které všichni, kteří v hrobech jsou, uslyší hlas jeho, a půjdou ti, kteří dobře činili, na vzkříšení k životu, ti však, kteří zlé činili, na vzkříšení k soudu.“ (Jan 5, 28—29.) Tu platí neúprosné Buď — Anebo. Buď se Kristus klamal a svým vyznavačům přikázal věriti klamu a pak jest jeho celé evangelium klamem a musí dří-

ve nebo později zaniknouti — nebo Kristus mluvil pravdu a pak stojí naděje právem u hrobu a usvědčuje ve jménu pravdy ze lži a bludu všechny, kteří popírají vzkříšení těla.

Apoštolové volají ústy sv. Pavla: „Víme, že ten, jenž vzkřísil Pána Ježíše, také nás s Ježíšem vzkřísí.“ (2. Kor. 4, 14.)

Církev vždycky učila o vzkříšení těla a toto učení vždycky hájila proti bludařům i pohanům.

Padne-li článek víry o vzkříšení mrtvých, padají s ním i všechny ostatní články víry. Jestli není vzkříšení z mrtvých, ani Kristus nevstal z mrtvých. „Nevstal-li však Kristus z mrtvých, marné jest hlásání naše, marná i víra vaše, my pak se shledáváme i křivými svědky Božími.“ (1. Kor. 15, 13—15.)

Učení církve o vzkříšení mrtvých není žádným novým učením. Církev hlásá víru starých věků, tušení celého lidstva povýšila na článek víry, hlas rozumu za pravdu potvrdila.

Modlitba trpělivého Joba: „Ó, by napsána má slova byla, kéž by vryta byla na tabulku železným rýdlem na desku olověnou, nebo dlátem do skály vydlabána! Vím totiž, že můj Vykupitel živ jest, a že v poslední den ze země vstanu, zase budu oblečen svou

koží, a v svém těle uzřím Boha svého“ (19, 23—26) — není jen ojedinělým hlasem; to jest modlitba doby předkřesťanské.

Násilné mlčení bychom museli naříditi rozumu, aby nemluvil o vzkříšení těla. Žádá tak spravedlnost, která praví: „Každý obdrží to, co vykonal tělem, podle toho, co vykonal, buď dobré neb zlé.“ (2. Kor. 5, 10.) Žádá tak i nesmrtelná duše, která touží po šatu, který na zemi nosila, po chrámu, v němž bydlela, po sluhovi, kterému přikazovala, který vykonával její plány.

Teprve spojením duše a těla jest celý člověk.

2. Všeetčné Jak?

Víra v těla vzkříšení vynucuje otázku: Jak to bude?

Tuto otázku zodpovídá sv. Pavel v prvním listě ke Korintským: „Rozsévá se v porušitelnosti, vstane v neporušitelnosti; rozsévá se v necti, vstane v slávě; rozsévá se v slabosti, vstane v síle; rozsévá se tělo živočišné, vstane tělo duchovní.“ (15, 42—44.)

Po vzkříšení bude tělo neroztržitelným šatem duše, nedotkne se ho prach země, nebude ho tížiti utrpení světa ani lekati hrůzy smrti. Radosně bude zpívati vítěznou píseň

nad smrtí: „Pohlčena jest smrt ve vítězství. Kde jest, ó smrti, vítězství tvé? Kde jest, ó smrti, osten tvůj?“ (1. Kor. 15, 54—55.)

Tělo vzkříšené bude jasněji svítiti než diamanty a slunce; skutečný a živý odlesk zářící duše. Duše, která má svůj nebeský lesk od Boha, sděluje ten lesk i tělu, které vděčně duši dosvědčuje: Tvé světlo je světlem mým, tvá krása krásou mou, tvá svatost svatostí mou. „Tehda budou spravedliví stkvíti se jako slunce v království Otce svého.“ (Mt. 13, 43.)

V životě pozemském nalézá tělo všude při nejlepší vůli hranice své produktivnosti. Jinak po vzkříšení! Duši oživováno, prohříváno, vedeno stává se hrdinou, kterého používá duše k veledílům své vůle, sama pak již na zemi věrná služebnice Boží s tělem spojena může skutečně činiti díla nadlidská. „Ti, kteří doufají v Hospodina, nabývají sil nových a nových, dostávají křídla jak orli, běží a neumdlí, jdou bez únavy.“ (Is. 49, 31.)

Podle zákona o přitažlivosti směřuje každé těleso k zemi. I tělo sdílí osud všeho stvoření: rozsévá se tělo živočišné; po vzkříšení a spojení s duší podržuje podstatu těla, ale je i účastno vlastností duše, která bez námahy proniká každý předmět. Hmota nebude mu moci žádnou překážku více do cesty postavit; jako duše spojením s Bohem se povznáší a takoruka zbožšťuje, tak se tělo spo-

jením s duší zduševňuje. Není pro ně více uzavřených dveří a zapečetěného hrobu, nepřekonatelné vzdálenosti.

Katolík nestojí u hrobu beznadějně, ví, že jest těla vzkříšení a to mu oslazuje i těžké chvíle.

3. O č i s t e c.

Před vlastní věčného patření na Boha jest země čekání, kterou katolická víra zve očištěním. Jest to veliká říše mezi světlem a tmou: více světla než tmy, více radosti než bolesti, více naděje než smutku, více jásotu než nářku.

Nad vchodem z očištěnce do příbytků Božích jest nápis: „Nic nečistého nevejde do království nebeského.“

Církevní učení o očištěnci jest učení biblickým, jehož se přidržoval s počátku i Luther, dokud neseznal, že odporuje jeho učení, že sama víra stačí ku spasení, že tedy ona jest volným lístkem do nebe či plnomocné odpuštění všech hříchů i prominutí všech trestů.

Popírání očištěnce odporuje církevní nauce a odporuje i sv. Písmu. Klasické místo pro víru v očištěnce z doby předkřesťanské jest v druhé knize Machabejské hlavě 12. verších 49—46. Vypravuje se tam, že u padlých židů našli některé věci z darů obětovaných modlám, což zákon židům zakazoval. Modlili se,

aby Bůh hříchů jejich zapomněl. Juda vykonal sbírku a poslal dvanáct tisíc drachem stříbra do Jerusalema, aby podána byla obět za hřichy mrtvých, dobře a zbožně smýšleje o vzkříšení — kdyby totiž nebyl měl naděje, že padlí vstanou, bylo by se domnívati, že bylo zbytečno a neužitečno modliti se za mrtvé. Sbírkou doprovodil slovy: Svatá a spasitelná jest myšlenka za mrtvé se modliti, aby hříchů zproštěni byli.

Synagoga věřila v očistec.

Kristus tu víru neodmítl, předpokládá ji a staví na ni, když praví: „Kdo by mluvil proti Duchu svatému, nebude mu odpuštěno ani v tomto věku ani v budoucím.“ (Mt. 12, 32.) Odpuštění hříchů nemůže býti v pekle. Peklo jest místo věčného trápení. Nemůže býti odpuštění hříchů v nebi, kam „nevejde nic poskvrněného.“ (Zj. sv. Jana 21, 27.) A přece musí býti místo, kde se duše očišťují. Podle učení církve jest to očistec.

Apoštolové dávají církvi za pravdu, dávají jí také k tomu právo. Sv. Pavel praví: „Nikdo nemůže položití základ jiný mimo ten, který jest položen, a tím jest Ježíš Kristus. Staví-li však na ten základ zlato, stříbro, drahé kamení, dříví, seno, slámu — dílo jednoho každého přijde najevo; onen den zajisté to objeví; neboť se zjeví v ohni, a oheň vyzkouší, jaké jest dílo jednoho každého. Zůstane-li něčí dílo, které na něm vy-

stávěl, obdrží odměnu; shoří-li něčí dílo, utrpí škodu, sám pak bude spasen, ale tak jako skrze oheň.“ (1. Kor. 3, 11—15.)

Plným právem uvádí církev sv. Pavla jako korunního svědka pro své učení o očistci.

Neříkej nikdo: „Padne-li strom na jih nebo na sever, na které místo padne, na tom zůstane.“ (Kaz. 11, 3.) Pak by mohlo býti po smrti jen věčné nebe a věčné peklo, žádné místo, které by skýtalo možnost očistění a dosíci nebe.

I podle katolického učení po smrti padne strom pro nebe nebo pro peklo. Stav těžkého hříchu jest zpečetěním věčné smrti, stav milosti znamená nárok na věčné nebe, i když Boží spravedlnost a svatost duši na kratší nebo delší dobu pošle do očistce.

4. Co praví století.

Sotva kterou jinou pravdu víry vyznávají křesťanská století tak hlasitě a jednomyslně jako víru v očistec. Kdo se dotazuje křesťanské minulosti, musí buď přizvukovati jejímu *Credo* nebo patnáct století viniti z bludu a klamu; jiné možnosti není.

Již v druhé polovici druhého století zmiňuje se Tertullian o obecném zvyku církve přináseti oběti za zemřelé.

Tento zvyk má význam jenom ve světle víry v očistec.

Sv. Cyrill jerusalemský (z. 386) zmiňuje se v jedné katechesi o Mementu za zemřelé: Modlíme se za všechny zemřelé, poněvadž věříme, že modlitba jim velmi prospívá.

Sv. Cyprian z Kartaga, jenž za pronásledování blízko Kartaga byl sťat r. 258, píše: Něco jiného jest odpuštění očekávati; něco jiného do slávy vejíti; něco jiného uvrženu býti do žaláře a nevyjíti, dokud nebyl zaplacen poslední halěr; něco jiného dostati ihned odměnu víry a ctnosti; něco jiného hroznými bolestmi za hřích trestánu býti a v ohni se očisťovati; něco jiného všechny hříchy mučednickou smrtí smazati.

Sv. Monika, loučíc se se synem svých slz a svých radostí a svého štěstí, praví: Pochovejte mé tělo, kde chcete, jen o to vás prosím, pamatujte stále na mě při oltáři Božím. Tato veliká svatá matka těší se i ve smrti nadějí a útěchou víry v očistec.

Katolické učení psalo ve všech dobách na náhrobní kameny: Láska neumírá. Dává na hroby květiny, a brečťan, symboly lásky, která sahá až za hrob, která za zemřelé se modlí.

5. Požadavek rozumu.

S evangeliem v ruce hlásá katolická víra existenci očistce. Nehlásá nic nemožného.

Lidský rozum sklání se před poselstvím víry a plně uznává očištec. Rozumný pojem Boha vyžaduje místo dostiučinění za poskvrny a chyby, které při smrti duše ještě má. Není prostě myslitelné, že by studená ruka smrti v jediném okamžiku očistila ode všeho prachu pozemského a učinila ji hodnou hned patřiti na Boha; to by bylo zbožnění duše.

Boží svatost a spravedlnost brání spojení s duší, která má ještě lehké hříchy. Smrt nemůže tyto hříchy s duše smýti, neboť má právo jen na tělo, ne však na duši, která jest nesmrtelná.

Nemožno spojovati oheň s vodou! A přece jest to spíše možné, než spojovati duši nesvatou s Bohem třikrát svatým. I hřích lehký je Boží urážkou a poskvrňuje duši.

Odporuje to Boží spravedlnosti a lásce, aby duše, která přichází na věčnost s hříchy všedními a neodpykanými časnými tresty, věčně byla zavržena a nesměla patřiti na tvář Boží. Snažila se býti přítelkyní Boží, dobrým dítkem Božím, chránila se nebo očistila se od hříchů těžkých, plápolá tedy v ní oheň svaté lásky k Bohu, i když popel jej pokrývá a duše nemůže volně zvolati: Můj Bůh, mé všecko!

Duše v okamžiku smrti má často ještě na sobě rez pozemské hříšnosti. Jest myslitelné, že by moudrost Boží nenašla možnost k

očištění duše? Lidská duše jest krásnou pšenicí, její vina koukolem, který možno odstraniti daleko od božské stodoly. Očistec jest tím místem.

Smrt sama nemůže duši očistiti. To by znamenalo podporovati vlažnost, to by byl konec pokání a opravdové snahy býti svatým, popření slov Kristových: „Z každého slova prázdného, které lidé promluví, vydadají počet v den soudu.“ (Mt. 12, 36.)

S pochodní rozumu v ruce viděli všichni národové na onom světě místo, kde duše se očišťuje od lehkých provinění tak dlouho, až jest schopnou vstoupiti do příbytku blažených.

Duše sama po takovém místě touží, aby zadostučinila božské spravedlnosti. Pravá láska vyžaduje a touží po smíření, dosti učinění; teprve tehdy, je-li duše pokáním očištěna, může zpívati píseň radosti a blaženosti.

6. Bolesti radostná píseň.

Život ubohých duší v očistci jest radost i bolest. Duše v očistci jsou jako „smutní, ale vždy se radujíce, jako chudí, ale mnohé obohacujícíce, jako nic nemající, ale všemi věcmi vládnouce.“ (2. Kor. 6, 10.) „Jsou naplněny útechou, překypují radostí při všem soužení svém.“ (7, 4.)

Bylo by nesprávné, kdybychom jen s hrůzou a chvěním myslili na ono místo, kde duše teprve se stávají plně hodnými nebe. Ty, kteří umírají v milosti Boží jako Boží přátelé, čekají v očištnici větší a čistší radosti, než jich může poskytnouti život pozemský.

Píseň ubohých duší jest v první řadě písní jásavou.

Myslí na Boha a v Bohu nalézají občerstvení; radostně mohou jásat: „Vím, že můj Vykupitel živ jest, patřiti budu na něho já, týž, a ne jiný.“ (Job 19, 25 a 27.) „Pozdvihuji své oči k horám, odkud přijde mi pomoc.“ (Ž. 120, 1.)

Jsou zachráněny, nikdo nemůže je oloupiti o korunu, která jim kyne; jsou tisíckrát bohatšími žijících na zemi; jen s tichou závistí můžeme se země hleděti do očištnice, neboť tam žijí duše, které nemohou Boha již nikdy ztratiti, které mají již na svých čelech pečeť vyvolení; za kratší nebo delší dobu stanou u trůnu Boha a budou radostně se zástupy nebešťanů zpívati písně věčné chvály a slávy. Žádný z pozemšťanů není jist svou spásou tak, jako duše v očištnici.

V očištnici navždy uhašen ošklivý oheň hříšných vášní, duše v očištnici nemohou hřešiti a Boha urážeti. Tam plápolají nebeské plameny lásky k Bohu. Osmero blahoslaavenství zaznívá jako Boží chvála prostorami

očistce. Jsou blahoslavení, že byli chudí duchem, pýchu odložili jako špinavý šat pozemský; jsou tiší, pekelný oheň hněvu se jich nedotýká; jsou lkající, ale budou potěšeni; lačnější a žíznější po spravedlnosti, tělo jich nesvádí; jsou pokojní, není tam sporů a hádek; můžeme je blahoslaviti jako blahoslavíme svaté v nebi, „přebývají na výsostech, skalní pevností jest jejich hrad, jejich chléb jest jim dáván, voda jim nevyschne.“ (Is. 33, 16.)

Hledáme-li u nich nějakou vášeň, pak jest to vášeň plniti vůli Boží. Vůle Boží, toť ony výšiny, na nichž přebývají, toť ono moře radosti, v němž nalézají občerstvení a pokoj. Vůle Boží jest i jejich vůlí. Hoří-li nějaký oheň v očistci, pak jest to svatý oheň lásky k Bohu. Jejich modlitbou jest třetí prosba Otčenáše: Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi. Jejich jásavou modlitbou díky jest modlitba žalmistova: „Budu tě slavit, Pane, můj Bože, celým srdcem svým, věčně velebiti tvoje jméno. Neboť tvá milostivost ke mně je veliká; vytrhl jsi duši mou z nejhlubších pekel.“ (Ž. 85, 12—13.)

7. Radosti píseň žalostná.

Píseň ubohých duší v očistci není čistou písni radosti, zaznívají z ní i bolestné zvuky. Není dosud utištěna jejich vřelá touha

po Bohu. Kdo ví, co jest to touha, ví také, co trpí. Pohlédly na tvář Boží v hodině soudu, ale musely si říci: Pane, nejsme dosud hodny patřiti na tebe věčně.

Jejich touha spatřiti Boha jest pro ně sžíravým ohněm, který my dovedeme tušiti, ale nikdy vyličiti a pochopiti. Touží-li jelen v děsném žáru slunečním po pramenu vody a hroznou žízní trápen bolestně naříká, jest to jen slabý obraz touhy těchto duší po Bohu. Touha dítěte spatřiti rodiče, kdy dni jsou mu celou věčností, jest jen jiskřičkou z ohně touhy těchto duší po Bohu.

Jako magnetická střelka není klidna, dokud nenalezne sever, tak touží tyto duše po Bohu a nemají klidu, dokud jejich touha není splněna. Kdyby ta touha mohla usmrčovati, všechny ty duše musely by zemřítí touhou po Bohu.

Čekání těchto duší na nebe, není čekáním klidným; jest ztrpčováno pocitem vlastní nemohoucnosti pomoci si. Pro ně nastala hodina, noc, kdy „nikdo nemůže dělati“. (Jan 9, 4.)

Kdyby mohla křesťanská láska postaviti v očišti chrám s oltářem, kdyby se tu mohla sloužiti mše svatá, byla by to pro tyto duše nejslavnější a nejradostnější chvíle a volaly by a prosily: Krev Kristova na nás, aby utišila náš hlad a zahnala naši žízeň.

Kdyby mohl katolický kněz vstoupiti do očístce s plnou mocí hříchů těm duším odpustiti a trestů zbaviti, všechny ty duše se svatou úctou by ho obklopily a volaly by: Pojď a vysvobod' nás!

Kdyby ty duše mohly sestoupiti na zemi a býti tu jen jeden měsíc, jaký by byl jejich život? Jak zbožně by se modlily a dávaly Bohu, co jest Božího! Jak by byly trpělivými! Jak by pokorně nesly své kříže! Jak by radostně a obětavě pracovaly! Vědí, co jsou promrhané zásluhy a ztracené dny a promarněné poklady pro věčnost!

Poznaly v jasném světě věčnosti, co jest hřích. Četly to v obličeji Pána. Poznaly to v příšerné noci, která nemá rána. Na vážkách Božích i nejmenší hříchů jsou těžkými: všechny jsou jejich žalobci, každý jedovatým pramenem nejhroznějších výčitek. Kdyby mohly plakati krvavé slzy, aby jimi smazaly hříchů z knihy života, plakaly by bez přestání. Kdyby jim mohla nějaká věrná ruka podati oheň z ruky Boží, aby zničily každou památku na hřích, přijaly by jej jako veliké dobrodíní.

Mohou jen čekati, pykati, trpěti, modliti se.

8. Katolická věrnost.

Pieta k zemřelým stavěla hřbitovy ve stínu chrámů, živí chtěli zůstatí ve spojení s

mrtvými, při každé návštěvě chrámu připomínati si vážné povinnosti k nim, modliti se za ně a dáti za ně sloužití mše svaté.

Nová doba vydala heslo: Pryč s mrtvými s oči živých! Hodně daleko s nimi! Stopa smrti nesmí živé lekati!

Hřbitovy bývaly místa lásky a vděčnosti, dnes jsou obávanými ostrovy zapomenutí.

Sejde s oči, sejde s myslí!

Duší katolické lásky jest věrnost.

V černém rouchu modlí se za zemřelé bratry a sestry, nepřerušuje s nimi spojení. Vznáší se v onen svět a s účastí naslouchá u bran očistce, aby slyšela Miserere ubohých duší a vrací se zpět se srdcem plným soucitu a smilování a slaví den Dušiček jako velikou památku a připomínku na duše v očistci. Tři mše svaté obětuje katolický kněz toho dne, aby shlazeny byly hříchy těch ubožáků.

Církev otvírá pokladnici milosti a poskytuje plnomocné odpustky, které možno získati pro duše v očistci, vykonáme-li náležitě svatou zpověď a přijmeme důstojně Nejvyšší Svátost a modlíme se na úmysl svatého Otce.

Každá mše svatá zádušní volá o smilování pro duše v očistci.

Bývalo zvykem v katolických rodinách, mnohde se tak dosud děje, že večer po společné modlitbě pamatováno bylo i na

duše v očistci. Den úmrtí a den pohřbu oslavovali a oslavují zbožní věřící tím, že přijímají svaté svátosti, dávají za zemřelé obětovati mše svaté a tak kladou nejkrásnější věnce pomněnek na jejich hroby. Jest také zvykem při těch příležitostech různými dary pamatovati šlechetných a zbožných účelů, prokazovati skutky účinné lásky s prosbou o modlitbu za ubohé duše.

U bran očistce hledá a nalézá katolická láska nejkrásnější a nejslechetnější motivy k životu radostné práce, k obětem a zmužlosti v utrpení, k ctnostnému životu a účinné lásce. Katolická láska nedovolí mrtvým volati: „Opustili mne příbuzní a známí, zapomněli mne hosté domu mého. Služky mé mne za cizáka mají, hledí na mne jako na cizince.“ (Job. 19, 14—15.)

Katolík si říká: Snad dnes nebo zítra i já budu zpívati Miserere v místě neuhasitelné touhy, toužiti bez přestání po přibytích Božích. „Jakou měrou měříte, takovou bude vám odměřeno.“ (Lk. 6, 38.)

Kdo lásku seje, milosrdenství sklídí.

9. Věčná noc.

Moderní doba vypověděla bezohledný boj víře v peklo.

V první řadě v boji proti peklu stojí sekty s nevěrci.

Pravda o existenci pekla jest nezvratně dokázána v Písmu svatém. Kdo popírá existenci pekla, znásilňuje Písmo svaté a stavi lidský nerozum a lidské nápady nad slova Boží.

„Služebníka neužitečného uvrzte do tmy vnější; tam bude pláč a skřípění zubů.“ (Mt. 25, 30.) „Mám pět bratrů, ať jim svědčí, aby také oni nepřišli do tohoto místa trápení.“ (Lk. 16, 28.)

Bůh, který může jen odpouštět a ne také spravedlivě trestati, nebyl by Bohem nejvyšší spravedlivým. Láska bez třeptu spravedlnosti jest slabostí, bez vlastního přičinění a náležitého pokání a zadostučinění odpouštětí hřích, vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího, drzou urážku Boha, pohrdání jeho Majestátem, zahazování jeho milosti, jest psychologická nemožnost.

Může neřest býti ctností, kletba modlitbou, tma světlem, voda ohněm, nepřítel Boha jeho přítelem? Nemůže ani peklo býti nebem!

„Bázlivci však a nevěrci a ohavníci a vrazi i smilníci a čarodějníci a modláři a všichni lháři budou míti díl v jezeře hořícím ohněm a sírou; to jest smrt druhá.“ (Zj. sv. Jana 21, 8.)

Katolíkoví ta slova stačí a nevěrcům a lhářům mohou stačiti také!

10. Kdo a kolik?

Nenávist nikdy nebude láskou, tma nikdy nebude světlem, Ne nikdy není Ano. Kdo vědomě a dobrovolně říká Bohu Ne a s tímto Ne umírá, nemůže nikdy býti dítkem Božím. Kdo zavrhl Boha, toho zavrhne i Bůh. Kdo jako nepřítel Boží stane u bran věčnosti, bude míti podíl mezi dětmi ďáblůvými; jest to buřič proti nekonečnému Maje-státu Božímu.

Těžký hřích jest slavnostní, vědomé a dobrovolné zřeknutí se Boha, zapření synovství Božího, útěk ze života do smrti, ze světla do temnoty, násilné odtržení ratolesti od vinného kmene. Hříšníkovi, jenž v těžkém hříchu setrvává, platí vážná slova Kristova: „Jestliže kdo ve mně nezůstane, vyvržen bude ven jako rato-lest; i uschne a seberou ji a vrhnou na oheň, a bude hořeti.“ (Jan, 15, 6.)

„Ani smilníci, ani modláři, ani cizoložníci, ani zloději, ani lakomci, ani opilci, ani utrha-či, ani lupiči neobdrží království nebeského.“ (1, Kor. 6, 9). Hříšník jest zlořečený a odejde do „ohně věčného, který je připraven ďáblu a andělům jeho.“ (Mt. 25, 41.)

Bude to hodně lidí nebo jen málo? Zjevení o tom mlčí; z pouhé lásky, aby úzkostliví nezoufali a bezstarostní v lehkomyšlnosti nebyli posilováni.

Čím vyšší ješť pojetí křesťanské o velikosti a vznešenosti vykupitelského díla Ježíšova, čím déle a hlouběji přemýšlíme o smírné oběti na kříži, čím více uvažujeme divy lásky Boží, která stále se ukazuje a obnovuje na oltářích katolických chrámů, ve zpovědnících, v životě světců, tím s větší jistotou věříme, že ješť vůlí Boží spása všech lidí a nejen malého zlomku.

Lidský rozum nemůže bezpečně říci, kdy přestává synovství dítek Božích, a kdy a který hřích ješť opravdu hříchem těžkým. Jen oko Boží vidí poslední a nejhlubší „Proč“ lidského konání, jen Boží vážky mohou zvážiti tíhu jednotlivé viny lidských poklesků. Co ješť u jednoho člověka těžkým hříchem a zasluhuje peklo, ješť u jiného snad jen hříchem lehkým. Bohu jedinému přísluší souditi. Lidem přísluší mlčeti, doufati a modliti se a „pracovati s bázní a třesením o své spáse“. (Filipen. 2, 12.)

11. Hrůzy věčného odloučení.

Moderní člověk nerad slyší o pekle. Peklo pokládá za výmysl, nechce věriti, že může býti místo hrozných a věčných bolestí. V čele popíračů pekla stojí nevěrci a jim podávají ruku různé moderní sekty, které víru v peklo odmítají jako něco naprosto nemožného.

Písmo svaté jasně mluví o pekle a jeho hrůzách jako mluví o nebi a jeho nevýslovných radostech. Noc pekla jest nocí příšernou, duše ty nikdy nespátří Boha, nikdy odtud nevyjdou, na věky jsou vyloučeny z království Božího.

Každá duše jako dech lásky Boží, jako veledílo božské všemohoucnosti a moudrosti touží po Tvůrci mocněji než dítě po rodičích, žádostivěji než slunečnice po slunci. Bůh jest jejím životem, světlem, její radostí a blažeností, jako slunce jest životem rostliny.

Duše od Boha zavržená věčně marně po Bohu volá. Její muky jsou voláním marným, nedostává se jí odpovědi, stále hledá a nic nenalézá. Život v pekle jest druhá smrt duše.

Jako jest duše životem těla, tak jest Bůh životem duše; jako umírá tělo, ztrácí-li duši, tak i umírá duše, ztrácí-li Boha. Ztráta Boha je smrtí duše, jako ztráta duše jest smrtí těla. Věčná noc odloučení od Boha není nocí bezstarostného a tichého klidu; jest to tma beznadějného „pláče a skřípění zubů“ (Mt. 13, 42), „jezero hořící ohněm a sírou“ (Apok. 21, 8.). I když nemyslíme na oheň materiální — církev nerozhodla o způsobu a podstatě pekelného ohně — naznačena přece těmi slovy celá hrůza pekelných muk.

Bolest ohněm způsobená jest snad bolesti největší a nejhroznější, lidský život sotva zná bolesti větších. Duším od Boha zavrženým nezasvitne jediný paprsek, který by je potěšil a občerstvil; jest to noc bez trpytu světla ve společnosti zatracenců a v místě věčného ohně, který připraven jest ďáblu a andělům jeho. Duše zatracenců, které Bůh jako každou duši stvořil pro lásku, neuslyší jediného slova soucitu a lásky, neboť ďáblové nemohou milovati; marně budou toužiti po nějaké radosti, neboť ďáblové neznají radosti.

Hrozné výčitky svědomí budou nemilosrdně konati své dílo. Svědomí kdysi jedem hříchů a neřestí uspalé procitne se zuřivostí odpoutané příšery; kdysi mlčící ke všem skutkům temnosti bude plakati a skřípěti zuby; kdysi přítel, daný člověku pro život, stává se jeho největším nepřítelem. Žádná skrýš neposkytne mu útulku, spánek nepopřeje mu klidu. Jen jediné světlo svítí v temnou noc pekla: světlo pravdy. Toto světlo pravdy jest jeho hrůzou, jeho obžalobou, jeho mukami a jeho bédováním.

Lépe by těm duším bylo, kdyby byly nespátřily světlo světa!

12. Hrůzy bez konce.

Božská spravedlnost nařídila ručičky pekelných hodin na Věčně. Věčně a nikdy, nikdy a věčně. Věčně se trápití a nikdy nebýti vysvobozen; nikdy radost, klid, útěcha a povolení bolestí a stále, věčně býti v jezeře hořícím ohněm a sírou.

V tom jest právě ta hrůza, že pekelné muky jsou věčné.

Moderní lidé a sekty prohlašují tuto nauku církve o věčném trestu v pekle za skvrnu v jejím katechismu a provázejí toto její učení posměchem. Hrozné jest opravdu pomýšlení, na věčné zavržení a trápení, ale pravdou jest a zůstane, ať tomu někdo chce věriti nebo nechce, že peklo jest věčné. Kdo to popírá, zavírá zúmyslně oči, aby nemusel viděti ona veliká písmena, kterými ruka Boží věčnost pekla napsala v evangeliu; zacpává si uši a zatvrzuje srdce, aby nemusel slyšeti hlas Boží, který o věčnosti tak jasně mluví. Kdo bere do ruky Písmo svaté, nemůže existenci pekla a jeho věčnosti popírat. Mluví se tu o ohni věčném, který připraven jest ďáblu a andělům jeho; o věčném trápení; o záhubě věčné; o ohni neuhasitelném, kde červ jejich neumírá a oheň neuhasne; o dýmu trápení, který vystupovati bude na věky věkův.

I podstata těžkého hříchu vyžaduje místo věčného trestu. Hřích smrtelný jest nepřátelství k Bohu a v tomto stavu vykonané skutky nemají nároků na vyslyšení. Kdo se opovází říci, že nenávisť zatracenců k Bohu jest schopná lítosti a návratu k Bohu?

V okamžiku smrti jest pozemský poutník u konce své pouti; hledal-li ve svém životě jako vědomý nepřítel Boží říši temna, bude mu dána. I věčné plameny pekelné zapálilo Boží milosrdenství; žádný jiný motiv nepudí člověka tak mocně k dosažení věčné blaženosti jako věčný trest v pekle.

Již u nejstarších národů — Indů, Egyptanů a Peršanů — nalézáme učení o věčném trestu.

Čteme, že Theseus, král athenský, za své zločiny byl na věky v podsvětí přikován ke skále; Tantalus, král Frygie, že se rouhal bohům, musel v podsvětí trpěti věčný hlad a věčnou žízeň; Irion, král Thessalonie, odpykával své zločiny připoután na kolo, symbol věčnosti.

Myšlenka věčného pekla a trestu v něm jest nesnesitelnou myšlenkou teprve světu modernímu, který popíráním pekla chce nějak omluviti své zločiny a ohlušiti své svědomí. Marně! Slova Boží jsou svatá a věčná a do puntíků pravdivá!

13. Ani oko nevidělo.

Smrt nemá poslední slovo, poslední slovo má život. „Mrtví spí“ (Jan 11, 11); život, láska a vše dobré a veliké a svaté, co v nich žilo, nezemřelo: „všecko zase vstane, a smrti nebude již, ani zármurtku, ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pominuly.“ (Apok. 21, 4); „vše se obnovilo“ (2. Kor. 5, 17.)

Země jest jen místem výchovy pro nebe; místo očištění pro svaté, čas milosti pro potomky Adamovy.

Pravý život nastává teprve po smrti v příbytcích Božích. Pozemský život může býti bolestný a smutný — budoucí bude radostí a jásotem. Minulý život byl snad bojem a námahou — věčný jest vítězstvím a oslavením. Na zemi toužíme po lepším světě — v nebi jest místo blaženosti. Tady jest otázka — tam jest odpověď. Tady záhada — tam rozluštění. Tady počátek — tam dokončení. Tady stesk po domově — tam domov. Tady hledání — tam nalezení. Tady neklid — tam věčný pokoj.

„Utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.“ (Řím. 8, 18.)

Řek představoval si budoucí život jako říši stínu, nedivíme se tudíž, že Achilles

chtěl raději býti posledním dělníkem mezi živými než knížetem podsvětí.

Božská pochodeň evangelia umožňuje docela jiné vyhlídky: život plný štěstí a blaženosti ve společnosti s tím, jenž jest pramenem a principem života a blaženosti, která blažené očekává. Nebem nebe jest Bůh. Duší věčného života jest účast na blaženosti Boží. Bůh sám jest blaženým odměnou velmi velikou. „Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, jest to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“ (1. Kor. 2, 9.)

Co my lidé o tomto životě v Bohu říci můžeme, jest jen ubohé žvatlání, jen ubohý nástin. Rozum toho nemůže pochopiti, myšlenky obsáhnouti; jen srdce tuší přemíru štěstí a blaženosti, jakou dává Bůh, původce všeho dobrého a pramen veškeré krásy těm, kteří ho milují. Nedovedeme pochopiti, co znamená bydleti v příbytcích nekonečné božské krásy a dobroty.

Nebe jest účast na blaženosti Boží, podobnost s Bohem: „Budeme podobni jemu, nebo budeme ho viděti tak, jak jest.“ (1. Jan. 3, 2), zbožnění tvora, účast na nekonečném životě, lásce a blaženosti božské přirozenosti. Tvor vešel v Boha; Bůh v tvora, ovšem ne tak, aby mu odňal vlastní život, nýbrž aby ho povznesl k nejvyšší svo-

bodě dítek Božích v Bohu. Apoštol lásky sv. Jan volá: „Přiď, Pane Ježíši!“ a sv. Ignác: Jak se mi oškliví země, uvažuji-li o nebi!

Kdo si představí blaženost nebešťanů jen v matných obrysech, chápe slova uvedená v celém rozsahu!

14. Patření tváři v tvář.

Moudrý Sirach se táže: „Kdo Boha viděl a může o tom vypravovati? a kdo jej může velebiti tak, jak jest od počátku?“ (43, 35.)

„Boha nikdo nikdy neviděl; jednorozený Syn, jenž jest v lůně Otcově, ten to zjevil.“ (Jan 1, 18.)

Teprve ve vlasti vyvolených uvidí ho lidské oko: „Nyní patříme skrze zrcadlo v záhadě, ale tehdy tváří v tvář, v celé skutečnosti a podstatě.“ (1. Kor. 13, 12.) Budeme ho viděti tak, jak jest, jasněji a lépe, než dítě vidí otce, dívá-li se mu vděčně do očí.

Duše bude jeho božstvím prozářena a proniknuta jako mrak sluncem, jako železo ohněm, aniž by ztratily své podstaty.

Duše oslavená přijme v jistém smyslu Boha do sebe, jako oko přijímá sluneční paprsek a ucho vlnu zvukovou. Schopnost duše patřiti na Boha jest největší její odměnou. To jest také posledním a nejvyšším jejím cílem. Více

žádati nemůže. V příbytcích Božích našel člověk Boha, náplň všeho Dobra a Krásna. Všem otázkám jest konec. Nalezl věčnou Pravdu, věčná Láska jest jeho podílem.

Volání lidského srdce po štěstí a lásce jest plně ukojeno. „Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, to jest to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“

Hlad lidské duše po štěstí, který země ukojiti nemůže jest ukojen: v oceánu radosti jest tu duše. Nebeské štěstí jest štěstím nekonečným, poněvadž jest účastí na štěstí věčného Boha.

X. Svaté ostatky.

1. Svatá úcta.

Každému, kdo má cit pro vděčnost a věrnost, jest hrob rodičů místem posvátným, poněvadž jest místem odpočinku těch, kteří mu prokazovali největší lásku a péči. Po celý život jest mu svatým poslední dar lásky těch, kteří mu byli nejmilejšími. Láskou a životem jejich jest posvěcen a proto tak milým a drahým. Jen ruce hrubé odhazují takové památky, jen srdce necitelná mohou jimi pohrdati.

Katolík s posvátnou úctou putuje a přibližuje se místům, kde se chovají ostatky svatých! Církev to schvaluje. Komu čest,

tomu čest! Zcela právem se tážeme moderního a nevěreckého světa: Proč se posmíváte úctě svatých ostatků? Světci jsou velikáni, skuteční velikáni, slávy nejhodnější hrdinové, které země nosila, kteří jako proroci ukazovali světu nejlepší cestu a velmi mu posloužili jako heroldové věčnosti a úctyhodní světlo-noši a bohatí zprostředkovatelé Božího požehnání. Svět je obdivoval; národové jim žehnali; peklo je nenávidělo a bálo se jich; Bůh je sám vedl. Byli hlasateli pokání, ukazovateli cesty všem, kteří chtějí slyšeti a viděti.

Jejich těla jsou chrámy Božími, v nichž přebývá Duch svatý, na něž Bůh vylil hojnost své milosti; jsou požehnanými nástroji, jimiž světci konali hrdinné skutky lásky k Bohu a bližnímu a přinášeli oběti největšího heroismu. Vyvýšena a oslavena budou zářiti jako slunce; sláva Kristova bude jejich slávou; „jejich těla jsou údy Kristovými“ (1. Kor. 6, 15).

Kolikráte všemohoucnost Boží oslavila je zázraky!

Zázračná pomoc, které se dostalo mnohým u hrobů světců, praví všem, kteří zúmyslně nezavírají oči před veledíly Božími: Děkujte katolické církvi, která na koncilu Tridentském prohlásila, že ostatky svatých máme uctívati, když mnohá dobrodiní lidstvu skrze ně **prokázána** byla.

2. Ve světle dějin.

Úcta svatých ostatků jest prastará; jest to dědictví starocírkevní.

Co z těl světců nezničily oheň a meč a krvelačnost šelem, uctívala církev prvních století a chovala jako drahocenný klenot. Tyto relikvie kladla na oltáře, kde se obětovala mše svatá. V úctě svatých ostatků viděla Bohem schválené a posvěcené právo, Boží spravedlnosti požehnanou pietu.

Úcta svatých ostatků jest jen uskutečněním vůle Boží. Ve čtvrté knize královské máme zprávu, že Bůh ostatky proroka Elisea oslavil zázrakem, když vzkřísil mrtvého, jehož tělo náhodou dotklo se kostí prorokových. I v životě odpadlíka Juliána hrály roli ostatky světců. Starocírkevní dějepisci (Theodorot, Chrysostom) vypravují, že císař tento, než se vydal na výpravu proti Partům, tázal se věštírny, jak výprava skončí. Bylo mu odpověděno, že mrtví, kteří jsou v blízkosti pochováni, brání odpověděti. Byli tu pochováni mučedníci. Zanedlouho po jejich odstranění zničil blesk věštírnu.

Dějiny jasně dokazují zázraky na těle sv. Františka Xaverského. Mrtvola jeho hned po smrti byla přikryta nehašeným vápnem, což mělo za normálních okolností uspišiti tělo, a přece po měsících byla nalezena úplně zachovalá. Vycházela z ní příjemná

vůně. Věda prohlásila, že jen síla nadpřirozená uchovala tělo od tlení.

Jazyk sv. Jana Nepomuckého zachoval se zcela neporušený, když ostatní části těla zetlely.

Mohli bychom pokračovati. V dějinách máme velmi mnoho dokladů, že Bůh sám úctu svatých ostatků podporuje právě tím, že na jejich hrobech a s jejich těly dělá zázraky.

3. S v a t é p o m n ě n k y.

Světcí jsou nejčistší a nejslechetnější postavy světových dějin. Ostatní velikáni jsou jen stínem jejich veliké dobroty, lásky a velikosti.

Čím jsou boje Herkulovy a utrpení Prometheova proti bojům a utrpením prvních nejlepších světců!

Celý život řídili směrem nadpřirozeným. V centru jejich života stál Bůh. Obsah a sílu životu, živost a oheň dávaly největší a nejkrásnější myšlenky. Pohlížejíce na pravzor veškeré lásky a krásy, veškeré pravdy a věrnosti, veškeré spravedlnosti a dobroty, snažili se ve svém životě uskutečňovati myšlenky Boží. Bůh jim byl vše ve všem, motiv a cíl života. Proto stojí nade všemi svět-skými velikány jako vysoké věže chrámové nad mořem městských střech.

Svět staví svým velikánům pomníky, aby jejich osoby a činy i potomkům hlásaly jejich slávu.

Nikdo se nad tím nepozastavuje. Komu čest, tomu čest, jen když si jí opravdu zaslouží!

Soudili bychom tedy plným právem, že rozumný člověk nebude církvi zazlívati, stavěli sochy světcům nebo dává malovati jejich obrazy a prokazuje-li jim patričníou úctu. Nikdo jistě nezazlívá dětem, chovají-li v úctě podobenky svých rodičů, nikdo nezazlívá národu, má-li v úctě své velikány. Naopak každý se pohoršuje, je-li k nim málo piety.

Svatý obraz jest němým a přece velmi výmluvným kazatelem o ctnostném životě světců, pomněnkou jejich veleskutků ve službě k Bohu a bližnímu, výzvou k následování. Před nimi i hluší musí slyšeti slova Apoštola: „Buďte následovníky mými, jako i já jsem Kristovým.“ (1. Kor. 11, 1.)

Světcí jsou nesmrtelnými heroldy skutečného následování Krista. Obrazy světců — ať se s nimi setkává poutník na svých cestách, ať k nám shlížejí se stěn a oltářů chrámů, ať jsou v našich příbytcích — vykonávají velkou, svatou misi ve světě. Jsou hlasitým, radostným *Sursum corda* — vzhůru srdce našich bratří a sester, kteří nás na věčnost předešli, jsou Jakobovým žebří-

kem k nebi, jsou echem a napomenutím: i vy můžete, máte, musíte svatými býti, budete-li vážně chtít!

Katolickým obrazům nerozumí jen ten, kdo nerozumí životu světců a pohrdá jimi i jejich výzvou k opravdovému hrdinství.

4. Zázračný obraz.

Pro katolíka mají zázračné obrazy zvláštní přitažlivost. Vyhledává je se zbožným srdcem a důvěrou. Jen předpojatost a hrubá nevědomost obviňují ho z pověry.

Dobrota Boží nedala každému místu teplé léčivé prameny k zmírnění a léčení tělesných chorob; nemá každý kraj léčivé byliny; jen jedna země měla privilej slouti pozemskou vlastí Spasitele.

Jest zcela přirozeno, že lidská bída a nouze, modlíme-li se se zvláštní důvěrou před určitým obrazem Spasitele nebo svatých bývá právě na tom místě a před tím obrazem zvláště odměněna a požehnáním provázena!

Byl-li některý obraz třeba jen jednou zprostředkovatelem zvláštní pomoci Boží, stává se nám úctyhodnějším a světějším. Obrazy, u nichž na prosby světců, které v obraze vidíme a uctíváme, staly se zázraky, mají své zvláštní kouzlo a nedají pokoj myšlence: i tobě, i všem, kteří se tu modlí, může světec, jehož obraz znázorňuje, vyprositi divy

lásky a dobroty Boží. Všem může obraz státi se Betsedou, kde může následovati uzdravení, ať jsme stíženi kterýmkoliv neduhem; domem Petrovým, kde přestává zimnice, kde utíkají zlí duchové, kde se uzdravují chorobní všeho druhu; Kafarnaem, kde slyšíme slova útěchy: „Buď, dobré myslí, synu!“

Poutní místa jsou lázněmi pro duše, kde člověk se občerstvuje, poněvadž tu bohatěji dává Bůh vanouti vyššímu a lepšímu vzduchu. Nemůže Bůh volně udělovati své dary kdy chce a tam, kde chce a způsobem, jakým chce?

Každá zázračná pomoc, kterou člověk před obrazem svatých dostal, dává obrazu tajuplný jazyk, který mluví o velikém požehnání, které přináší pevná důvěra v Boha. Na poutních místech před zázračným obrazem zapomínáme spíše než kdekoliv jinde na všecko nízké a pomíjející; příklad zbožných poutníků a důvěra ke světcí nebo světici, které obrazy představují, povznáší nás více k nebi a proto i tu býváme spíše vyslyšeni — proto na taková místa putujeme, abychom tu načerpali nových sil a vzpruh pro další lopotný život.

Poutní místa nejsou místy výletními, poutě nejsou pro zábavu a vyražení; poutě jsou pro povznesení náboženského uvědomění, pro pobožnosti, pro smíření se s Bohem, pro nový život člověka. Nesmí nás tedy zastrašovati pošklebek nemyslíciho nebo svedeného

davu. A nesmíme sami k posměškům a kritikám dávatí příležitost chováním, které neodpovídá posvátnosti oněch míst!

XI. Úcta mariánská.

1. Mariánská úcta.

Kdo odpírá matce Boží pozdrav, kterým ji pozdravil anděl z příkazu Božího, nesmýšlí katolicky, jest na cestě k heresi.

Nejsvětější a nejkrásnější barvy na obraz Marie Panny dala ruka Boha nejvyšš moudrého a všemohoucího.

Od věčnosti spočívalo na ni oko Boha Otce se zalíbením. Od věčnosti připravoval vtělení Syna. Kdo pokleká v pokoře a klaní se Ježíši Kristu, nemůže ani odepřítí úcty jeho matce. Ona dala ho světu, v jejím lůně stal se tělem, naším bratrem. Proto jeho matka jest i naší matkou.

Duchem svatým osvěcena pronesla v kněžském domě Zachariášově k sv. Alžbětě slova prorocká: „Od této chvíle blahoslavití mě budou všechna pokolení.“ (Lk. 1, 48).

Stará církev uctívala Marii; matka Ježíšova jako živá svatyně, jako odkaz lásky a péče božského Syna, jako nezabudka zá-zraků v Betlemě a Nazaretě a smrti na kříži

očekávala a přijala ve středu církve Kristem zaslíbeného Ducha svatého.

Den zrození církve viděla Maria v kruhu apoštolův.

V lodičce Petrově, řízené Duchem svatým, září jako ohněm malovaný obraz matky Ježíšovy. Kdo zavrhuje Marii, musí zavrhnouti i Ducha svatého.

Snoubenec neopouští své snoubenky.

Nápisy v katakombách podržely svaté dědictví apoštolů — mariánskou úctu. Její obrazy jsou na stěnách katakomb. Maria byla prvním křesťanům svatou a drahou jako Panna i matka zároveň. Se svatým nadšením patřili na obraz Marie Panny a modlili se, plni naděje a útěchy, v době pronásledování: Jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, aby pak s požehnáním a pomocí její radostně šli na smrt jako krvaví svědkové božského jejího Syna. Koncil v Efesu r. 431 víru v Marii jako matku Boží, Bohorodičku, prohlásil k radosti všech věrných jejích dětí za závazný článek víry.

Všecky výšky i hloubky její vznešené důstojnosti, jejího neobyčejně krásného povolání a její milosti jsou sloučeny a vysloveny ve článku víry: Maria, Matka Boží!

Její život nedá se oddělit od života jejího Syna, našeho Pána. Kdo popírá Krista, zapírá i Marii; kdo pohrdá Marií, pohrdá i Kristem.

2. Století před mariánským obrazem.

Úcta mariánská jest tak starou jako křesťanství. Křesťanství vždycky se srdcem plným obdivu a lásky, důvěry a naděje k ní pohlíželo jako k zcela jedinečnému divu božské moudrosti a všemohoucnosti, božské lásky a věrnosti.

Jako svatý oheň, posvěcený Duchem svatým o Letnicích, vzala s sebou církev lásku k matce Boží z večeřadla na Sion, jako drahocenný klenot nosila ji za bouří pronásledování, chránila ji jako Bohem darovanou svatyni proti nenávisti a zuřivosti bludařů (Nestorius), jako tajemství její věrnosti ke Kristu velice si jí váží až dodnes.

Nejstarší liturgie církevní jsou plny tepla a nadšení, jejich písně znějí radostněji a slavněji, když slaví památku nejsvětější, neposkvrněné, nade všechny blahoslavené, slavné a mocné přímlyvkyně a matky Boží, povždy panenské Marie.

Otcové církevní, pějí-li píseň chvály na Marii, dávají zaznívati nejlepším a nejkrásnějším melodiím.

Sv. Ireneus (z. 202) nazývá ji příčinou spásy, sv. Efrém syrský Neposkvrněnou, jiní nazývají ji Svatou, Čistou, Lilií mezi trním atd.

Maria je archou úmluvy, více než proroci, jest matkou Páně. Kdo pohrdá Marií, pohrdá

ne brzo i křesťanstvím. Úcta mariánská jest nejlepší ochranou lásky ke Kristu.

3. Matka božské milosti.

Nový zákon jest zákon milosti. „Kde se rozhojnil hřích, rozhojnila se nad míru milost.“ (Řím. 5, 20).

Maria jest onou rukou, kterou Bůh lidstvu milost dává. Skrze ní dalo nebe lidstvu velikou almužnu, jednorozeného Syna Božího. Maria jest zlatým mostem, po němž Syn Boží na svět přišel.

Skrze ní přišlo světlo světa v temnou říši bludů a lží.

Skrze ní přišla spása do země plné viny a hříchů.

Skrze ní přišel život do světa smrti a hrobů.

Bez Krista nebylo by vykoupení! A stejně můžeme říci: Bez Marie nebylo by Vykupitele! Bez Krista není spásy! Bez Marie není Vykupitele, jenž ji nazývá svou matkou a nás bratřími a sestrami!

Matkou božské milosti stala se Maria v domku nazaretském. Tam řekla: „Aj, já dívka Páně, staniž se mi podle slova tvého“, pronesla slova, na která dychtivě čekalo nebe i ubohé lidstvo. V Nazaretě byla korunována za královnu v říši milosti, posvěcena za kněžku Nového zákona.

Koruna, která jí byla na hlavu vložena, zůstala jejím majetkem, nikdy jí neztratila a nebyla jí také odňata. Důstojnost, která na ni byla přenesena, si zachovala, nikdy a nikým nebyla jí zbavena. Čím se v Nazaretě stala, tím i zůstala na věky. Pokud jest na světě hřích, bída a smrt, spěchá, aby pomáhala.

Božský Syn vyslyšel její prosby, když ho prosila o víno při svatbě v Káni, ač výslovně prohlásil, že ještě nepřišla jeho hodina. Neodřekne jí ničeho, prosí-li za nás o jeho svatou lásku, která srdce naše nebeskou blažeností naplňuje a naše duše sílí! Maria jest přemocnou přímluvkyní.

Na přímluvu Abrahama slíbil Bůh ušetřiti Sodomy. Na přímluvu Pavlovu zachránil Bůh všechny, kteří se s ním plavili. (Sk. ap. 27, 24.)

Maria, matka Kristova, zmůže mnohem víc, když prosí za ty, kteří se vznášejí nad propastí věčného zavržení!

Na koncilu v Efesu volá před shromážděnými sv. Cyrill Alexandrijský: Buď od nás všech pozdravena, Maria, Bohorodičko, pokladnice celého světa, neuhasitelná lampa, koruna panenskosti, ochránkyně pravé víry! To jest nadšený hymnus na matku božské milosti, která nám všechny milosti vyprošuje.

A tento hymnus stále jasněji zaznívá stoletími.

4. Růženec.

Docela jinak vyjímá se barevné okno gotického dómu zvenčí a docela jinak pozorováno uvnitř chrámu, kdy zlaté paprsky ranního slunce ukazují nám celou jeho krásu. Je to tichý hymnus na umělce, který je zhotovil, a na myšlenku, kterou tu uskutečnil.

Modlitba růžence jest vznešenější nádherného dómu. Z dále nevidíme a nepoznáváme bohatství, které tu ruka Ducha svatého uložila; musíme dovnitř, musíme zblízka pozorovati a tu uvidíme teprve onu krásu a nádheru, nebe plné velikých myšlenek a pravd.

Pro toho, kdo se růženec modlí zbožně, jest tato modlitba vysokou školou pravé víry a naděje; ctihodnou katedrou nejvznešenějších tajemství; zahradou spásy, kterou jdou Ježíš s Marií a vypravují o věčně nevyčerpatelných pravdách vykoupení.

Růženec má ducha, život a sílu z evangelia.

Růže, z nichž v této modlitbě zbožné ruce matce Boží uvijí věnce k její cti a chvále, rostou ve svaté zemi Bible. Svůj zvlášť nádherný lesk a svou neobyčejně příjemnou vůni mají s nebe. Růženec jest božským posláním obdařený herold, který velké pravdy o Vykupiteli a vykoupení, o z mrtvých vstání a věčném životě stále a stále volá do světa,

zanepřázdněného všedními starostmi a otázkami.

Můžeme se diviti, že i se strany protestantské se volá po růženci? Ty časy, kdy bylo nutno růženec chrániti a brániti proti posměchu a nerozumu již minuly. V době, kdy svět ve dne v noci Bohu se rouhá a posmívá, jest aktem sebezachování připomínati si opět a opět myšlenky plné naděje a útěchy, a co nejčastěji jíti ku pramenům pravdy a života a z něho píti plnými doušky, abychom duševně občerstvení a posílení s radostí, nadějí a pokojem v srdci bojovali vítězný boj a přemáhali všednost života.

5. V dobré společnosti.

Zbožná legenda nazývá růženec darem matky Boží sv. Dominiku (z. 1170). Jest jisto, že tento světec používal modlitby růžence jako mocného prostředku proti Albigenským. Co nedokázala proti těmto kacířům jeho kázání, dokázala modlitba růžence. V krátkém čase na sto tisíc vrátilo se jich do církve.

Od té doby nastoupil růženec vítězné tažení do všech zemí křesťanských a stal se malým evangeliem v církvi Kristově, pokladnicí milosti, mečem víry, stupňoměrem náboženského života.

Velmi často samo nebe potvrdilo mocný účinek této modlitby. Annály církve vypravují o podivuhodné Boží pomoci ve velikých bídách na přimluvu královny svatého růžence.

Slavná vítězství nad Turky u Lepanta r. 1571, u Vídně 1683 a u Bělehradu 1716 připisují se vděčně mocné přimlůvkyni, královně sv. růžence.

Od zavedení této modlitby jest sotva některý světec, který se neposiloval touto modlitbou k hrdinnému boji proti nepříteli spásy a nečerpal z ní sílu a horlivost ve všem dobřím.

Nejšlechetnější postavy v dějinách církevních staré, střední i nové doby modlily se s úctou a zbožností růženec.

Sv. František Sáleský a sv. Alfons zavázali se slibem, že se denně budou modlit růženec. Sv. František Xaverský nosil jej kolem krku, sv. Klement Maria Hofbauer děkuje této modlitbě za obrácení mnohých hříšníků. Vojevůdce Radecký modlil se růženec před každou bitvou a nikdy neprohrál. Ondřej Hofer, národní hrdina tyrolský, byl velikým ctitelem královny sv. růžence. Veliký skladatel Haydn, když při svých skladbách nemohl dále, vytáhl růženec. Mozart po šťastném provedení svých největších děl, poklekl na kolena a modlil se růženec. Slavný náš arcibiskup Arnošt z Pardubic byl

velikým ctitelem královny sv. růžence, veliký Dvořák rád se modlíval růženec, mrtvému básníkovi Čechovi dali do ruky růženec. To jest jen několik příkladů z tisíců! Kdo hledá společnost největších a nejšlechtetnějších lidí — vezme do ruky růženec a bude se ho zbožně modlit!

XII. Písmo svaté.

1. Boží list k lidstvu.

Katolické církvi se křivdí tvrzením, že teprve reformace otevřela lidstvu na sedm zámků uzavřenou knihu — Písmo svaté — a že ji učinila knihou lidovou.

Všecka křesťanská století protestují a nazývají toto tvrzení čistou nepravdou a hroznou pomluvou.

Církev vždycky v Písmu svatém viděla a cítila zjevení Boží, vždycky bylo jí svatým a nedotknutelným darem Božím lidstvu, volajícimu po pravdě. Písmo svaté vždycky bylo církvi listem Božím k lidstvu, vznešenou a velikou písní k počtě Boží.

Jako drahocenný dar Ducha pravdy, jako psaní Boží tvorům s úctou podávala církev Písmo svaté národům. Skladatelé jednotlivých knih byli jí lyrou, na níž hrál sám Duch svatý. Z Písma svatého zaznívala jí blažená hudba nebeská, z něho viděla

jasněji než světlo slunce vyzařovati velebné světlo nebeské, z něho slyšela zaznívati hlas Boží, který dává jasnou a určitou odpověď na otázky a záhady životní.

I když nebyla Bible v každém domě, připomínali kazatelé její obsah v kázáních Její duch žil mezi lidem.

Bible byla první knihou, která se překládala do jazyka lidu. Řada vydání Písma svatého jest nejlepším dokladem toho, že byla velmi čtěna a ctěna. Starší pokolení znala lépe Bibli než pokolení mladší a měla ji také ve větší vážnosti. Není snad jediného učenice a většího spisovatele, kteří by Bible nečetli a jejího obsahu neznali.

V kostele předčítá se věřícím každou neděli a svátek a v postních dnech část z Písma svatého. Při čtení evangelia nařizuje církev věřícím povstati, při slavné mši svaté nakuřuje kadidlem missál a dává přinést dvě světla a kněz líbá počátek sv. evangelia.

To vše nejlépe dokazuje, v jaké úctě měla a má církev Písmo svaté!

2. Náboženská kniha.

Písmo svaté jest nejstarší knihou světa.

Vynálezy nové doby, pokrok vědy, umění a techniky neučinily ji zbytečnou. Čím jest lojová svíčka vedle slunce, čím nepravé

perly vedle zářících drahokamů, čím bubláni tichého potůčku vedle šumu oceánu, tím jest všecka věda světa vedle myšlenek Božích, které k nám mluví ze stránek Písma svatého. K výši té moudrosti nikdy nedospěje lidský duch!

Písmo svaté jest náboženská kniha světu Bohem darovaná; dává světlo pro každou noc života; odpovídá na veliké záhady světa; luští všechny palčivé otázky lidské duše; dává útěchy z božských úst a balsám z ruky Boží na všechny rány lidského srdce.

Kritika vzala Bibli do ruky, a s hrdým posměchem prohlásila: Jest to kniha jako každá jiná, kterou psala lidská ruka, i v ní jsou lidské omyly a lidské chyby.

Přírodní věda vzala Bibli do ruky, a s pýchou a posměchem prohlašuje: Nenazývejte Bibli knihou pravdy! Ve světle mých výzkumů a zkušeností (o vzniku světa a stáří lidského pokolení) musejí tvrzení Bible jako neudržitelná zcela umlknouti; před soudnou stolicí dějin nemohou mnohé postavy biblické obstáti.

Nevěra vzala Bibli do ruky a s opovržením ji odložila jako odkládáme pohádkovou knihu.

Kritika, věda i nevěrci nemají ponětí o charakteru Bible, jinak by byli docela jinak soudili. Není přece úkolem bible zodpovídati otázky vědecké; k tomu dal Bůh lidem roz-

um, ten má hledati a zkoumati až dosáhne cíle! Nemůžeme od Bible očekávati, aby pochodeň božské vševědoucnosti vnášela do temnoty problémů světových, aby lidé se svou zvědavostí a svým hladem po pravdě přicházeli a bez námahy o všem dostávali zprávy. K čemu dal Bůh lidem světlo rozumu?

Písmo svaté vypravuje lidem o Bohu. Ukazuje jim cesty k Bohu; učí náboženství a ne přírodovědě, tu ponechává světské vědě. Uvádí lidi do světa božského života a božské lásky, božského bytí a působení a chtění. Tajemství světa v minulosti ponechává hledajícímu duchu lidskému; jest slovem Božím o Bohu, proto stojí nebetyčně nad každou knihou světové literatury.

3. S v a t é č t e n í.

Písmo svaté jest náboženskou knihou, jejíž původcem jest sám Bůh. Jest Boží odpověď na nejdůležitější a poslední otázky, které jako oheň pálí v lidských srdcích.

Katolík bere do ruky Písmo svaté s největší úctou, dává mu přednost před každou jinou knihou. Podobají-li se jiné knihy hvězdám, které osvětlují temno vážných otázek lidstva, jest Písmo svaté jasným, teplým, zářícím sluncem božské pravdy. Skýtají-li jiné knihy jako čerstvé kapky ranní

rosy útěchu a pokoj hledajícím duším úlevu a občerstvení, dává Písmo svaté proudy útěchy a radosti, které vyvěrají z hlubin božství. Jsou-li jiné knihy kouskem chleba v ruce čtenáře, který hlad lidského ducha po pravdě a jasnosti na okamžik utiňuje, jest Písmo svaté Božím stolem, kde ti, kteří žízněji a lačněji po spravedlnosti, úplně se nasycují, jest rajskou pastvou, kde vnitřní člověk nalézá radost a štěstí.

Do každé domácnosti Písmo svaté! Každodenně přečtěme si aspoň kapitolu z této knihy knih! Žádá tak úcta k Písmu svatému a jest to jen důsledek veliké vážnosti a úcty k Písmu svatému.

„Všecko, co jest napsáno, napsáno jest k našemu poučení.“ (Sv. Pavel.) Písmo svaté jest překrásná obrázková kniha, v níž zvětšil sám Bůh obrazy své všemohoucnosti a moudrosti, své lásky a spravedlnosti, v níž Duch svatý nakreslil nikdy nevyzpytatelný obraz boholidské lásky a božského milosrdenství. Z této knihy poznáváme signály božské spravedlnosti a božského soudu. V ní jsou božskou rukou zapálené majáky, jejichž světlo ozařuje cesty lidstva až k branám věčnosti. Jako reflektory věčnosti osvětluje hrozné propasti hříchů a neřestí a volá: „Nemylte se, Bůh nenechá se posmívati, neboť co kdo bude sít, to bude i žítí. Kdo to-

tiž rozsévá na svém těle, z těla také bude žnouti záhubu.“ (Gal. 6, 7—8.)

Jako v zářícím zlatém světle nebeském ukazuje celou krásu ctnosti, která s magnetickou silou nutí nápodobiti ony biblické velikány.

Kdo rád a často se obírá vznešenými myšlenkami o Bohu, které nalézá na každé stránce Písma svatého, které k němu mluví z každé věty, jasněji a jasněji poznává stopy Boží ve světě i v životě jednotlivců, poznává lépe vůli Boží, mluví zmužileji řečí Boží, rozhodněji bojuje proti zlu.

Vezmi a čti!

4. Dědictví Boží v ruce církve.

Žádná kniha není tak napadána jako Písmo svaté. O žádnou nesvádí se takový boj jako o ni. Bludaři berou ji do ruky a volají: Moje evangelium jest z této knihy, ona dá dá mi missi a příkaz k učení.

Nespočetní sektáři berou ji do ruky, otvírají ji a volají z plných plic: My hlásáme světu právě zjevení Boží, neboť jen my máme klíč k porozumění Písmu svatému. Co církev z ní četla po devatenáct století jest blud a klam.

Kde jest pravda? Zcela jistě a určitě tam, kde Kristem přislíbený Duch pravdy zabráňuje každému bludu! Jen apoštolům a je-

jich nástupcům, tedy katolické církvi, bylo řečeno: „Utěšitel pak, Duch svatý, kteréhož Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všem věcem a připomene vám všechno, co jsem mluvil vám.“ (Jan 14, 26.) Jen katolické církvi dáno bylo na cestu životní příslibení: „A brány pekelné jí nepřemohou.“ (Mt. 16, 18.) Kde bydlí Duch pravdy, není místa pro blud a lež, jako není vedle světla místa pro tmu, vedle Ano místa pro Ne, vedle života místa pro smrt.

Nikdo přece neosmělí se vážně tvrditi, že Duch pravdy v toku časů nechal církev na holičkách: „A já prositi budu Otce a jiného Utěšitele dá vám, aby s vámi zůstal na věky.“ (Jan 14, 16.) Kdo ctí Písmo svaté jako neomylné slovo Boží, musí doznati, že jen Písmo svaté v ruce církve jest ryzím dědictvím Božím, jak Kristus je hlásal, jak apoštolové svým nástupcům předali, mučedníci bedlivě střežili a křesťanská století zachovávala a milovala.

Jestliže Písmo svaté někdo jinak vykládá, než Duchem svatým řízená neomylná církev, pak mu platí slova sv. Pavla: „Divím se, že tak rychle se uchylujete od toho, jenž vás povolal v milosti Kristově, k evangeliu jinému, jež není jiným, leč že jsou někteří, kteří vás matou a chtějí převrátiti evangelium Kristovo. Avšak kdybychom my neb anděl s nebe kázal vám proti

tomu, co jsme vám kázali, buď proklet.“
(Gal. 1, 6—8.)

Nikdo nebude také tvrditi, že Písmo svaté všude jest snadno srozumitelné. Sám sv. Petr doznává: „I milovaný náš bratr Pavel napsal vám podle moudrosti jemu dané... ovšem některé věci jsou v nich (listech Pavlových), těžko srozumitelné, kteréž lidé nevědomí a neutvrzení překrucují, tak jako i ostatní Písma, ke své vlastní záhubě.“
(2. Petr, 3, 15—16.)

Církev svatá musí, osvícena Duchem svatým, dáti těžko srozumitelným slovům a místům správný výklad. Katolík bere do ruky a čte jen tu Bibli, která jest opatřena poznámkami a schválena církevní autoritou.

XIII. Ústní podání.

1. Nebeský pramen.

Písmo svaté jsou ústa Ducha svatého, která nám hlásají věčné pravdy. Kryje a chrání svou důstojnost autoritou Boží. Ale volá hlasitě a neodolatelně po druhém pramenu pravdy, který, vyvěraje z hlubin božské moudrosti a lásky a chráněn církví, kterou oživuje a řídí Duch svatý, valí se křesťanskými stoletími jako křišťál čistý a plný božské síly; často jest doplněním v Písmě svatém uloženého zjevení, často jisté, závazné

objasnění apoštolského dědictví, často ukazováčkem k rozluštění sporných otázek víry.

Tento druhý pramen víry jest úctyhodný a nedotknutelný jako samo Písmo svaté. Spocívá na něm ruka Boží jako na Písmu svatém.

Příkaz Kristův dán byl apoštolům, aby učili, tedy ústně hlásali evangelium, nikde jim nepřikázal, aby napsali, co jim kázal a přikázal hlásati.

Kristus sám jen učil, ústně hlásal nebeské učení, proto také apoštolové pokládali ústní hlásání evangelia za svou první a nejdůležitější povinnost podle slov Kristových: „Jdouce do veškerého světa, hlásejte evangelium všemu stvoření.“ (Mr. 16, 15.)

„Oni pak vyšedše, hlásali všude, a Pán jim pomáhal a potvrzoval slova jejich zázraky, které potom následovaly.“ (Mr. 16, 20.).

Větší počet apoštolů nezanechali písemných památek, spokojili se jen ústním hlásáním evangelia. Apoštolové předpokládali Tradici či Ústní podání za rovnocenné s Písmem svatým; mohl proto sv. Pavel psáti Thessalonickým: „Nuže bratři, stůjte pevně a zachovávejte podané nauky, kterým jste se naučili ať skrze naši řeč, ať skrze náš list.“ (2. Thes. 2, 15.)

Evangelium samo žádá a sankcionuje Ústní podání. Jeden evangelista doplňuje druhého, poslední z nich — sv. Jan — praví výslovně: „Jest však ještě mnoho jiných věcí, které učil Ježíš: kdyby se napsaly každá zvlášť, myslím, že by ani celý svět neobsáhl těch knih, které by se musily napsati.“ (Jan 21, 25.)

Listy apoštolské jsou korunními svědky svatosti a nedotknutelnosti Ústního podání. První papež praví, že v listech Pavlových jsou některé věci těžko srozumitelné, kteréž lidé nevědomí a neutvrzení překrucují k své vlastní záhubě.

Musela tedy již v dobách apoštolských napsaná slova Apoštolova býti objasňována slovem mluveným. Ústní podání křesťanské pravdy byla normální cesta při rozšiřování evangelia. „Co jsi uslyšel ode mne před mnoha svědky, to svěřuj lidem věrným, kteří budou způsobilí také jiné učiti!“ (2. Tim. 2, 2.)

2. Církevní úřad učitelský.

Jen ve světle ústního podání jest Písmo svaté nedotknutelným slovem Božím; jen pod ochranou neomylného církevního úřadu učitelského jest Bible mocnou v boji proti lidským vrtochům a lidské zvůli.

Bez neomylného církevního úřadu učitel-
ského jest poslem bez průkazů a doporučení,
cestujícím bez pasu, knihou bez titulu; jen
na straně Ústního podání jest úctyhodnou
a velikou, jen v ruce neomylného církevního
úřadu raduje se z božského původu.

Kdo by mohl dnes rozhodovati o inspi-
raci jednotlivých knih, kdyby církevní Tra-
dice nemohla volati za svědky staletí! Ani
jediné místo knih Nového zákona nedá se
uvésti pro inspiraci knih novozákonních.

Je-li Tradice nepravým, lidskou libovůlí
podstrčeným dítkem Božím, které má jen
masku vyslance Božího, kdo chce dáti jas-
nou a přesnou odpověď na veliké a palčivé
otázky spásy, na které Písmo svaté někdy
nedává přesné odpovědi! Kristus přikázal
apoštolům učit a křtiti. Není jistě lhostejno,
zda jen dospělí mají býti křtěni neb má-li
se tato svátost udělovati již nemluvňatům.
Písmo svaté na tuto otázku neodpovídá,
úplně o ní mlčí, i když křest dětí nezavrhuje.
Jen církevní Tradice drží ochrannou ruku
nad křtem dětí.

Jako den Páně slavíme neděli. Písmo sva-
té se o neděli nezmiňuje. V Starém zákoně
byla předepsána sobota. Církevní Tradice
staví se na stranu neděle a nazývá ji dnem,
který učinil Pán.

Doslovné znění Písma svatého mluví jasně
proti přísaze křesťanů. „Já však pravím vám,

abyste nepřisahalí vůbec.“ (Mt. 5, 34.) „Nepřisáhejte ani nebem ani zemí ani kterou přísahou jinou.“ (Jak. 5, 12.)

Některé sekty (Menonité) zakazují důsledně svým přívržencům přísahu v každé formě. Proč připouštějí protestanté přísahu? Poněvadž církevní Tradice sankcionovala přísahu mezi křesťany.

Tradice jest obhájcem a strážným andělem Písma svatého; Písmo svaté jest vděčnou a věrnou sestrou Ústního podání.

3. Ústní podání.

Tradice katolické církve není dítě lidské zvůle, není z libovůle lidské vykopaná cisterna, která skrývá jen kalné vody této země, nýbrž jest jako Písmo svaté, pramenem živé vody, který vyvěrá z hlubin božské pravdy a moudrosti, poněvadž jest chráněna a střežena Duchem svatým, který se projevuje neomylným církevním úřadem učitelským. Církev nenechala ji jako hvězdy na nebi jíti svou cestou, nýbrž zvěštovala ji v kázáních se svatou úctou a úzkostlivostí jako slovo z božských úst a jako zjevení božské vůle a nesla ji s místa na místo, od století k století.

Přidržívala se jí při rozhodnutích a usneseníh koncilů.

Nalézáme ji v aktech mučedníků; ty jsou hlasitým, živým echem věrnosti ve víře krvavých svědků prvních křesťanských století a uvádějí světu temna pravdy, pro které mučedníci umírali, odpovědi, které tito dávali na otázky soudců při pohledu na muky a útrapy smrti; mnohdy se čtou jako samým Duchem svatým v ohni a krvi psané svědectví víry.

V nejstarších předepsaných modlitbách a zvycích, jak konati bohoslužby, a v staro-církevních navedeních k udělování svatých svátostí máme bohatý zdroj církevní tradice. Z nich ozývají se hlasy jednotlivých obcí, ale i hlasité Credo celých zemí, ba celé církve. Tento hlas jest nám tím světlejším, že jsou to zpravidla hlasy mužů, kteří buď stáli v bezprostředním styku s apoštoly nebo dobře znali ducha dob apoštolských.

Kdo s očima otevřenými prochází katakombami, nalézá všude výmluvné svědectví pro pravdu katolické Tradice; obrazy dobrého Pastýře, Panny Marie a svatých jasně dokazují, že křesťané doby nejstarší uctívali svaté obrazy.

Nápisy na hrobech a pomnicích mluví jasně, jakou úctu a lásku a důvěru měli křesťané ku křesťanským mučedníkům.

Vlastními evangelisty a heroldy Ústního podání jsou spisy církevních učitelů západních i východních.

XIV. Odpustky.

1. Odpustky.

Katolická církev se svým učením o odpustcích jest moderním světem milována i nenáviděna; žehnají jí i proklínají ji, váží si jí a posmívají se jí.

Jedni vítají radostně odpustky jako prominutí časných trestů za hříchy, které po odpuštění viny ještě zůstávají, jiní je odmítají. Jedni vidí v nich dar božského milosrdenství, druzí se jim posmívají.

Odpustky jsou plnomocné a neplnomocné podle toho, odpouští-li se všechny nebo jen část časných trestů, které odpykati jest zde nebo v očistci.

Církev dostala od Krista moc svazovací i rozvazovací, hříchy odpouštěti nebo zadržovati. Po odpuštění hříchů zůstávají ještě časné tresty.

Požadované výkupné, které církev Bohu nabízí, čerpá z nepřeborné pokladnice zásluh Ježíše Krista a jeho svatých. Jako mystické tělo Kristovo, jako společnost všech údů skrze jednoho Ducha pod jednou hlavou, může církev přivlastňovati všem svým údům zásluhy svatých a mučedníků, kteří mimořádné skutky konali a mimořádně i trpěli. Odpustky nejsou ničím jiným, než dokončením vykupitelské činnosti Kristovy, kterou se odstraňuje poslední překážka, která nám

brání v přístupu k Bohu a uzavírá vstup do nebe.

Učení o odpustcích jest radostnou zvěstí pro kající hříšníky; dává jim útěchu, že mohou v případě smrti ihned býti s Kristem v ráji.

Odpustky vyjadřují krásně pořekadlo: Jeden za všechny a všichni za jednoho. Církev bojující podává ruku církvi trpící a chápe se ruky církve vítězné. Modlitby a dostiučinění, oběti, víra, naděje a láska rozlévají se v koloběhu jako spásonosné proudy z jedné do druhé.

Perutěmi této svaté holubice milosti, která stále zástupy kajících duší k nebi nese, jsou nepřeborné v církvi uložené zásluhy Ježíše Krista a svatých a v čistotě srdce vykonané dobré skutky věřících.

2. Falešní žalobci.

Od slepého nikdo nepožaduje, aby uznával krásu a nádheru všemi barvami hrající květinové zahrádky. Od nekatolíků nemůžeme žádati, aby znali učení o odpustcích. Neznají podstaty církve, ani její moci svazovací a rozvazovací, nejsou poučeni o hříších a jejich následcích, neznají významu dobrých skutků.

S různého stanoviště jeví se nám i různě obraz krajiny; různý světový názor posuzuje

různě i jiná vyznání; úctu však má mít jeden ke druhému; úcty zasluhuje každé přesvědčení, i když odporuje našemu přesvědčení.

Posmívati se a tupiti víru druhých jest vždycky známkou nízkosti a nevzdělanosti.

I odpustky katolické církve mají nárok na spravedlivý posudek se strany jinověrců.

Ve světle katolického učení o víře a milosti jsou bohatým darem božského milosrdenství, sprostředkovateli spásy zvláštního druhu, úctyhodným klíčníkem, který otvírá nebe.

Porovnáme-li je s učením protestantským o samospasitelnosti víry, jsou skutečně malíčkostí, když víra sama otvírá nebe a odpouští všecky hříchy.

Stala-li se při hlásání odpustků někdy chyba, zasluhují pokárání ti, kteří se té chyby dopustili, ale nikdy církev. Církevní učení žádá v první řadě jako bezpodmínečnou nutnost, že ten, kdo chce odpustky získati, musí býti ve stavu milosti a teprve na druhém místě vykonání předepsaných dobrých skutků.

Odpustky nemluví proti božskému původu církve, jsou spíše nevývratným svědkem jejího apoštolského charakteru. Jsou tak staré jako církev sama.

Při pronásledování za Decia ti, kteří od víry odpadli, obrátili se s prosbou k žalá-

řovaným křesťanům, aby na jejich přimluvu a pro jejich zásluhy byli opět do církve přijati.

Později vedle stavu milosti požadovaly se almužny, poutě, účast na křížáckých výpravách jako druhá podmínka k získání odpustků.

XV. Svatá čistota.

1. Tajemství síly.

Nejvznešenějším ovocem ducha evangelického, nejvyšším důkazem duševní síly jest panenskost. Ona dává člověku něco z důstojnosti a krásy andělské. Jest to vítězství nad tělem, zmužilé přiznání se k duchu, k vytrvalému boji proti mocem pudovým.

Nejkrásněji musí se jeviti v hlasatelích evangelia. U kněze katolického lid ji předpokládá.

Katolický lid to cítí a život to dokazuje, že jen mravně neposkvrněné kněžstvo může svědomitě splniti veliké úkoly. Čím vznešenějšími a božstějšími zdají se zbožně myslícím duchům tajemství katolického náboženství, tím přísnějšími jsou mravní požadavky, kterých požadují od správců těchto tajemství.

Katolický kněz má podávati věřícím chléb andělský, musí tedy státi před lidem jako

anděl, musí býti Štěpánem, plným milosti a síly.

Svatou čistotu musí hlásati v znemravnělém světě; musí tedy sám býti mravně bezúhonným.

Musí pobádati bratry a sestry k nejvyšší formě odříkání a vésti je k nejjasnějším výšinám nejčistší lásky ke Kristu, k heroické a obětavé lásce k Bohu; musí tedy sám zcela a dobrovolně přinášeti dokonalou obět odříkání.

Musí býti vůdcem a rádcem, legiím hrdiných duší, které s pohledem k nebi přirozeného člověka se všemi hříšnými žádostmi do hrobu položily, aby žily jen pro Boha, pro něho trpěly, obětovaly se a umíraly. Nemohu býti vůdcem na výšinách mi neznámých. Co není mým bohatstvím a klenotem, nemohu jinému s dobrým svědomím doporučiti. Nepřináším-li sám pro něco obětí, nemohu těch obětí požadovati od jiných.

S panenskostí katolického kněžství stojí a padá heroismus ctností, ideál křesťanského sebeobětování. Proto stojí církev u brány své svatyně a táže se každého, kdo chce býti jejím služebníkem: Chceš býti čistým jako andělé nebeští? Tuto otázku může klidně dávat i v době, kdy svět v možnost panenskosti nevěří, jí se posmívá a vybízí k neobmezenému užívání života.

Církev věří ve všemohoucí milost; zná svaté prameny síly a života, které má ve svém lůně; ví, že stálý styk s Bohem duši mu zasvěcenou uschopňuje k činům nadlid-
ským a plodí hrdiny a světce.

Je-li Bůh s námi, kdo proti nám?

2. Pravidlo či výjimka?

Pohanský svět věřil v panenskost a prokazoval jí úctu božskou. Viděl ve vůli člověka tajemné síly, které probuzeny a pěstovány, konají hrdinné skutky a divy odříkání.

Teprve moderní svět nechce věriti v pravou panenskost, posmívá se jí, jako by chtěl říci: Tvé jméno jest pokrytectví, mně jsi nedosažitelnou a jiným také.

Svět podezírá katolické řeholníky a kněze, kteří v dobrovolně přijatém celibátu strávují se ve službě Boží a svého povolání jako olej ve věčné lampě před svatostánkem.

Žalobci jsou zlomyslnými obžalovateli, Církev má řadu nepřátel, kteří ji pozorují okem Argusovým.

Svět cítí, že panenskost tak četných synů a dcer církve jest její nejkrásnější ozdobou, zářícím zrcadlem Ducha svatého, který v církvi působí a spravuje ji; nepřátelé církve vědí, že musí bezmocně zbraně zastrčiti

před takovou institucí, v níž tak hrdinné moci působí, i když ve spojení se lží a peklem a vedení několika zrádci na ni útočí; vědí, že církev v příkazu celibátu jest hlasitě neúprosným protestem proti tyranii pudů a vášní tělesných. Proto ten jásot, naleznou-li na čistém křišťálu panenské duše poskvrnu, jestliže v zástupu posvěcených a pomazaných učeníků Kristových naleznou uprchlíka a zrádce, jestliže mezi plody na stromu církve najdou nějaký červivý.

Zrádci v kněžském rouchu jsou vždycky výjimkou. Nepředpojatí lidé viděli vždycky v celibátu morální sílu katolického kněžstva.

XVI. Svátostniny.

Po prvním hříchu stihla kletba Boží veškeré tvorstvo. „Nepřítel lidstva od počátku“ svedením prvních lidí dosáhl nad lidmi i tvory veliké moci. „Víme zajisté, že veškeré tvorstvo spolu sténá a trpí bolest až dosavad.“ (Řím. 8, 22.).

Moc zlo zlomiti a na místo kletby požehnání Boží a pokoj přinést, vložil Kristus do rukou svých apoštolů.

Evangelium vypravuje: „A přivolav k sobě dvanáct učeníků svých, dal jim moc nad duchy nečistými, aby je vymítali a uzdravovali všeli-

kou nemoc a všeliký neduh.“ (Mt. 10, 1.). Že apoštolové se cítili nositeli a zprostředkovateli požehnání Božího, dokazuje Písmo svaté. Pavel žehná chléb před jídlem a Timoteovi píše: „Všecko se posvěcuje slovem Božím a modlitbou.“ (1. Tim. 4, 5.).

Co apoštolové pokládali za správné a svaté, měli v úctě i jejich nástupci.

Jako církev sama jsou stará zaříkání a zažehnávání ducha zlého, žehnání a svěcení, jimž říkáme svátostniny. Ve svátostninách vždycky dostáváme Boží požehnání a pokoj z velikého pokladu milosti nevěsty Kristovy, katolické církve.

I svěcená voda má Boží požehnání.

Rukou kněze, kterou biskup při svěcení kněžstva pomazal svatým olejem a posvětil se slovy: Co tvé ruče požehnají, budiž požehnáno! dostává voda při svěcení zvláštní moc jako dává pokrm krev a sílu tělu. Požehnáním kněžským přestává býti obyčejnou vodou, stává se majetkem Božím, sprostředkovatelkou požehnání církve, která ve jménu Božím z velikého bohatství, Bohem jí darovaného, dává dary Boží duševního občerstvení, očistění, vnitřní síly a Boží ochrany proti nástrahám zlého ducha těm, kteří posvěcené vody používají s důvěrou a duchem kajícím.

Již ve 4. století bylo užívání svěcené vody všeobecným zvykem. Při vstupu do kostela používali již věřící prvního století svěcené vody, i když pomlčíme o používání této mimo kostel jak při církevních úkonech, tak i v privátním životě.

Dějiny světců mohou hodně vyprávěti o velikém požehnání svěcené vody pro tělo i duši.

XVII. Obřady.

Obřady katolické církve nelíbí se nekato-likům, odsuzují je jako klanění se Nejvyššímu bez ducha a pravdy.

Právě opak jest pravdou!

Obřady jsou nutným zevnějším projevem vnitřního smýšlení, neklamným výrazem našich citů. I život a dílo Boží má své obřady. Celé stvoření není ničím jiným, než viditelným zjevením věčných myšlenek božské všemohoucnosti a moudrosti a lásky. Dějiny lidstva se svými soudy božské spravedlnosti a svými divy božského milosrdenství, jsou pro všechny, kteří vidí a slyší, patrnými známkami nekonečného Boha.

Kdo se pozastavuje nad obřady katolické církve, nezná lidského srdce, jinak by musel věděti, že jest v něm snaha pocity a nálady, city a hnutí projádriti; nepozoroval otevře-

ným okem lidský život, jinak by musel vidět, že i v obcování s lidmi patrné známky jsou samozřejmostí.

Celý společenský život jest řetězem zvyků a jednání, které jasně dávají na jevo, co se děje v nitru člověka.

Vím-li při modlitbě, kdo jest Bůh a kdo jsem já, projevuje se samo sebou toto poznání v uctivém chování: poklekám a spínám ruce. Docela jinak se chovám, klečím-li před oltářem, příbytkem Božím mezi lidmi, jak mi hlásá věčné světlo, než když mluvím s člověkem, jenž právě tak jako já nosí šat pomíječnosti a hříšnosti.

Není náboženství bez obřadů, poněvadž není myslitelné náboženství bez zevnějšího uctívání Boha. Čím více jest si náboženství vědomo božského původu a blízkosti Boží, tím jsou jeho obřady úctyhodnějšími a dojemnějšími.

Nejdokonalejší náboženství má i nejdokonalejší obřady.

Jsou přirozeným projevem vnitřního smýšlení o úctě a slávě Boží.

XVIII. Katolík.

Každé podnebí má svou květenu. Na jihu rostou jiné rostliny a uzrávají jiné plody než na severu. Na úrodné půdě víry a pod teplým sluncem katolického názoru svě-

tového vyrůstá jiný člověk, než na nuzné půdě bludu.

Katolické Credo se svými poklady světla a života, radosti a milosti, musí svým vyznavačům dáti vlastní ráz. Probouzí v nich vnitřní život, který jest dětinně radostnou věrou a optimismem, skálopevnou nadějí a svět přemáhající láskou, poněvadž víme, komu jsme uvěřili.

Katolík ve své církvi vidí a ctí a miluje na zemi žijícího Krista, sloup a utvrzení pravdy; pozemskou vlast Ducha svatého, ozařovanou slunečním světlem pravdy, proniknutou prameny milosti božského života, chráněnou a věrně stráženu zázračnou rukou všemohoucího Boha.

Tato jistota víry jest mu božským světlem v temnotě života, božskou silou v bojích a bouřích; dává mu radost a pokoj, kterých mu nemohou utrpení uloupiti; probouzí v něm zmužilost a nadšení; naplňuje srdce jeho horlivostí a ohněm; dává mu cosi z klidu a majestátu nebetyčných hor, které vzdorují všem bouřím a nepohodám, cosi z teploty a nepřemožitelnosti slunečního světla.

Katolík má jasnost a bezpečnost v otázkách nejsvětějších a nejdůležitějších, proto jest sám slunce a štěstí. Duše, které utrpení nezkrusí, zklámání nezmalomyslní, útrapy zmužilosti nezbaví, rostou jen na půdě

katolicismu. Katolík ví, že jest v domě, který jest postaven na skále. Přívaly, větry, bouře nezničí tento dům. V zástupech vycházíme z toho domu a jdeme do světa zla a vášní s radostí v srdci jako sv. Štěpán, neboť víme, že naše víra přemáhá svět. Máme býti hrdiny bez bázně a hany. Naše víra nám praví a církev potvrzuje, že zmůžeme vše s důvěrou v Boha a jeho pomoc. Víme, že Bůh stále v nás působí divy své moci a lásky. Katolickou modlitbou je modlitba děků.

Katolík nalézá šlechetné a překrásné vzory ve světcích. Byli to nástroje v božských rukou. Nejkrásnější dějiny, které lidé mají studovati a musí obdivovati, jsou dějiny světců; nejslavnější galerie hrdinů jest nebe katolických světců; světci jsou krásné plody katolického Credo, jsou to opravdoví katolíci činu, kteří žili z víry, učili se s věrou doufati, s nadějí trpěti, s utrpením milovati, s láskou bojovati, obětovati se, žíti a umírati.

Katolík nezoufá. Jeho život — i v dobách nejtěžších zkoušek a navštívení — není bez světla. Slunečním světlem září s nebe katolicismu tajemství Eucharistie. Víra v Eucharistii ho povznáší na výšiny. „Přebývá na výsostech, skalní pevnosti jsou jeho hrad; chléb jest mu dáván, voda mu nevyschne.“ (Is. 33, 16.).

V katolíkovi žije a dýchá Pavlův duch, který praví: „Vždyť ten Bůh, který řekl, aby

ze tmy světlo zasvitlo, jest to, jenž zasvitl v srdcích našich, aby se rozsvítilo poznání velebnosti Boží ve tváři Ježíše Krista. Máme však poklad tento v nádobách hliněných, aby přenesmírná moc ta jevila se jako moc Boží, a ne jako moc vycházející z nás. Jsme souženi v každé příčině, ale nepodléháme; býváme v nesnázích, ale nezoufáme, pronásledováni, ale ne opouštěni, na zem poráženi, ale ne zahubeni.“ (2. Kor. 4, 6—9.)

Býti katolíkem znamená oběma očima pohlížeti k nebi a v utrpeních volati: „Myslím totiž, že utrpení nynějšího času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás.“ (Řím. 8, 18.). „Honosíme se soužením vědouce, že soužení působí vytrvalost, vytrvalost osvědčení se, osvědčení naději; naděje však nezahanbuje, neboť láska Boží vylita jest v srdcích našich skrze Ducha svatého, kterýž nám byl dán.“ (Řím. 5, 3—5.)

Jako sv. Pavel mluví i jiní. Řečí katolíka v souženích jest řeč Pavlova. Sv. Augustin volá: Tady, Pane, řež a pal, jen na věčnosti šetři mě! Teresie z Avily prosí: Pane, ne zemřítí, nýbrž trpětí! Sv. František Xaverský: V tebe jsem, Pane, doufal, nebudu na věčnosti zahanben.

Jak ubozí jsou světští velikáni ve smrti! Žebrají o potlesk, že svou roli na jevišti světa dobře sehráli (Augustus). Více světla! volá Goethe. Větší myšlenky! chce Herder.

Docela jinak opravdový katolík. Právě při smrti ukazuje svou velikost pevnou nadějí v Boha. Tak tomu bylo, jest a bude. Pronásledování křesťanů římskými césary a pronásledování katolíků mexickým tyranem jsou svědky. Volá-li nevinně k smrti odsouzený kněz mexický: Pane, nepokládej jim to za hřích, jednají z nerozumu! Jest to víc než echo umírajícího sv. Štěpána, jest to triumf v katolíkově žijící, působící, svět i peklo přemáhající naděje!

Obcování svatých dává katolíkově záruku přímluvy mocných světců, učí ho lásce a pobádá k dobrým skutkům ve prospěch trpících duší.

Katolicismus činu jest láska, křesťanství, cítilího srdce, dávající ruky, hrdinství, které pro jiné pyká a dostičiní. Všemi katolickými stoletími zní slova Pavlova: „Nyní se raduji z utrpení pro vás, neboť vyplňuji na mém těle to, co zůstává z útrap Kristových pro jeho tělo, kterým jest církev.“ (Kol. 1, 24.) „Vždyť bych si přál, abych já sám byl zavržen od Krista pro své bratry, mé příbuzné podle těla.“ (Řím. 9, 3.)

Smírná myšlenka jest výhradně myšlenkou katolickou, šlechetný plod se šťromu katolicismu. Jak často právě tato myšlenka byla hybnou silou a křídlem k výši dokonalosti v životě světců staré i nové doby! Tyto tiše pykající duše byly velikými dobrodinci ná-

rodů, kteří trestající ruku spravedlivého Boha zadržovali, když hrozila zničit jednotlivce i národy. Jen Bůh sám ví, co znamenají tyto duše v dějinách lidstva, a v plánu božského řízení světa. Z nich vychází požehnání a spása všem generacím. Láska ke Kristu je nutila.

Taková Kateřina Emmerichová, Maria Marketa Alacoque, Terezička a jiné svaté duše dávají světu tisíckrát víc, než světoví učenci.

Optimismus má svou domovinu jen v katolicismu. Dobyť celého světa jest mu svatým příkazem Božím, vítězství nad hříchy a bludem jistotou. Katolík jest heroldem lepší budoucnosti, vůdcem k lepšímu ránu. Veliká bída dneška volá mu do srdce: „Ve své kráse a velebě vyjeď, úspěšně táhni vpřed a panuj!“ (Ž. 44, 5.)

XIX. Katolická akce.

Boj zuří o obnovu světa v Kristu či o bankrot všeho mravního řádu. Lidstvo jest rozděleno ve dva tábory. V prvním zaznívá otázka archanděla Michaela: Kdo jako Bůh? a volá k pokornému pokoření se před Bohem, k slavnému vyvýšení trůnu Božího nad veškerenstvem. V druhém se hlásá a uplatňuje slovo Lucifera: Nechci mu sloužit! tedy pohrdání Bohem a jeho zákonem.

Boj dostupuje vrchole. Starostlivě táží se dobří: Jaký bude výsledek? Jen slepí nevidí to zápolení.

Církev pozoruje s celou vážností obrovský ten zápas. Stále hlasitěji a důtklivěji volá zástupce Kristův, stoje na hlásné věži, všechen katolický lid pod prapory Ježíše Krista a připomíná jim slova sv. Jana: „A to jest vítězství, které přemáhá svět, víra naše.“ (1. list 5, 4.)

Katolická církev jest jedinou mocí na světě, která jediná může uskutečniti obnovení a obrácení celého světa, jestliže všichni, kteří si zachovali víru prvních křesťanů, přiloží ruce k společnému dílu.

Katolík má nejvyšší a nejsvětější hodnoty, které mohou člověka šťastným učiniti, veliké tradice, nejvznešenější příslibení, která mohou uklidniti a uspokojiti lidská srdce i celé národy a doby.

Oči lidstva, které hledá spásu a záchranu, obracejí se s důvěrou ke katolické církvi, hrozná bída stále hlasitěji volá po její pomoci.

Katolické Credo jest jasným světlem celému světu, poněvadž je rozsvítil ten, jenž řekl: „Já jsem světlo světa.“ Evangelium katolické církve jest božskou silou, která zachrání všechny, kteří věří, poněvadž je hlásala věčná Pravda. Poklady církve jsou

dosti veliké, aby mohly zahnatí bídu celého lidstva: jsou to dary z dobrotivé ruky všemohoucího Syna Božího, život z božského života, pokoj z božského pokoje.

Povolání katolíka jest povoláním proroka, který pochodeň pravdy nese do tmy světa. Úřad katolíka jest dnes svatým úřadem apoštolským, který — přesvědčen o vítězství pravdy nad bludem — obnovuje v Kristu jemu odcizený svět. Křtem stal se dítkem Božím, biřmováním stává se apoštolem Páně. Kdo není schopen přinášeti oběti pro katolické Credo, není hoden býti katolíkem. Katolík dneška musí býti bojovníkem bez bázně a hany, který se zmužilostí Machabeyských, s horlivostí hrdinů víry prvních století prapor Kristův nese tam, kde dosud vlály docela jiné prapory.

S laskavostí matky praví dnes církve všem bez rozdílu: Musíte býti spolupracovníky! Jinoch, dívka, muž, žena — všichni musíte rozšiřovati království Boží!

Internacionála záští bude přemožena jen internacionálou lásky. Duch mamonismu a kapitalismu bude přemožen jen katolickou charitou. S duchem pekla spojený duch náboženské lhostejnosti a studenosti bude přemožen jen svatým ohněm živého náboženského citění, pevné víry a silné naděje a veliké lásky. Duch Sodomy, který vždy drže-

ji a drzeji vystupuje a národy ohrožuje bude přemožen jen nebem i anděly vychvalovanou čistotou.

Katolické slovo jest již dávno řečeno. Kristus sám je řekl: „Budete mi svědky v Jerusalemě a po všem Judsku i Samařsku a až do končin země.“ (Sk. ap. 1, 8.)

Katolické slovo chce a velitelsky volá — katolický čin!

Katolický čin jest láska a milosrdenství; jest odvaha a horlivost pro spásu duší; jest duch oběti a mravní hrdinství; jest úcta přede vším, co připomíná Boha; jest dostiučinění, a pokání; jest harmonie života se zásadami evangelia v životě jednotlivců, v rodinách, ve společnosti; jest poslušnost k papeži a biskupům a k duchovním správcům, kteří mluví z příkazu Kristova.

Nechť žije katolický čin v každém spolku, v každé rodině, v životě každého jednotlivce! To jest tajemství, jak obnoviti svět v Kristu! To jest tajemství pokoje Kristova v království Kristově!

Nuže: Ať žije čin!

V. Apoštolskost cirkve.

1. Apoštolské dědictví	59
2. Katolická nesnášenlivost	60
3. Co vypravuji století	62
4. Mluvící kameny	63

VI. Sloup a základ pravdy.

1. Učitelka národů	65
2. Na váhách dějin	68
3. Pod ochranou sv. Ducha	69
4. Archa Nového zákona	71
5. Katolická snášenlivost	73

VII. Svatých obcování.

1. Svatý trojspolek	75
2. Mocní pomocníci	76
3. Volání o pomoc	78
4. Bohatá společnost	79

VIII. Smrt a věčnost.

1. A co potom?	81
2. Zlá matka	83
3. Zrní Boží	85

IX. Těla vzkříšení.

1. Světlo u hrobu	88
2. Všetečné Jak?	90
3. Očistec	92
4. Co praví století	94
5. Požadavek rozumu	95
6. Bolesti radostná píseň	97
7. Radosti píseň žalostná	99
8. Katolická věrnost	101
9. Věčná noc	103
10. Kdo a kolik?	105
11. Hrůzy věčného odloučení	106
12. Hrůzy bez konce	109
13. Ani oko nevidělo	111
14. Patření tváří v tvář	113

X. Svaté ostatky.

1. Svatá úcta 114
2. Ve světle dějin 116
3. Svaté pomněnky 117
4. Zázračný obraz 119

XI. Úcta mariánská.

1. Mariánská úcta 121
2. Století před mariánským obrazem 123
3. Matka božské milosti 124
4. Růženec 126
5. V dobré společnosti 127

XII. Písmo svaté.

1. Boží list k lidstvu 129
2. Náboženská kniha 130
3. Svaté čtení 132
4. Dědictví Boží v ruce církve . . 134

XIII. Ústní podání.

1. Nebeský pramen 136
2. Církevní úřad učitelský 138
3. Ústní podání 140

XIV. Odpustky.

1. Odpustky 142
2. Falešní žalobci 143

XV. Svatá čistota.

1. Tajemství síly 145
2. Pravidlo či výjimka? 147

XVI. Svátostniny.

XVII. Obřady.

XVIII. Katolík.

XIX. Katolická akce.

**Prátelům mládeže a stoupencům katolické
školy doporučujeme**

VYCHOVATELE.

Vychází měsíčně za roční předplatné 30 Kč.
Pečlivě redigován přináší práce nejlepších
našich paedagogů! Neměl by chyběti na
stole žádného kněze a katolických rodičů.

Milovníkům dobré zábavné četby doporuču-
jeme měsíčník

VLAST.

Celoroční předplatné 32 Kč.

Kdo se zajímá o historii, sáhne po

SBORNÍKU HISTORICKÉM

Cena Kč 18 ročně.

Všechny uvedené časopisy, knihy a brožury
obratem zasílá

Družstvo Vlast, Praha II.,
Žitná ul. č. 26 n.

Očekáváme pevně, že přátelé a příznivci
i lidé dobré vůle podají nám ochotně ruky
pomocné, abychom mohli dále pokračovati
v intencích Družstva ku prospěchu dobré věci.

Zdar Bůh!

V hluboké úctě

Družstvo Vlast, Praha II., Žitná 26.